

BAŞLADIK... EYLÜL 2009...

BUGÜN

METRO
KAPI KOMŞUNUZ

MONORAY

TÜRKİYE'NİN İLK VE TEK METRO BAĞLANTILI
SİTE İÇİ RAYLI ULAŞIM ARACI

BOTANİK PARKI VE SÜS HAVUZLARI

3 FUTBOL SAHASI BÜYÜKLÜĞÜNDE

ALIŞVERİŞ VE EĞLENCE MERKEZİ

5 FUTBOL SAHASI BÜYÜKLÜĞÜNDE

TOPLAM 135 MAĞAZA
GİDADAN TEKSTİLE, SİNEMADAN EĞLENCEYE

ARALIK 2010

ATLANTIS
CITY

atlantiscity.com.tr

444 8200
TÜRKİYE'NİN HER YERİNDEN

ASOMEDYA

MAYIS / HAZİRAN 2010

ANKARA SANAYİ ODASI YAYIN ORGANI

ASOMEDYA

MAYIS / HAZİRAN 2010

İşsizliği azaltmak önümüzdeki
dönemde ekonomi politikalarının
birinci önceliği olmalıdır

Nurettin ÖZDEBİR

Ankara İş Dünyası Örgütleri, ASO'nun Öncülüğünde Güçbirliği Platformu Kurdu

DOSYA : Şehir Planlamada Organize Sanayi Bölgelerinin Araçsallığı

ŞİRKETİNİZİN YURTIÇİ TÜM İLETİŞİMİ İÇİN TEK ÇÖZÜM, TEK PAKET: STAR PLUS

HER
ÇALIŞANINIZA
UYGUN PAKET
İŞTELL'DE!

13000
DAKİKA
1000 SMS
4 GB
İNTERNET

Şirketlerin tüm iletişim ihtiyaçları için konuşma, internet ve mesajlaşma ilk kez Star Plus Paketi'yle tek fiyatla bir arada. İşTEll Star Plus Paketi'yle Turkcell ve şirket içi hatlarla **5000'er dakika**, her yöne **3000 dakika** konuşma, **4GB** internet ve **1000 SMS** ayda sadece **119 TL**.

İşTEll Star Plus Paketi'ne geçin, şirketinizin tüm iletişimini tek seferde çözün.

(İS) TCELL

İŞTELL'İN GÜCÜ, İŞLETMENİZİN GÜCÜ

www.turkcell.com.tr/istcell

5.000 dk Turkcell hatları, 5.000 dk şirket hatlarıyla ve 3.000 dk her yöne görüşme sürelerini aşan konuşmalar her yöne 25,5kr/dk olarak ücretlendirilir. İşTEll Star Plus Paketi'nden yararlanabilmek için, Paketcell tarifesine geçmeniz gerekmektedir. Ücretlere KDV, ÖV dahildir. Yurtdışındaki ve Türkiye'deyken yurtdışı yönüne yapılan kullanımlar Star Plus Paketi dahilindeki dakikalar dışında, yurtdışı fiyatlandırmaları üzerinden ücretlendirilir. 1.000 SMS yurtdışındaki ve yurtdışındaki hatlara yapılan kısa mesaj gönderimleri için geçerlidir. Yurtdışında yapılan kullanımlar ve yurtdışındaki hatlara yapılan gönderimler yurtdışı fiyatlandırmaları üzerinden ücretlendirilir. 1.000 SMS'ten sonra yurtdışı her yöne her SMS 35kr/adet olarak ücretlendirilir. Paket içeriğindeki 1.000 SMS katma değerli servis kullanımında geçerli değildir. 4GB data kullanımı yurtdışındayken yapılan kullanımlar için geçerlidir. Yurtdışındayken yapılan kullanımlar, yurtdışı fiyatlandırmaları üzerinden ücretlendirilir. 4GB'ı aşan kullanımlar 0,0049kr/kb olarak ücretlendirilir. Bu seçenektan, Dijital FCT, Analog FCT, Ofis Çözümleri, Ekomini, Ofisten Ofise, Ofisten Cebe, kullanan FCT hatları ve taahhütlü indirim kullanan hatlar yararlanamaz. Abonelere sunulan haklar 3. şahıslara aktarılamaz. Paket içeriğindeki ses, data ve SMS kullanımları 1 aylıktır, 1 ay içinde kullanılmayan dakikalar, SMS'ler ve data bir sonraki aya devretmez. Yanışma servisleri, sohbet hatları, bilgi ve danışma numaraları, Turkcell Müşteri Hizmetleri, tüm katma değerli hizmet sunulan numaralar ve özel servis numaralarına doğru yapılan arama ücretleri yararlanmakta olduğunuz tarifedeki ücretlendirmelerden farklıdır. Tarifanızda belirtilen ücretler veya var ise ücretsiz görüşme süreleri bu servisleri kapsamamaktadır. Turkcell, paketlerin geçerlilik süreleri, ücretlendirme ve içeriklerinde değişiklik yapma hakkını saklı tutar.

ASOMEDYA

ANKARA SANAYİ ODASI
YAYIN ORGANI
MAYIS / HAZİRAN 2010

ASO Adına İmtiyaz Sahibi
Yönetim Kurulu Başkanı
NURETTİN ÖZDEBİR

Yazı İşleri Müdürü
OKAN SAYKUN

Yayın Yönetmeni
NACİ CANPOLAT

ASOMEDYA Yönetim Yeri
Atatürk Bulvarı No:193
Kavaklıdere / ANKARA
Tel: 03 12 417 12 00
Faks: 03 12 417 52 05
Email: aso@aso.org.tr
www.aso.org.tr

Yapım**CAST GRAPHIC**

Tokdemir Ajans
Prodüksiyon - Organizasyon - Yayıncılık
Ltd. Şti.
Turan Güneş Bulvarı 4. Cad. 90. Sok. 1/3
Yıldız - Çankaya/ANKARA
Tel: 03 12 440 87 07(Pbx)
Faks: 03 12 440 12 92
www.tokdemirajans.com

Baskı ve Cilt

TŞOF Trafik Matbaacılık San. Tic. A.Ş.
Organize San. Böl. Orhan Işık Cad. No: 3
Sincan- Ankara
Tel: 03 12 267 08 97 - 98
Faks: 03 12 267 06 93
plakamatbaa@tsoftrafik.com.tr

Reklam Rezervasyon

03 12 440 87 07

Yayın Türü

Yerel Süreli

ANKARA SANAYİ ODASI
ÜCRETSİZ YAYIN ORGANIDIR.

Reklamların sorumluluğu reklam veren firmaya ait olup, Cast@Graphic Ajans hiçbir şekilde sorumlu tutulamaz. Dergide yayınlanan yazılar, yazarların düşüncelerini kapsamaktadır.

Basım Tarihi

11 Haziran 2010

Okuyucu Dağılımı

ASO Üyeleri	%50	Üniversiteler	%5	Basın	%6
Valilikler	%2	Demekler	%2	Bankalar	%1
Oda ve Borsalar	%12	Büyükelçilikler	%1	Devlet Protokolü	%1
Siyasi Partiler	%1	Belediyeler	%2	Bakanlıklar	%7

SUNUŞ

Bu ayın dosya bölümünde Dokuz Eylül Üniversitesi Mimarlık Fakültesi Şehir ve Bölge Planlama Bölümü öğretim görevlisi Dr. M. Yıldırım Oral'ın "Şehir planlamada organize sanayi bölgelerinin araçsallığı" başlıklı yazısını yayınlıyoruz. Dr. Oral, organize sanayi bölgelerinin hem sağlıklı kentleşmede hem de dengeli sanayileşmede önemli roller üstlendiklerini ve bu nedenle de desteklenmeleri gerektiğini söylüyor.

ASO Gündem Toplantılarının dokuzuncusu Türk Tarih Kurumu eski başkanı, Gazi Üniversitesi Stratejik Araştırmalar Merkezi Müdürü Prof. Dr. Yusuf Halaçoğlu'nun katılımıyla yapıldı. Prof. Halaçoğlu, her Nisan ayında Ermeni meselesinin gündeme getirilip Türkiye'den tavizler koparılmaya çalışıldığını belirterek "Üzüm yemek istiyor, bağcıyı dövmek istemiyorsanız, gelin bu araştırmaları yapalım. Ne olduğunu ne olmadığını ortaya koyalım" diyor.

TCDD Genel Müdürü Süleyman Karaman "Demiryolu ile yük taşımacılığı" başlıklı yazısında son yıllarda TCDD'nin yaptığı çalışmalar ve yeniden yapılanma çalışmaları ve yeni projeler hakkında bilgi veriyor. Sn. Karaman'ın yazısını dergimizin Görüş bölümünde bulacaksınız.

T. Halk Bankası Genel Müdür Yardımcısı M. Cengiz Gögebakan, "Parite Gelişimi ve Mali Tablolardaki Etkileri" başlıklı yazısında, son dönemlerde oynaklığı iyice artan dolar-euro paritesindeki gelişmelerin en az kur riski kadar önem taşıdığını belirtiyor.

Bu ayın söyleşisini ünlü naif sanatçı İbrahim Balaban'ın oğlu Hasan Nazım Balaban ile yaptık. Sanatçı, "Babam, 'batılı ressamların ne yaptığını bilerek, kimseye özenmeden, onlardan ibret alarak yüzümü Anadolu'ya döndüm' der. Evet, yapılması gereken budur ve ben de aynen öyle yaptım" diyor.

Naci Canpolat
naci.canpolat@aso.org.tr

İçindekiler

Mart Meclis

ASO Mart Meclis Toplantısı,
CHP Genel Başkanı Deniz BAYKAL'ın Katılımıyla Gerçekleşti

6

Nisan Meclis

Üretim Olmadan İstihdam Olmaz,
Kalkınma Olmaz, Refah ve Huzur Olmaz, İstikrar Hiç Olmaz

30

Görüş

Demiryolu ile Yük Taşımacılığı
Süleyman KARAMAN / TCDD Genel Müdürü

Parite Gelişimi ve Mali Tablolardaki Etkileri
M. Cengiz GÖĞEBAKAN / T. Halk Bankası A.Ş. Kredi Politikaları Grubu
Genel Müdür Yardımcısı

40

Dosya

Şehir Planlamada Organize Sanayi Bölgelerinin Araçsallığı

Dr. M. Yıldırım ORAL

54

Söyleşi

Hasan Nazım BALABAN

88

Nurettin ÖZDEBİR

THE CHAIRMAN OF THE BOARD OF DIRECTORS OF ACI

editorial

Exit strategy necessary *for the SMEs too...*

Banks had made loans amounting TL 86.6 billion for SMEs in September 2008. 4.4 percent of these loans were non performing. With deepening global finance crisis banks, especially the small ones, started to call back the loans quickly, in order to make up the deposits that went to big banks. While doing this, they chose the SMEs with paying back capacity. This policy increased the cost of real economy by causing the healthy SMEs to weaken. In December 2009 loans for SMEs decreased 4.2 percent nominally to TL 83,3 billion and the number of clients to 1,228,646 with a decrease of 10.3 percent. The proportion of non-performing loans in total SME loans almost doubled, increasing to 8.3 percent.

With the economic recovery in the last quarter of the year 2009 we observe some increase in the loans for the SMEs. According to data from the Banking Regulation and Supervision Agency the total credits for the SMEs got close to TL 90 billion in March with an increase of 7 percent vis-à-vis December 2009. This amount corresponds to 25 percent of TL 361 billion, the total amount of credits. 34 percent of loans to SMEs were opened to micro enterprises, 27 percent to small enterprises and 39 percent to medium sized enterprises. The average amounts of loan per micro, small and medium sized enterprises are TL 31 thousand, TL 150 thousand and TL 500 thousand respectively. As of the end of March the proportion of non-conforming loans for SMEs is approximately 7,3 percent. The proportions of the non-performing loans in micro, small and medium size enterprises are 10.4 percent, 7 percent and 4.5 percent respectively. 16,5 percent of all SME loans of the banks are non-performing. This proportion is 17,2 percent in micro enterprises, 15,7 percent in small enterprises and 8,5 percent in medium size enterprises.

These proportions clearly present that the economic and financial cost of the crisis in real sector has been paid by the SMEs. The crisis has ruined financial record of hundreds of thousands of SMEs and financial structure of tens of thousands. It is not possible for economic growth gain acceleration and unemployment decrease unless financing problem of the SMEs is solved.

The government with the fiscal rule and medium term programme and the Central Bank with the principles of monetary policy announced their exit strategies from the crisis. Yet, there is no exit strategy for the SMEs. In our view the main exit strategy should focus on this. It is imperative that the debts of the SMEs which was affected negatively from the crises but able to operate effectively in the long term, with competitive power, and which cannot reach loans because of broken financial structure be restructured and new financial instruments to meet their financial needs be developed and made attractive. This is the problem on which the economic management, banking and real economy should focus and generate a solution.

Nurettin ÖZDEBİR
ASO YÖNETİM KURULU BAŞKANI

başyazı

KOBİ'ler için de bir çıkış stratejisi hazırlanmalıdır

Eylül 2008'de bankalar 1.355.377 adet KOBİ niteliğindeki müşteriye toplam 86,8 milyar TL kredi kullanmışlardı. Bu kredilerin yüzde 4,4'ü takipte idi. Küresel finansal krizin derinleşmesiyle birlikte bankalar, özellikle küçük bankalar, büyük bankalara kaçan mevduatı telafi etmek için hızla kredileri geri çağırmaya başladılar. Bunu yaparken de geri ödeme gücü olan KOBİ'leri seçtiler. Bu uygulama, sağlıklı KOBİ'lerin de zayıflamalarına yol açarak krizin reel ekonomik maliyetini yükseltti. Aralık 2009'da KOBİ kredileri nominal olarak yüzde 4,2 gerileyerek 83,3 milyar TL'ye ve müşteri sayısı da yüzde 10,3 azalarak 1.228.646'ya düştü. Takipteki kredilerin toplam KOBİ kredileri içindeki oranı ise neredeyse iki kat artarak yüzde 8,3'e yükseldi.

2009'un son çeyreğinde başlayan ve yılın ilk çeyreğinde de devam eden ekonomik toparlanma ile birlikte KOBİ kredilerinde bir miktar artış gözlemliyoruz. BDDK verilerine göre Mart sonunda toplam KOBİ kredileri, Aralık 2009'a göre yüzde 7 artarak 90 milyar TL'ye yaklaştı. Bu tutar 361 milyar TL olan toplam kredilerin yüzde 25'ine karşılık geliyor. KOBİ kredilerinin yüzde 34'ü mikro, yüzde 27'si küçük işletmelere ve yüzde 39'u da orta boy işletmelere açıldı. İşletme başına düşen ortalama kredi miktarı mikro işletmelerde 31 bin, küçük boy işletmelerde 150 bin, orta boy işletmelerde ise 500 bin TL. Mart sonu itibarıyla takipte olan KOBİ kredilerinin oranı ise yaklaşık yüzde 7,3. Takipteki kredilerin mikro işletmelerdeki oranı yüzde 10,4, küçük boy işletmelerde yüzde 7, orta boy işletmelerde ise yüzde 4,5. Bankaların KOBİ müşterilerinin toplamda yüzde 16,5'i takipte. Bu oran, mikro işletmelerde yüzde 17,2, küçük boy işletmelerde yüzde 15,7, orta boy işletmelerde ise yüzde 8,5.

Bu oranlar, reel sektörde krizin ekonomik ve finansal maliyetinin KOBİ'lerce ödendiğini açık bir biçimde ortaya koymaktadır. Kriz, yüzbinlerce KOBİ'nin finansal sicilini, onbinlercesinin de finansal yapısını bozmuştur. KOBİ'lerin finansman sorunları çözülmedikçe ekonomik büyümenin ivme kazanması ve işsizliğin azalması mümkün değildir.

Hükümet, mali kural ve orta vadeli programla, Merkez Bankası da para politikasının esasları ile krizden çıkış stratejilerini açıkladılar. KOBİ'ler için bir krizden çıkış stratejisi ise yok. Bizce esas krizden çıkış stratejisi bu olmalı. Krizden olumsuz etkilenen ancak uzun vadede verimli çalışabilecek, rekabet edebilecek olan, bozulan finansal yapıları nedeniyle krediye erişemeyen KOBİ'lerin borçlarının yeniden yapılandırılması ve finansman ihtiyacını karşılayacak yeni finansal enstrümanların geliştirilerek cazip hale getirilmesi gerekmektedir. Ekonomi yönetiminin, bankacılık ve reel kesiminin üzerinde yoğunlaşması ve çözüm üretmesi gereken sorun budur.

ASO MECLİSİ

**Ankara Sanayi Odası
Meclis Toplantısı**

31 Mart 2010

İşsizliği azaltmak önümüzdeki dönemde ekonomi politikalarının birinci önceliği olmalıdır

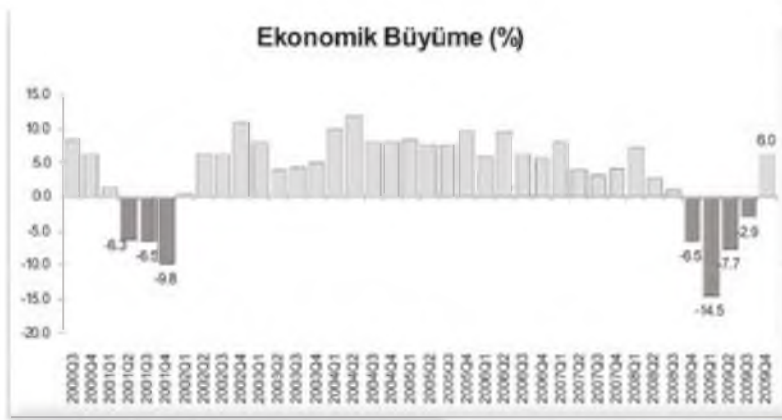

NURETTİN ÖZDEBİR
ASO YÖNETİM KURULU BAŞKANI

Sayın Başkan, Cumhuriyet Halk Partisi'nin değerli Genel Başkanı, değerli Meclis üyeleri, basınımızın seçkin temsilcileri hepinizi şahsım ve Ankara Sanayi Odası Yönetim Kurulu adına saygıyla selamlıyorum.

Sayın Genel Başkanım, davetimizi kabul ederek Oda Meclisi toplantımıza katıldığınız için size teşekkür ediyor, tekrar hoşgeldiniz diyorum. Odamızı son olarak 25 Ocak 2006 tarihinde ziyaret etmişsiniz. Bundan sonra arayışı bu kadar uzatmayıp daha sık birlikte olmayı ümit ediyoruz.

Değerli Meclis üyeleri, biraz önce 2009 yılı son çeyreğinde ekonominin yüzde 6 büyüdüğü açıklandı. Bu, benim gibi hepinizin beklentilerinin üstünde pozitif bir gelişme. Böylece 2008'in son çeyreğinde küçülmeye başlayan ekonomi, dört çeyrekte yeniden pozitif büyümeye geçti. Ekonomi yıllık bazda ise 2009 yılında yüzde 4,7 küçüldü; bu küçülme beklentilerden daha iyi oldu. Tabii ki şunu da unutmamamız lazım; bütün bu süreç içerisinde biz her ne kadar 6 küçülmeyi beklerken 4,7 küçülsük de bu arada

Son açıklanan kapasite kullanım verileri sanayideki canlanmanın bir türlü momentum kazanamadığını göstermektedir. Bu kapasite kullanım oranlarıyla ekonomide hızlı bir toparlanma beklemek aşırı iyimserlik olur.

dünyada büyüyen birçok ülke var. Çin'i bunun dışında tutarsak hemen yanımda Mısır bile dünyanın daraldığı bu dönemden ekonomisini büyüterek çıktı.

Sayın Genel Başkanım, ekonomik kriz sanayimizi çok olumsuz etkilemiştir. 2009 yılında toplam sanayi üretimi yüzde 9,5, imalat sanayi üretimi ise yüzde 10,8 küçülmüştür.

Toplam sanayi üretimi Ocak ayında meydana gelen yüzde 12,1'lik artışa rağmen kriz öncesi seviyelerine ulaşamamıştır.

Ocak ve Şubat ayında yüzde 67,8 olan kapasite kullanım oranı, Mart ayında geçen yılın aynı ayına göre yüzde 8,7 artarak yüzde 67,9'a yükseldi. Bu kapasite kullanım verileri de sanayideki canlanmanın bir türlü momentum kazanamadığını göstermektedir. Ocak ve Şubat aylarında yüzde 67,8 olan imalat sanayinde kapasite kullanım oranı, Mart ayında yüzde 67,9 olmuştur. Bu kapasite kullanım oranlarıyla ekonomide hızlı bir toparlanma beklemek aşırı iyimserlik olur.

Aralık döneminde işsiz sayısı geçen yılın aynı dönemine göre 29 bin kişi artarak 3 milyon 361 bine yükseldi. İşsizlik oranı 0,5 puanlık azalış ile yüzde 13,5 seviyesinde gerçekleşti. Genç nüfusta işsizlik ise 1,9 puan gerileyerek 24,1 oldu; bunlar kayıtlı işsizlerin sayısı. Kayıtdışı işsizleri de hesaba katarsak işsizliğin çok daha yüksek olduğunu söyleyebiliriz. Bu oranlar bugün ülkemizdeki en temel sorunun işsizlik olduğunu önümüze koymaktadır. Bu nedenle işsizliği azaltmak önümüzdeki dönemde ekonomi politikalarının önceliği olmalıdır. İşsizlerin yüzde 10'unu ilk kez iş arayanlar oluştururken, yüzde 41'ini hizmetler, yüzde 22'sini sanayi, yüzde 17'sini inşaat, yüzde 8'ini tarım sektöründe daha önce çalışmış olanlar oluşturmaktadır.

Bu oranlar işsizlikle mücadelede sanayi sektörünün ne kadar önemli olduğunu göstermektedir. İstihdamı arttırmak için, işe alma ve işten çıkarma maliyetlerinin düşürülmesi ve işgücü piyasasının daha da esnekleştirilmesi gerektiğini düşünüyoruz. İşten çıkarma maliyetlerinin önemli bir bölümünü kıdem tazminatı oluşturmaktadır. Reel sektör üzerinde altından kalkılmayacak bir kıdem tazminatı yükü biriktirmiştir. Özellikle bu kriz dönemlerinde bunu işletmelerimiz çok daha ağır hissetmekte, yaşamaktalar. Adeta bu konunun simsarları ülkemizde türemiştir. Bir işletme birkaç gün maaşını ödemekte geciktiği zaman birtakım avukatlar devreye girerek bu işletmelere, bu çalışanlara biz sizin kıdem tazminatınızı alırsak deyip davalar açmakta, bu da iş barışının bozulmasına sebep olmaktadır. Biz yıllardır kıdem tazminatı sisteminde bir reform yapılmasını ve kıdeme hak kazanmak için çalışılması gereken sürenin uzatılarak kazanılan kıdemın düşürülmesi suretiyle bir kıdem tazminatı fonu kurulması gerektiğini düşünüyoruz ve bu düşüncelerimizi kamuoyuyla paylaşıyoruz. Bu önerimize sendikaların karşı çıktığını biliyoruz ancak mevcut kıdem tazminatı uygulaması çalışanlara yeterli güvence sağlamadığı gibi iş barışını da olumsuz etkilemektedir. Mevcut kıdem tazminatı uygulaması, işgücü maliyetlerini yükselterek rekabet gücümüzü olumsuz etkilerken, yeni işe alımları da güçleştirerek işsizliğin azalmasını engellemektedir.

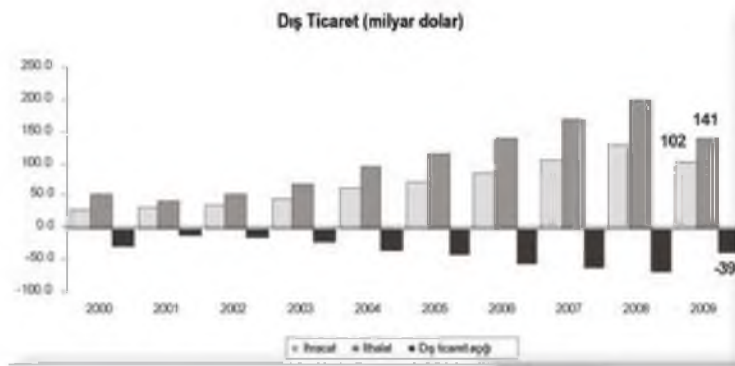

Mesleki teknik eğitimin geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması da işsizlikle mücadelede büyük önem taşımaktadır. Yavaş yavaş piyasalarda bir hareketin başladığı dönemde işletmelerimize eleman alırken bu kadar işsiz olmasına rağmen yine de istediğimiz vasıfta eleman bulmakta sıkıntı yaşıyoruz. Bu sadece teknik alanlarda, yani bir CNC operatörü, bir kaynakçı, bir tesviyeci, bir kalıpcı değil aynı zamanda diğer idari birimlerimizde de pazarlamadan tutun muhasebeye kadar birçok alanda nitelikli eleman bulmakta sıkıntı çekiyoruz. Maalesef bu konu da siyasallaşmıştır ve gerekli tedbirlerin alınması gecikmektedir.

Asgari Ücret Komisyonu, asgari ücretin 2010 yılının ilk yarısında yüzde 5,2, ikinci yarısında ise 4,3 artacağını açıkladı. Buna göre 2010 yılında brüt asgari ücretteki yıllık artış 9,74 olacak. 2010 yılının ilk yarısında brüt asgari ücret 729, ikinci yarısında ise 760 liraya; net asgari ücret ise yılın ilk yarısında 577, ikinci yarısında ise 599 liraya yükselecek. Bu artışla birlikte asgari ücretli bir işçinin işverene maliyeti ulaşım ve yemek masraflarıyla birlikte 1200 lirayı buluyor.

Bunu özellikle söylüyorum; toplumda yanlış bir algılama var, artık Türkiye gibi 73 milyonluk bir ülkenin ucuz işçilikle rekabet etmesi mümkün değil. Reel sektör olarak bizim daha yüksek katma değerli, daha teknolojik ürünler üretmemiz lazım. Bu ücretlerin özellikle büyük şehirlerimizde son derece az olduğunun da bilincindeyiz. Ancak bu örneği şunun için veriyoruz; bize 1200 liraya mal olan bir işçinin eline bu ücretin 577 lirası yani 600 liraya varmayan bir rakam geçmektedir.

Diğer taraftan bu asgari ücret gelişmiş bölgelerimiz için az, gelişmemiş bölgelerimiz için ise yüksektir. Bu nedenle yıllardır bölgesel asgari ücret uygulamasına geçilmesini savunduk. Bölgesel asgari ücret uygulamasıyla bölgeler arasındaki gelişmişlik farkları azalacak, rekabet gücümüz artacak, kayıtdışı istihdam azalacak ve istihdam artışı sağlanacaktır. İşsizliğin yüzde 14'lere dayandığı ve uzunca bir süre burada kalmasının beklendiği bir dönemde bölgesel asgari ücret uygulaması önerimizi bir kez daha tekrarlıyoruz.

Bugün ülkemizdeki en temel sorun işsizliktir. İşsizlik oranları, işsizlikle mücadelede sanayi sektörünün ne kadar önemli olduğunu göstermektedir. İstihdamı arttırmak için işe alma ve işten çıkarma maliyetlerinin düşürülmesi ve işgücü piyasasının daha da esnekleştirilmesi gerektiğini düşünüyoruz.

Değerli Meclis üyeleri, küresel ekonomik kriz nedeniyle 2009 yılında ihracatımız yüzde 23, ithalatımız ise yüzde 30 azaldı. 2010 yılında ise dünyadaki toparlanmaya bağlı olarak ihracatımızda bir artış bekliyoruz. Ancak, Ocak ayındaki ihracat verileri bizi hayal kırıklığına uğratmıştır. Ocak ayında 2009 yılının aynı ayına göre ihracat binde 3 azalarak 7,9 milyar dolar, ithalat ise yüzde 24 artarak 11,5 milyar dolar olurken, dış ticaret açığı yüzde 161 artarak 1,4 milyar dolardan 3,6 milyar dolara yükseldi. İhracat artışının sınırlı kalmasında başlıca pazarımız olan AB ülkelerindeki ekonomik toparlanmanın yavaşlığının yanı sıra TL'nin değerlenmesinin de etkisi vardır. TL'deki değerlenme esas olarak küresel likidite koşullarından kaynaklanmaktadır. Ancak, Merkez Bankası'nın TL'deki değerlenme karşısında hareketsiz kalmasını da doğru bulmuyoruz. TL'deki değerlenme ihracat artış hızını frenlerken ithalatı daha cazip kılmakta, bu da en çok ara mali üreten sektörleri olumsuz etkilemektedir. Hatırlanacağı gibi, küresel kriz başladığında Merkez Bankası döviz tevdiat hesaplarındaki karşılık oranını yüzde 11'den yüzde 9'a çekerek bankalara 2,5 milyar dolarlık bir likidite sağlamıştı. Şimdi bu karşılık oranının yeniden yüzde 11'e çekilmesinin TL'deki değerlenmeyi frenleyeceğini düşünüyoruz.

Bu krizden önce Merkez Bankası'nın uygulamış olduğu aşırı değerli Türk Lirası politikası enflasyonun kontrolünde bize belki bir avantaj sağlamıştır ama aynı zamanda Türkiye'yi bir ithalat cenneti haline getirmiştir. Bu sebeple piyasaya özellikle nihai ürün arz eden üreticilerimiz rekabet edebil-

mek için daha ucuz ara mali temin etmek mecburiyetinde kaldılar. Bu da ithalata dayalı bir ihracatı ve ithalata dayalı bir büyümeyi tetikledi. Merkez Bankası, para politikalarıyla kriz döneminde çok güzel bir performans gösterdi ama hemen bunun akabinde tekrar aşırı değerli Türk Lirası'nı destekleyecek bir hareket içine girmesinden de korkuyoruz. Bu süreç içerisinde Türkiye tabii ki gelişmekte olan ülkeler içerisinde ayrıştı. Kredi notumuz artırıldı, büyüme hızımız birçok ülkeden daha iyi bir durumda gerçekleşiyor. Bütün bunlar, Türkiye'ye fon girişlerini de arttırmakta ama bu fonlar maalesef kalıcı, yatırım yapacak, yatırıma dönüşecek fonlar şeklinde değil sıcak para dediğimiz fonlar. Bunlar da piyasada kurların, paranın değerinin oluşumunu olumsuz olarak etkilemektedir. Burada mutlaka Merkez Bankamızın daha cesur davranması, daha önce kaybettirmiş olduğu zamanı tekrar yaşamamamızı sağlaması lazım.

Bu krizde en çok KOBİ'lerimiz krediye erişimde sıkıntı yaşadılar. Burada Merkez Bankası belki yeni para bir politikasıyla beraber KOBİ'lere açtıkları kredilere oranlı olarak bankaların Türk Lirası mevduatlarındaki munzam karşılık oranlarını düşürerek reel kesime kredi açılmasını destekleyebilir.

Burada yeri gelmişken Eximbank'a hala bir genel müdür atanmadığını da belirtmeliyim. Bazı arkadaşlarımızın "Eximbank'a yeni genel müdür atansa ne olur, Eximbank zaten bir şey yapmıyordu." dediğini duyar gibiyim. İşte tam da bu nedenle Eximbank'a bankayı etkin bir biçimde çalıştıracak bir genel müdür atanması büyük önem kazan-

2010 yılında dünyadaki toparlanmaya bağılı olarak ihracatımızda bir artış bekliyoruz. Ancak, Ocak ayındaki ihracat verileri bizi hayal kırıklığına uğratmıştır. İhracat artışının sınırlı kalmasında başlıca pazarımız olan AB ülkelerindeki ekonomik toparlanmanın yavaşlığının yanı sıra TL'nin değerlenmesinin de etkisi vardır.

maktadır. Ekonomi yönetimi bu konuda daha fazla gecikmemelidir.

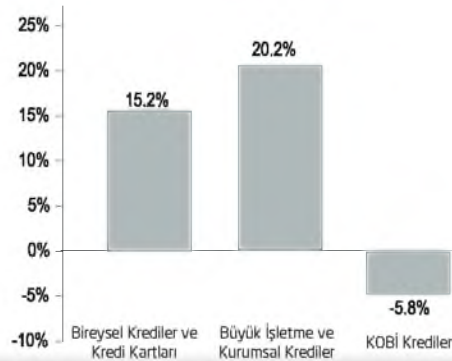
Görülüyor ki önümüzdeki dönemde Avrupa Birliği ülkelerindeki toparlanma da çok yavaş olacak. Bizim, ihracat yaptığımız ülkeleri çeşitlendirmemiz lazım. Ancak bu çeşitlendirmeye girdiğimiz zaman, bu ülkelerin birçoğunun da finansman sıkıntıları içinde olduğunu görmekteyiz. O zaman bizim bu ülkelerde yer tutabilmemiz için başka ülkelerin eximbankaları kendi ürünlerinin satılması için nasıl destekliyor ise bizim Eximbankamızın da yeni açılmakta olduğumuz veya açılacağı pazarlarda, özellikle Ortadoğu ve Afrika pazarlarında daha fazla Eximbank kredileriyle ve uygun şartlarla bizleri destekleyebilmesi lazım.

Değerli Meclis üyeleri, biz yeni teşvik sisteminde OSB'lere yer verilmemiş olmasının büyük bir eksiklik olduğunu söylüyor ve bu konuda gerekli düzeltmelerin yapılacağını umuyorduk. Gelişmeler ise bu beklentilerimizin tam tersi yönünde oluyor. Hatırlanacağı gibi Maliye Bakanlığı OSB'leri vergi mükellefi olarak değerlendirerek 5 yıllık vergi borcu çıkartmıştı. Bu, Anadolu içerisinde de giderek yaygınlaşıyor, çeşitli illerden başkanlarımız arıyorlar, onların da defterlerini incelemeye aldıklarını ve onlardan da bu vergileri alacaklarını duyuyoruz. Biz bu konuyu Maliye

Bakanımızla konuştuk ve o da sorunun çözümü için talimat verdiğini belirtti. Ancak bu konuda hala bir gelişme olmadı. Bakanlığın vermiş olduğu cevapta bizim birtakım sorunlarımızı çözdüklerini söylüyor, ona dair işaretler veriyor ancak tabii ki zamanaşımına uğramamak, haklarımızı kaybetmemek için biz Vergi Mahkemesi'ne müracaat ettik. Vergi Mahkemesi'nde yapılan savunmada Bakanlığın bize aktarmış olduğu görüşlerin tam tersi katı bir tutumla adeta OSB'leri böyle yakalamışken iyice yolalım gibi bir tavır sergileniyor. Bu da, OSB'lerin cazibe merkezi olmasını zorlaştıracak bir gelişme. Kaldı ki organize sanayi bölgesinin yaratmış olduğu gelirler oradaki sanayicilere hizmet olarak gidiyor. Çünkü bu parayı başka tarafa harcayabilme yetkimiz yok, bu tamamen oradaki sanayicilerin parasıdır ve o sanayiciler için harcanmaktadır. Biz bu gelirleri oluşturamazsak, bu sanayicilerimizden aidat almak mecburiyetindeyiz veya bir katılım payı almak mecburiyetindeyiz. O zaman da zaten onların vergi matrahları düşeceği için toplam olarak bakıldığında bir vergi ziyai söz konusu değil ama maalesef bunu Maliye bürokratlarına anlatmakta herhalde aciz kalıyoruz. Biz sağlıklı, çevre dostu bir sanayileşme için OSB'lerin teşvik edilmesini, hatta şehir içinde dağınık olarak faaliyet gösteren işletmelerin OSB'lere taşınmasının teşvik edilmesini isterken Maliye aldığı bu kararlarla adeta OSB'leri cezalandırmaya çalışmaktadır.

İç kredi kanalı: Kredi artışında yavaşlama gözlenirken, kaybedenler KOBİ'ler oldu

Değişik kredi türlerine göre kredi hacminin değişimi, Haz. 08 - Kas. 09

Yeni teşvik sisteminde OSB'lere yer verilmemiş olmasının büyük bir eksiklik olduğunu söylüyor ve bu konuda gerekli düzeltmelerin yapılacağını umuyorduk. Gelişmeler ise bu beklentilerimizin tam tersi yönünde oluyor. Maliye Bakanlığı, OSB'leri vergi mükellefi olarak değerlendirerek vergi borcu çıkartması yönünde aldığı bu kararla adeta OSB'leri cezalandırmaya çalışmaktadır.

Kredi kanallarının özellikle KOBİ'ler için hala tıkanık olması ekonomideki toparlanmanın çok yavaş olacağı şeklindeki endişelerimizi arttırmaktadır. KOBİ kredileri 2009 yılında yaklaşık yüzde 6 azalmıştır. Bankalar, büyük işletmelere düşük faizlerle kredi verirken KOBİ'lere kredi vermemekte, kredi verseler bile çok yüksek faizler talep etmektedir. Halbuki en çok desteğe ihtiyacı olan işletmelerimiz bunlar olmasına rağmen, parayı en pahalıya kullanan işletmelerimiz de bunlar olmaktadır. KOBİ'lere kredi açılmadıkça sanayide güçlü ve yaygın bir toparlanma beklemek aşırı iyimserlik olur. Bu nedenle bankaların KOBİ'lere kredi açmak için öne sürdükleri şartları yumuşatmaları ve KOBİ kredilerinin yeniden yapılandırılmasında daha esnek bir tavır sergilemeleri gerekmektedir. Aksi takdirde sanayimizdeki kan kaybı 2010 yılında da hızlanarak devam edecektir.

Yaşamış olduğumuz süreç içerisinde bankalar premium müşteriler dedikleri büyük işletmelere gerçekten çok uygun şartlarda krediler kullandırdılar. Ancak küçük ve orta boy işletmelerimiz krediye erişimde bu dönemde büyük sıkıntılar yaşadılar. Bankacılarımız bir de şunu yaptılar; bu dönem içerisinde riski dağıtmak için tüketici kredilerini desteklediler. Öyle bir hal oldu ki zaten tüketicilerin krediyle almış oldukları malı üretenler yine bu büyük sanayiler. Bu kanal iki yönden beslenirken arada kalan, özellikle Ankara sanayisi gibi makine imalatıyla, yatırım mallarıyla iştigal eden bölgelerde sanayinin daha fazla etkilenmesi, daha zor durumda kalmasına neden oldu.

Ekonomik krizin reel sektör üzerindeki maliyetini azaltmak için ekonomi yönetimine birçok önerimiz olmuştu. Ekonomi yönetimi bu önerilerimizden bazılarını kabul ederek

uygulamaya koymuştu. Bu nedenle de Hükümet'e teşekkürlerimizi her fırsatta dile getirdik. Ancak henüz değerlendirilmemiş bazı önerilerimizi size de arz etmek istiyorum. Kamuya olan vergi ve SSK borçlarının uygun vade ve faizlerle yeniden yapılandırılması, yeniden yapılandırılan borçların ödeme dilimlerinde ağırlığın ileri dönemlere itilmesi ve borçların gecikme faizlerinin Hazine'nin borçlanma faizleri kullanılarak yeniden hesaplanması yerinde olacaktır. Hepsinizin malumu olduğu üzere şu anda kamuya olan borç yükümlülüklerimizle ilgili uygulanmakta olan faiz oranı 1,95; bu da indirilmiş hali. Şu anda kredi faizleri Merkez Bankası'nın da borç verme faizlerinin altına inmiş durumda. Bir tarafta yüzde 9'lar civarında bir piyasa faizi varken, diğer tarafta devletin yüzde 1,95'i yıllığa getirirsek herhalde 30'a yaklaşan bir rakam olur ki bu, kan kaybetmiş, olağanüstü zorluklar yaşanmış bir dönemin telafisi için hiç de mantıklı olmayan bir faiz oranıdır.

Bunun yanında başta hastane, belediye ve üniversiteler olmak üzere kamu kuruluşlarının özel sektöre olan borçlarının ya hemen ödenmesi ya da diğer kamu alacaklarına mahsup edilmesi reel sektöre nefes alma imkanı verecektir.

Küresel kriz iç pazarın önemini daha da arttırmıştır. İç pazarımızı kısıncılıkla korumak zorundayız. Devlet Malzeme Ofisi alımlarında sadece yerli mallar seçilmeli, İller Bankası da sadece yerli malı alımlarını kredilendirmeli, kamu alımlarında eşik değer altındaki ihalelere yabancıların katılmasına izin verilmemelidir. Piyasa gözetim ve denetimini etkinleştirmek için Odalara, akredite laboratuarlara iletilmek amacıyla numune alma yetkisi verilmelidir.

Meclis'te bekleyen Ticaret Kanunu, Borçlar Kanunu ve Hukuk Muhakemeleri Usul Kanunu gibi kanunların bir an önce Meclis'ten geçmesi gerekmektedir. Bu konuda iktidar ve muhalefetin birlikte hareket etmesini engelleyecek hiçbir şey yoktur ve bu işbirliğinin örnekleri geçmiş yıllarda görülmüştür. Ancak siyasi tartışmalar arasında ne yazık ki sıra bir türlü ekonomiye gelmiyor.

Bu krizde en çok KOBİ'lerimiz krediye erişimde sıkıntı yaşadılar. Merkez Bankası yeni para bir politikasıyla beraber KOBİ'lere açtıkları kredilere oranlı olarak bankaların Türk Lirası mevduatlarındaki munzam karşılık oranlarını düşürerek reel kesime kredi açılmasını destekleyebilir.

Gümrüğe terk edilen malların tekrar satışında güvenli mal olup olmadığı tetkik edilmeden tekrar satışına izin verilmesi yerinde olacaktır. Ayrıca KOBİ birleşme teşvikleri süresi en azından 2010 yılının sonuna kadar uzatılmalıdır.

Özetle; ekonomik toparlanmayı hızlandırmak ve işsizliğin sosyal maliyetlerini düşürmek için ekonomik politikalarda reel sektöre öncelik verilmelidir. Daha da önemlisi, gerçekleştirilecek yapısal reformlar reel sektör üzerinde yoğunlaşmalıdır. Reel sektörün rekabet gücünü arttıracak, ülkemizde iş yapma ortamını iyileştirecek; üretim, yatırım, istihdam ve ihracatın önünü açacak yapısal reformlar mutlaka gerçekleştirilmelidir.

Dünya Bankası'nın iş ve yatırım ortamı 2009 raporunda 63. sırada yer alan Türkiye, 2010 raporunda 10 sıra birden geriye düşerek 73. sıraya geriledi. Bu gerilemenin temel nedeni, reform sürecine ara vermek, iş ve yatırım ortamını iyileştirecek reformları yapmamaktır. Diğer ülkeler bizden daha hızlı reform yaptıkları için biz 10 sıra geride kaldık. Bu nedenle, iş ve yatırım ortamını geliştirecek yapısal reformlara başta işgücü piyasası olmak üzere bir an önce hız vermek gerekmektedir. Meclis'te bekleyen Ticaret Kanunu, Borçlar Kanunu ve Hukuk Muhakemeleri Usul Kanunu gibi kanunların bir an önce Meclis'ten geçmesi gerekmektedir.

Bu konuda iktidar ve muhalefetin birlikte hareket etmesini engelleyecek hiçbir şey yoktur ve bu işbirliğinin örnekleri geçmiş yıllarda görülmüştür. Ancak, siyasi tartışmalar arasında ne yazık ki sıra bir türlü ekonomiye gelmiyor.

Anayasa'da değişikliklerin yapılması gerektiği konusunda toplumda bir fikir birliği oluşmuştur. Fikir ayrılıkları bu değişikliklerin nasıl olması gerektiği konusundadır. Biz, iktidar ve muhalefet partileri arasında derin fikir ayrılıklarının olduğunu görüyor ve bunu da normal karşılıyoruz. Çünkü siyasette fikir ayrılıklarının olması doğaldır. Ancak bu fikir ayrılıklarının toplumda bir kutuplaşmaya yol açmaması gerekmektedir. Anayasa değişikliğinin geniş bir uzlaşmayla gerçekleştirilmesi büyük önem taşımaktadır. Bu nedenle tüm taraflar üsluplarına dikkat etmelidir. Siyasi gerginlikler ekonomide belirsizliği arttırmakta ve reel kesim ve tüketici güvenini olumsuz etkilemektedir. Eski Yönetim Kurulu Başkanımız Zafer Çağlayan sık sık "Filler sevişir çimler ezilir, filler dövüşür çimler ezilir." derdi. Umarız yine ezilmeyiz.

Bu duygu ve düşüncelerle sözlerime son veriyor, Sayın Genel Başkanımıza Oda Meclisi toplantımıza katıldığı için bir kez daha teşekkür ediyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Konuşulmayan iki temel sorunumuz var; biri üretim, diğeri giderek ağırlaşan işsizlik

HÜSEYİN KUTSİ TUNCAY

GENEL AMAÇLI MAKİNA ve YEDEK PARÇA SANAYİİ MECLİS ÜYESİ

Türkiye'de 263 tane organize sanayi bölgesi var. Bir ve birden fazla yatırımcısı olan 148 tane organize sanayi bölgesi var; bunların 31 tanesi de ihtisas organize sanayi bölgeleri ve hepsi modern sanayileşme yapıları, modern sanayi şehirleri. Organize sanayi bölgeleri mal ve hizmet üretimi için planlanmış coğrafi bir alan idi. Ancak son dönemde her şeyin konuşulduğu bir ülkede yaşıyoruz. Konuşulmayan iki tane temel sorunumuz var; biri üretim diğeri giderek ağırlaşan işsizlik. Şu an ülke nüfusunun yüzde 16,6'sı işsiz, üniversite mezunlarının 3'te 1'i işsiz. Böylesine ağır sorunların ve patlamaya hazır bombaların bulunduğu bir ülkede sorunlarımız giderek artıyor ve buna çare bulunması gerekiyor. Özellikle işsizlikle ilgili çözümlerin, üretimle ilgili sıkıntılarımızın gündeme getirilmesinin muhalefet partilerinin de görevi oldu-

ğunu düşünüyorum. Bizim suni gündemlerle uğraşacak çok fazla zamanımızın olmadığını, giderek ülkemizin elimizden kaydığını düşünmekteyim. Çünkü yapılan bütün uygulamaları bu çerçevede değerlendiriyorum.

Her ne kadar Türkiye'deki organize sanayi bölgelerinin bir kısmında islah programı çerçevesinde, bir kısmında yanlış uygulama hataları olmuş olsa da organize sanayi bölgeleri doğru yapılmalıdır. Yer seçimi itibarıyla, çevreye duyarlılığıyla, altyapı ve hizmet üretmekle enerji ve doğalgazı alıp kendi yatırımcılarına daha ucuz temin etmeye çalışmakta. Bu sebeple organize sanayi bölgelerinin cazibe merkezi haline getirilmesi ve Türkiye'nin her yerinde sanayi planları içinde organize sanayi bölgelerinin olması gerekmektedir.

Gerçek oranını tam olarak hiç kimsenin bilmediği bir işsizlik sıkıntımız var

BORA AYNAGÖZ

PLASTİK ve PLASTİK ÜRÜNLERİ SANAYİİ MECLİS ÜYESİ

Zaman zaman bürokratlar, bakanlar Odamızı ziyaret ediyor, nadiren de olsa Ana Muhalefet Partisi'nden de temsilcilerin ziyaretleri oluyor. Ben bunu fırsat bilerek ekonomiyle ilgili sorunlar içinde birinci öncelik olan işsizlik sorununa değinmek istiyorum. Gerçek miktarını, oranını tam olarak hiç kimsenin bilmediği bir işsizlik sıkıntımız, sorunumuz var. Biraz evvel bir arkadaşımız "İt-halat patladı, sebebi Merkez Bankası'dır." dedi, başka bir arkadaşımız da "Sadece Merkez Bankası'nın mı kabahati?" dedi. Ancak kanaat önderleri, iktisatçılar, köşe yazarları, siyasetçilerin bir kısmı da "Döviz ucuz, bu ucuz döviz politikalarından dolayı ithalat da patlıyor. Dolayısıyla, üretim, yatırım ve işsizlik artıyor." diyor. Bu tabii çok önemli bir teşhis. Şimdi ben öğrenmek istiyorum, Partinizin de özellikle yatırımla, üretimle, ihracatla, ithalatla ama

daha da önemlisi özellikle Partinizin misyonuna uygun olarak sosyal demokrat bir parti olmak hasebiyle işsizlik sorunu ile ilgili mutlaka çözüm önerileriniz vardır. Bu dövizin ucuzluğunun, aşırı değerli TL'nin yani bu kur politikasının yatırım ve üretime olduğu gibi ve dolayısıyla da bir sonuç olarak işsizliğe etkisi nedir, görünüşü nedir bunu öğrenmek istiyorum.

Şöyle bir görüş hep ileri sürülür; partiler muhalefetleyen hep eleştirirler, iktidar olduğumuz zaman bu sorunu şöyle çözümleneceğiz der ama iktidara gelince maalesef çözüm üretilmezler. Siz iktidar olduğunuz takdirde özellikle bu işsizlik konusunda ne gibi politikalar uygulayacaksınız ve bu sorunu nasıl çözeceksiniz ben bunu öğrenmek istiyorum.

Doğru bilgilendirme sağlıklı yaşam demektir

MEHMET YALÇINDERE

PLASTİK ve PLASTİK ÜRÜNLERİ SANAYİ MECLİS ÜYESİ

30 Mayıs 2009 tarihinde İstanbul'da bir yarışmada "Plastik Çözümün Bir Parçasıdır" tezini savunan öğrenciler her alanda kullanılan plastiğin alternatifsiz hale geldiğini ve hayatımızı bu kadar kolaylaştıran bir üründen vazgeçmemek gerektiğini vurguladı. Öğrenciler plastiğin yanlış kullanımından insanların sorumlu olduğunu, suçlu olarak plastiğin ilan edilemeyeceğini belirterek bilinçli kullanımın ve eğitimin önemine dikkat çektiler. Yarışmada "Plastik Sorununun Bir Parçası" tezini savunan öğrenciler ise karşı tarafta yer aldı. Bu öğrenciler gelişmiş dünyaya bırakılan plastiklerin çevreyi kirlettiğini ve insan

sağlığı için tehlike oluşturduğunu belirttiler. Tüm öğrencilerin birleştiği nokta ise plastiğin bilinçli kullanılması ve geri dönüştürülmesi oldu. Gençler plastiği hayatımızdan çıkardığımızda yerine koyabileceklerimiz konusundaysa çözüm üretmedi. Senelerdir belediyelerimizin kampanyaları ve gazetelerde çıkmış haberler bilimsel olmadığı gibi haksız rekabet ile bilgi kirliliği oluşturmayı sürdürmektedir. Bu paylaşımımız ile sağlıklı yaşamda da yardımcı olduğumuzu düşünüyoruz. Çünkü doğru bilgilendirme sağlıklı yaşam demektir.

Mesleki eğitim için devlet desteklerinin arttırılmasına ihtiyaç var

ÖZGÜR SAVAŞ ÖZÜDOĞRU

DEMİR ve METAL İŞLERİ SANAYİ MECLİS ÜYESİ

Üreten işletmelerin yüzde 99'unun KOBİ olduğu bir toplumuz. Japonya ve İngiltere, 2008 Ekim'inde başlayan bu krizi tamamen KOBİ'lere vermiş olduğu desteklerle, kuluçka merkezleriyle, inkübatör sistemleriyle ve Türkiye'deki KOSGEB benzeri yapılanmalara sağladığı katkılarla çok iyi bir yere getirdi ve şu an krizde ilk ve hızlı olarak büyüyen toplumlar da bunlar.

İşsizlik problemi Türkiye'nin genç nüfuslu olmasıyla da orantılı. Ankara Sanayi Odası beni genç liderler eğitimiyle ilgili bir proje kapsamında Japonya'ya gönderdiğinde orada gördüğüm insanlar bana şunu söylemişlerdi; "Bizim yaş ortalamamız 49, sizin yaş ortalamamız 28,5. Bize anlatır mısınız nasıl bir sistemle ilerleyeceksiniz? Çünkü siz bizden o anlamda 20 yaş daha geride bir başlangıçla ilerliyorsunuz sanayide." Gerçekten cevap veremedim, umarım bununla ilgili ciddi bir çalışma yapma imkanımız olur.

Vasıflı işçi problemimiz var. Türkiye'de işsizlik var doğru ama

sanayinin ve üreten insanların aynı zamanda vasıflı işçi bulma problemleri de var. Bu anlamda mesleki eğitimlere ve organizasyonel yapılarda laboratuvar gibi sanayi odalarının mevcut yapılarında, onların üretenlere vereceği eğitimler gibi çalışmaların ve devlet desteklerinin arttırılmasına ihtiyaç var.

Bu toplumda vergileri ödeyen biziz, bu toplumda ilk olarak vergi alınan, toplumda öne çıkartılan ve birtakım harcamalar söz konusu olduğunda öne sürülen kitleler de bizleriz. Bu anlamda daha fazla değer veya daha farklı bir yapının içerisinde olmayı talep ediyoruz.

Odalarımıza laboratuvar yetkisinin verilmesini ve numune alma probleminin çözülmesi gerekmektedir; özellikle gümrüklerde TSE gibi devlet yapılanmaları içerisinde çok ciddi zaman kayıplarımız var; bu kayıpların laboratuvar imkanları odalara verilirse aşılacağına inanıyoruz. Bu konularla ilgili olarak da toplumun artık harekete geçmesini ümit ediyoruz.

Türkiye'nin krizle kardeş bir eğilimi olduğundan bunu aşmak için yeterli ivmeyi gösteremiyoruz

TARIK ARTUKMAÇ

ASO MECLİS BAŞKANI

Dünya 2008'den itibaren ağır bir ekonomik krizin etkisi altına girmiştir; herkes tarafından yaşanan bir numaralı sorun budur. Sosyal ve ekonomik çok ağır bedelleri olmuştur, olmaktadır ve olmaya da devam edecektir. Batı Avrupa'da, keza Uzakdoğu ülkelerinde asi gündemin ne olduğuna bir bakmamız lazım. Milletçe en çok canımızı yakan konu kriz olduğu halde, gündemimizin niye o ülkelerin gündemlerinden bu kadar farklı olduğunu anlamıyorum. Gerçek boyutu bilinmeyen, herkese göre değişen, birtakım kayıtlı rakamların esiri altında olsak dahi yeni katılımlarla beraber önümüzdeki 1 veya 2 yıl içinde Türkiye'deki işsizlerin Yunanistan nüfusuna eşit olacağını, bunun da fevkalade ağır bir sorunu giderek katmerli hale getireceğini düşünüyorum.

Vergi yapısı itibarıyla yüzde 70'ini dolaylı vergilerden toparlayabilen, yani gümrükten alınan vergiler, KDV'ler, ÖTV'ler, ATV'ler olmadan ayakta duramaz hale gelmiş, vergi reformunu yapamamış bir ülke ekonomisinin Avrupa Birliği ölçekleri veya standartlarıyla nasıl hareket edebileceğini anlamıyorum.

Bir diğer konu; bugün 2007'nin büyüme hızı negatif 4,7 gibi bir rakam geldi. Şimdi bu 4,7'nin arkasından bugün yarın basında, medyada nelerin yer alabileceğini tahmin ediyorum. Çünkü bu beklentilerin oldukça dışında bir rakam, yani beklentiler 5-5,5 arasında iken 4,7 tabii ki çok sevindirici ve memnuniyet verici bir rakamdır. Ancak sevinilecek hususların da büyük bir soğukkanlılıkla ve çok ihtiyatla değerlendirilmesi gerektiği kanısındayım.

Bundan önce yaşanan krizleri gözümün önünde canlandırdığımda, inme ve çıkma hızları ve tekrar harekete geçme ritminin en fazla 6 ay içinde alındığını görüyorum. Bu defa kriz 18 ay oldu. Türkiye Cumhuriyeti tarihinde son 40 veya 50 yıl içinde böyle bir kriz olmadı. Bu kriz mevcut yapı ve verilerle giderek kronikleştiklerinden endişelerimiz artarak devam ediyor. Gerek Batı ekonomilerindeki gerekse Amerika ve Uzakdoğu'daki gelişmeleri dikkate aldığımızda içinde bulunduğum demir-çelik sektörü son 3-4 yılda dünyada yüzde 25 civarında bir gelişme gösterirken Türkiye'deki gelişme 1,15. Şimdi bütün bunları bir araya getirdiğimizde neyi görüyoruz? Evvela krizle kardeş olma gibi bir eğiliminin olduğunu, bunu aşmak için yeterli ivmeyi gösteremediğimizi seziyorum. Bu ne demektir? 2008 yılında dünyada yaşanan krizle birlikte gelişmiş ekonomiler belli bir sıkıntının içine düşmüşler, bu sıkıntı için herkes kendine göre birtakım çare ya da çareler üretmiş, bir şeyler yapmış. Sonuçta da bir ivme başlamış. İşte Çin ekonomisi 100 kilometre hızla ekşiye kapamaya gidiyor, diğeri 40 kilometreyle, bir diğeri 50 kilometreyle gidiyor ama Türkiye ya 3 kilometreyle gidiyor ya 5 kilometreyle. Eğer bu böyle sürecekse uzun bir süre daha krizden çıkamama dönemi yaşayacağımızı hepimizin bilmesi lazım.

Ana Muhalefet Partisi'nden ricam gündemde birinci sırada olması gereken bir konunun arka sayfalara itilip, gündem dışı bırakılmasına izin verilmemesi ve sürekli bir tartışma ortamı içinde el birliğiyle çareler bulunması gerektiğine inanıyorum.

Bir sanayici olarak hayat hikayemizin de teminat sayılmasını talep ediyorum

MEHMET AKYÜREK

PETROL ve KİMYA SANAYİİ MECLİS ÜYESİ

Ankara Sanayi Odası bir çalışma başlattı, Başkanımıza teşekkür ediyorum. Sivil toplum platformu oluşturuldu; çözüm önerileri üretiyoruz, fedarasyon olarak biz de varız. Bizim bu konudaki çözüm önerimiz şu; bize hizmet etmek üzere kurulmuş kurumlar derhal asli görevlerine dönüp hızlı hizmet ve destek vermelidir. Çünkü asli görevinin dışına çıkmıştır bu kurumlar. Finans kurumları, KOBİ'lere özel fon ayrılmalıdır ve uzun vadeli kredi kullanmanın önü açılmalıdır. Bankalar yüksek karlarından fedakarlık yapıp üretene daha ucuza kredi temin etmelidir. Bizden tapu isteniyor biliyorsunuz. Tapusu olmayan kredi alamaz. Bizim bir de hayat hikayemiz var, itibarımız var, yıllardır bu iş içerisinde yoğunlaşmış, çekimiz, senedimiz yazılmamış, işimizi yürütmeye çalışıyoruz ama hiç

dikkate alınmıyor. Ben hayat hikayemizin de teminat sayılmasını istiyorum.

Şimdi biraz da korkumuz var değerli arkadaşlar, konuşmaktan korkuyoruz. Benim bir tane suçum var; üretmek. Eğer bu suçumdan dolayı yargılanacaksam yargılanmaya da hazırım. Ancak neden konuşamıyoruz, neden doğruları söyleyemiyoruz? Sebebi var; evden alınırım diye korkuyoruz. Niye? Yok ki benim suçum, varsa suçum bedelini öderim. Sonuç olarak Türkiyemizin tek çıkış noktası, bizim üretim sevdamızın bitmemesidir. Aşık Veysel'in dediği gibi "Güzelliğiniz 10 para etmez bizdeki bu aşk olmasa."

Türkiye'nin yeni bir büyüme ve sanayileşme stratejisine ihtiyacı vardır

Deniz BAYKAL
CHP GENEL BAŞKANI

Sayın Başkan, Ankara Sanayi Odamızın Sayın Yönetim Kurulu Başkanı, Ankara Sanayi Odamızın Meclis toplantısına katılan çok değerli Sanayi Odası mensupları, değerli arkadaşlarım hepinizi saygıyla, sevgiyle selamlıyorum.

Bu toplantı için önce Sayın Meclis Başkanımız Tarık Artukmaç'a ve Yönetim Kurulu Başkanımız Nurettin Özdebir'e içtenlikle teşekkür ediyorum.

Biraz önce tarihler ifade edilince bu buluşma için çok geç kaldığımızı ben de bir kez daha gördüm, 4 yıl geçmiş. Ancak bu, iş dünyasıyla, sanayi odalarıyla temas konusunda sizi yanıltmasın. Mum dibine belki ışık vermiyor; Ankara'da Sanayi Odamıza o kadar sık gelemiyoruz ama gittiğimiz her yerde ben, arkadaşlarım sanayi odalarımızla, Odalar Borsalar Birliğimizle, ticaret odalarımızla sık sık bir araya gelmeye gayret ediyoruz. Çünkü bu buluşmalardan biz de çok yararlanıyoruz. Ekonominin nabzını daha doğru bir şekilde tutmak imkanını elde ediyoruz, gelişmeleri sizlerin nasıl gördüğünü öğrenmek bizim için çok yararlı oluyor. Ayrıca biz de kendimizi, düşüncelerimizi ifade etmeyi önemsiyoruz, bu bir fırsat oluşturuyor. Umarım bundan sonra Ankara'yla da ben, ben olmadığım takdirde arkadaşlarım daha sık bir araya gelme imkanını yaratacaklardır,

bulacaklardır. Ben tekrar Sayın başkanlarımıza bu çağrı için yürekten teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlarım, bu buluşma ilginç bir noktada ortaya çıktı. Bugün 2009 yılının tümüyle ilgili büyüme rakamları resmi olarak açıklandı. 2010 yılının ilk çeyreği bugün bitiyor, bu ilk çeyreğin bir kısmıyla ilgili de bazı veriler -ihracat verileri, cari açık verileri- ortaya çıkmış durumda. Şimdi bu çerçevede içinden geçmekte olduğumuzu artık herkesin kabul ettiği krizin Türkiye'ye tahribatı konusunda çok objektif, çok net bir tespit yapma imkanımız ortaya çıkmış demektir. 2009 yılının bizleri nasıl etkilediğini resmi rakamlarla görüyoruz. 2010 yılına bu krizin nasıl yansıyacağıyla ilgili bazı önemli ipuçları da ortada duruyor.

2009 yılının son çeyreğiyle ilgili olarak büyüme rakamı yüzde 6 olarak açıklandı. Bu, 2009 yılının toplam büyüme hızını eksi 4,7'ye çekti. Sayın Artukmaç'ın da ifade ettiği gibi bu, kamuoyunun beklediğinden daha iyi bir tablodur. Kamuoyu 6'lardan başladı, hatta 6,5 diyenler bile vardı. Oldukça memnuniyet verici bir manzara çıktı, yüzde 5'in de altında bir küçülmeye karşı karşıya kaldık.

Değerli arkadaşlarım, bu şunu gösteriyor; Türkiye'de büyüme etkilenmiştir. Peki büyüme nereden etkilendi? Bū-

yüymeyi oluşturan sektörler arasındaki ilişkilere baktığımız zaman bu büyümenin tahribatı, büyümenin en ağır yükü nerede ortaya çıktı sorusunu sordüğümüz zaman, göreceğimiz çok açıktır ki tahribatı yiyen sanayidir, reel sektördür. Sanayide, imalat sanayinde çok daha yukarı düzeyde yaşanan ağır tahribat, imalat sanayiiyle ilişkili diğer yan sektörlerde, ticaretle, ulaşırmada, ihracatta, ithalatta yaşanan daralmalar toplam olarak bizi 2009 yılının tümü için 4,7'lik bir daralma noktasına getirmiştir.

Bugün içinde yaşadığımız krizi anlama bakımından da gelecekte izlememiz gereken politika bakımından da bir arayış var, bir sıkıntı var. Çok doğrudur, doğru bir yaklaşımdır. Gelecekte izlemeniz gereken politika bakımından da bu tablonun bizim için fevkalade açıklayıcı, aydınlatıcı olduğunu düşünüyorum.

Değerli arkadaşlarım, Türkiye 70 milyonu geçti; 90 milyona kadar yükselme temposu gidecek zaman içinde bir yükseliş gözüküyor, yani tıkanma yakın bir gelecekte -nüfusun istikrar kazanması diyelim- öngörülen bir tablo değil, büyüme devam ediyor. Türkiye büyük bir coğrafya, böyle bir ülkede istihdam sorunu, sanayicilerimizin buradaki konuşmalarında en çok referans yaptıkları noktalardan birisi işsizlik konusu. Bunu, sanayicilerimizin hem sorumluluk duyguları bakımından hem de sanayinin gerçek sorununun buradan kaynaklandığını çok iyi değerlendirmiş olmaları bakımından önemli sayıyorum. Evet, Türkiye ciddi bir istihdam sorunuyla karşı karşıyadır, her yıl nüfusumuz 1 milyonun altında artıyor; bu, çok önemli bir istihdam ihtiyacını ortaya çıkarmaya başladı. Bu istikrar demektir, kalkınma istikrara bağlıdır. Öyle bir kısır döngü var ki kalkınma istikrara, istikrar da kalkınmaya bağlıdır. Yani eğer ekonomi istihdam yaratan bir anlayış içinde makul bir şekilde büyü-

tülemezse, Türkiye'nin artan nüfusu ve yükselen istihdam ihtiyacı makul bir düzeyde karşılanamaz ise Türkiye'de ciddi istikrarsızlık olur, o istikrarsızlık da ekonomik büyümeyi olumsuz etkiler. O nedenle Türkiye büyümek zorunda. Peki, 70 milyonluk böyle bir büyük coğrafyanın üzerindeki Türkiye'yi bu istihdamı karşılayacak şekilde, yılda 600-700 bin civarında istihdam ihtiyacına cevap verecek şekilde nereden, neyle büyüteceksiniz? Tarımda gizli işsizlik var; bu alanda nüfusun üretkenlik, verimlilik artırılarak azaltılması ve düşen istihdamın diğer sektörlerde -hizmet sektöründe, sanayide- karşılanması gerekiyor. Yani tarımdan bu istihdam sorununa çare bulmak mümkün değil. Hizmet sektörüne elbette bu açıdan da önem vermek lazımdır, bir anlamı, değeri vardır ama önemi ne ise işte o kadardır. Bu işi çözecek anahtar, sanayi anahtarındır. Türkiye ölçeğindeki bir ülkenin sürdürülebilir bir kalkınmayı gerçekleştirebilmesi için 1 yıl, 2 yıl değil düzenli, sürekli bir kalkınmayı, büyümeyi idame ettirebilmesi için, ortaya çıkan istihdam ihtiyacına makul, geçerli çözümler bulabilmesi için mutlaka ama mutlaka çok ciddi bir sanayi politikası uygulamasına ihtiyaç vardır. Bugün Türkiye'nin içine girdiği kriz, bir anlamda sanayi konusundaki zafiyetlerin ortaya çıktığı bir kriz olmuştur. Bütün dünyada kriz, finans krizi olarak ortaya çıktı. Amerika'da finans krizi çıktı, bankalar sıkıntıya girdi. Amerika gibi bir ülkenin bankaların finans sorunlarını çözüme bakımından, bizim gibi ülkelerin kullanamayacağı olanakları var. Elinde dünya çapında geçerli bir para birimi var. O para birimini sürekli borcunu arttırarak, bizi ona borç verir konuma getirerek ve onun kararını sadece kendisi alarak uygulayabilir. Bu uygulamaların sonucunda Amerika finans krizini kontrol altına alıyor. Amerika'da bir reel sektör krizi ortaya çıkmış değil. Reel sektör bakımından Amerika 2009 yılında 0,2 bir büyüme gerçekleştirdi. Bizim

Türkiye ciddi bir istihdam sorunuyla karşı karşıyadır, her yıl nüfusumuz 1 milyonun altında artıyor; bu, çok önemli bir istihdam ihtiyacını ortaya çıkarmaya başladı. Eğer ekonomi istihdam yaratan bir anlayış içinde makul bir şekilde büyütülemezse, Türkiye'nin artan nüfusu ve yükselen istihdam ihtiyacı makul bir düzeyde karşılanamaz ise Türkiye'de ciddi istikrarsızlık olur, o istikrarsızlık da ekonomik büyümeyi olumsuz etkiler.

Türkiye, borçlanma durumundadır, borçlanan bir ekonomide finans gözde bir sektör haline dönüşüyor. Finans sektörünün daha karlı şekilde çalışmasının imkanları ortaya çıkıyor ve bu tablonun bir sonucu olarak da Türkiye’de reel sektör büyük sıkıntıya girerken, işletmeler kapanıyor.

4,7 küçüldüğümüz 2009 yılında krizin merkezi Amerika 0,2 büyüme gerçekleştirdi. Tabii 0,2’yi değerlendirirken lütfen bunu bizim ortalama yüzde 6,5-7 büyüme hızımızla mukayese etmeyin. Amerika gibi belli bir kalkınma düzeyine gelmiş olan ülke için yüzde 2, yüzde 1 normal; uygun ortamlarda 2 fevkalade güzel bir kalkınma. 1-1,5 normal, onu da 0,2 yapmış ve pozitif yapmış.

Şimdi değerli arkadaşlarım, bizde kriz reel sektör krizi olarak çıktı, finans krizi olarak çıkmadı; bunu her bakımdan görmek mümkün. Ancak 2009’da ekonominin tümünün yüzde 4,7 daraldığı sırada finans sektörü en parlak, en başarılı yıllarından birisini yaşadı. Yani rekor karlar yazdılar. Ziraat Bankası, Cumhuriyet tarihinin en parlak sonucunu aldı, diğer bankalar aynı şekilde. Bunun bir anlamının olması gerekir. Bunun altında yatan temel bir gerçek mutlaka olmalıdır.

Bu gerçeği ararken hem genel konulara bakmamız gerekiyor hem de şu noktayı değerlendirmemiz gerekiyor; Türkiye’de büyük bir tasarruf açığı var. Türkiye, asgari yüzde 5 civarında, tercihen yüzde 6-7 civarında sürekli büyümeyi hedeflemelidir. Buna göre gayret göstermeliyiz ve bu da çok büyük ölçüde sanayiye çok daha yüksek bir kalkınma hızına ulaştırarak ancak güvence altına alabilir. Bunun 2 katı, 3 katı üstünde bir kalkınma hızıyla bu sağlanabilir ama bunu sağlamak için de kaynağa ihtiyaç var. Kaynak da tasarruflardan elde edilecektir. Yüzde 5’lik kalkınmayı finanse edecek tasarrufu Türkiye ortaya koyabilmiş değildir, sorun da buradan kaynaklanıyor. Yüzde 5 kalkınmaya mecburuz; istihdam için mecburuz, büyüme için mecburuz. Dışarıdan kaynak alacağız, günümüzde ne yazık ki dış kaynağın bize doğrudan yatırım olarak gelmesi bir türlü sağlanamadı. Yüzde 5, yüzde 6 büyüme için gereken tasarruf açığını, dışarıdan gelerek bizim adımıza kapatmaya yardımcı olacak şekilde, doğrudan yatırım yapmak ama-

cıyla dış kaynak girişi ne yazık ki güvence altına alınabilmiş değildir, çok düşük düzeydedir. Esas itibarıyla portföy yatırımı olarak Türkiye’ye bu kaynaklar girmektedir. O da bir anlamda borçlanma anlamına gelmektedir, Türkiye borçlanmaktadır. Yani tasarruf açığımızı borçlanarak karşılıyoruz. İşte finans sektörümüzü Türkiye’de önemli noktaya getiren ana olaylardan birisi budur. Türkiye, borçlanma durumundadır, borçlanan bir ekonomide finans gözde bir sektör haline dönüşüyor. Finans sektörünün daha karlı şekilde çalışmasının imkanları ortaya çıkıyor ve bu tablonun bir sonucu olarak da Türkiye’de reel sektör büyük sıkıntıya girerken, işletmeler kapanırken, 4 fabrikadan birisi kapatılırken, işadamları intihar ederken Türkiye’nin her yerinde istatistik tutulacak noktaya geldi bu durum. Ankara’da hepimizin tanıdığı, bildiği insanlardan tutun Türkiye’nin her yerinde, bütün Türkiye’nin tanıdığı, saygı duyduğu, değer verdiği önemli işadamları, sanayicileri, hiçbir bilinçli ahlaksızlığa yönelmiş olmadıkları halde, sadece sistemin kurbanı olarak işlerini götüremez hale geldiler. Türkiye’de böyle bir reel sektör krizi yaşanıyor ama finans sektörü de en parlak yıllarından birisini gerçekleştiriyor, muazzam kar sağlıyor. Bunda bir garabet, bir tutarsızlık var; bu doğru politika değildir. Ülkede yaşanacak bir sıkıntı varsa bu sıkıntı makul ölçüde adaletle paylaşılacaktır. Eğer ülkede bir kazanç şansı varsa, o kazanç şansı da yine makul ölçüde, adaletle sektörler arasında dağıtılacaktır.

Değerli arkadaşlarım, bakınız krizin etkisi artık dünyada yavaş yavaş kayboluyor, Türkiye’de de büyüme yeniden başlıyor diye umutlu bir bekleyiş içindeyiz. Ancak bu büyümenin niteliğini çok dikkatle incelemeliyiz. Yani bizi krize getiren tablodan ne ölçüde ayrışma imkanı olacaktır? Bu çerçevede baktığımız zaman dikkati çeken önemli olay, dış ticaret açığı konusudur. Ocak-Şubat aylarıyla ilgili dış ticaret verileri çok uyarıcı olmak durumundadır. İhracat yüzde

1'e yakın, 0,8'lik bir düşme sergilemiştir ama ithalat bu dönemde yüzde 26 artmıştır. Dış ticaret açığı cari açığa yansımıştır, cari açık tekrar kıpırdamaya başlamıştır. Yani yüzde 4,7 küçüldüğümüz 2009 yılında cari açık oldukça küçük bir düzeydeydi. Şimdi güya bir kalkınma ve hareketlenme umudu ortaya çıktı. Bu umut kendisini dış ticaret açığı ve cari açık şeklinde gösterdi. Ancak Türkiye'de belki yine önümüze hiç de fena değiliz diye rakamlar getirilebilir, şimdi 4,7'nin geldiği gibi. O neyle olacak? Sanayi büyümesi olduğu için değil, ithalat patlaması yaşandığı için. İthalat yoluyla Türkiye ekonomisi büyüyor gibi gözüküyor, tekrar bizi bu son krize getiren süreç dünya şartlarından da bağımsız olarak -ki daha önce de öyle çalışıyordu zaten, dünyayla birleşti- yeniden işlemeye başlayacak. Yani bu kadar raporun altında benim asıl söylemek istediğim, sanayileşme olmadan olmaz. Bütün bunların bize gösterdiği ana gerçek budur. Küçük bir Afrika ülkesinde, Avrupa ülkesinde, İsviçre'de sanayi olmadan olur. İsviçre'de elektro mekanik sanayi en önemli sanayi dallarından biri ama Türkiye'de, 70 milyonluk bir ülkede her yıl 700 bin kişinin istihdam piyasasına girdiği bir ülkede, biz sanayi yaratma-

dan yürüyemeyiz değerli arkadaşlar. Yürüyor gibi olursak borca çalışırız, ithalata çalışırız, cari açığa çalışırız. Onları bir biçimde kapatıyor, telafi ediyor gibi gözüküyoruz belli konjonktürlerde. Bir yerlerde tıkanır, bir yerlerde patlar, yeniden düzenlenir vesaire. Tabii bu çerçevede en temel konulardan birisi kur politikasıdır. Arkadaşlar da işaret ettiler. Tamamen katılıyorum; işin özü, temeli kur politikasıdır. Kur politikasına baktığımız zaman Türkiye'deki sorunların, sıkıntıların nereden kaynaklandığını çok açıkça görüyoruz.

Şimdi bu çerçevede baktığımız zaman konunun daha iyi anlaşılması için size şu soruyu sormak istiyorum çünkü bu soru büyüme stratejisiyle ilgili bir sorudur. Biz de büyümeye çalışıyoruz, hatta büyüyor gözüküyoruz ama büyüme stratejisiyle ilgili temel soru şudur; işsizlik ve büyüme konusunda Çin mi yanlış yapıyor, Türkiye mi yanlış yapıyor? Cevaplamamız gereken ana konu budur. Çünkü Çin ile Türkiye aynı şeyi yapmıyor. Şu anda Amerika başta olmak üzere bütün büyük ülkeler Çin ile ciddi bir ihtilaf içindeler. Nedir bu ihtilaf? Paranın değerini yükselt; dünya Çin'den daha yüksek değerli Çin parası talep ediyor. "Düşük tutuyorsun

Türk parasını sürekli değerlendiriyoruz. Değerlendirdiğimiz için ithalatı ucuzlatıyoruz, ithalatı ucuzlattığımız için ara malı üreten sanayi dalları, ki aramızda temsilciler olduğunu düşünüyorum, bu rekabet karşısında üretim yapamaz hale geliyor, sıkıntıya düşüyor ve sanayi darbe yiyor ama ekonomi büyüyor gibi gözüküyor çünkü ithalat var.

En temel konulardan birisi kur politikasıdır. Kur politikasına baktığımız zaman Türkiye'deki sorunların, sıkıntıların nereden kaynaklandığını çok açıkça görüyoruz.

paranı" diyor, "Paranı düşük tuttuğun için kalkınıyorsun" diyor. "Sen paranı yüksek tut ki ben sana ithalat yapabileyim." diyor ve Çin de buna direnmiyor. Direnmenin sonucu ne? Yüzde 8, 10, 11, 12 kalkınma ve o kalkınmaya dayalı ithalatla finanse edilen kalkınma değil, cari açık şişiren kalkınma değil, gerçek kalkınma- yükselen istihdam. Şimdi Türkiye'de ne oluyor? Türkiye'de biz Türk parasını sürekli değerlendiriyoruz. Değerlendirdiğimiz için ithalatı ucuzlatıyoruz, ithalatı ucuzlattığımız için ara malı üreten sanayi dalları, ki aramızda temsilciler olduğunu düşünüyorum, bu rekabet karşısında üretim yapamaz hale geliyor, sıkıntıya düşüyor ve sanayi darbe yiyor ama ekonomi büyüyor gibi gözüküyor çünkü ithalat var. İçerideki üretimi batırıyoruz, ithalatı daha çok yaptığımız için o ithalatla Türkiye büyüyor gibi gözünüyor, bu bir aldatmaca. Şimdi Çin'i suçlayanlar bizi alkışlıyorlar, oraya da dikkatinizi çekmek isterim. İkide bir derecelendirme kuruluşları kutlama yapıyor, aferin diyor, teşvik ediyor, bu politika iyi politikadır devam edin diyor; onları da olmaz böyle şey diye engelliyor, eleştiriyor, suçluyor. Fakat sonuç ne? Onlar yüzde 10 civarında kalkınıyor, istihdam sorunlarını çözüyor, çok köklü bir değişimi, modernleşmeyi hayata geçiriyorlar. Buna karşılık biz büyük ülkeleri mutlu ediyoruz ama sürekli olarak işsizlik sorunuyla karşı karşıya kalıyoruz. İşsizlik sorunu krizin ürünü de değildir, bilinmesi gereken temel nokta bu. Kriz öncesi dünyanın en uygun ekonomik konjonktürünü yaşarken 2002-2007 sonuna kadar geçen dönemde o dönemdeki büyüme ortamında Türkiye işsizlik artışlarına tanık oldu. Türkiye'de istihdam dostu bir büyüme, istihdamı teşvik eden bir büyüme politikası izlenemedi.

Değerli arkadaşlarım, Türkiye'nin yeni bir büyüme ve sanayileşme stratejisine derhal ihtiyacı vardır. En öncelikli konumuzun bu olduğuna inanıyorum. Bununla uyumlu kur politikaları, faiz politikaları, teşvik politikaları, hepsi bunların arkasından gelecektir ve Türkiye belli bir tutarlı politikayı böyle götürebilecektir.

Bakın bizim devletimizin ilk kuruluş döneminden bu son döneme kadar geçen süreç incelendiği zaman, daima bir sanayileşme çabasının gelmiş geçmiş bütün iktidarlar tarafından temel alındığına tanık oluyoruz. 1923 yılında Türkiye, Teşviki Sanayi Kanunu'nu çıkardı. Cumhuriyet'in ilanından önce Türkiye, Sanayi Teşvik Kanunu'nu çıkardı. Liberal bir anlayış içinde her türlü teşvik verildi. Ancak 1929 bunalımı gelince o politika götürülemedi, tersine devletçi bir politikaya yönelindi. Ancak 1930'lar, 40'lar bir sanayileşme hamlesinin gerçekleştirilmek istendiği dönemdi. Ona göre politikalar izlendi; ulaşım politikaları, demiryolu politikaları, şeker politikası, çimento politikası, demir çelik politikası, hepsi onun bir parçasıydı, sanayileşme daima temel kaygıydı. 1960'larda, 1950-60 arasında aynı çabayı Bayar-Menderes döneminde de gördük. Onlar da fabrika açma gayretleri içine girdiler, her yere fabrika götürmeye çalıştılar, sanayinin önemini kavradılar. Daha sonra yine Demirel döneminde bu sanayileşme planlı bir uygulama içinde gerçekleştirildi. Bu sanayi özlemi, sanayi politikasının Türkiye'nin kalkınması için kaçınılmaz olduğu tespiti ne yazık ki 1980'li yıllardan itibaren göz ardı edilmeye başlandı. Dünyaya açılarak, dünyanın getirdiği mali olanakları paylaşarak refahın Türkiye için mümkün olacağı zehabına katılındı. Belli bir ölçüde de belki katkısı oldu ama onu sağlam bir sanayileşme politikasıyla desteklemediğimiz sürece ayakta tutmanız da mümkün değildir. Türkiye'de şu andaki gerçek, sanayileşmenin ihmal edilmiş olduğu gerçeğidir. Yani bunu en temel konu olarak ele almamız ve politikamızı buna göre değiştirmemiz lazım. Spekülatif sermayeye olağanüstü karlar sağlanırken tarım, sanayi ve turizm gibi dış ticarete açık sektörlerde çalışan da üreten de cezalandırılmıştır. Bu yanlış bir politikadır; bu politikayı bunun parametrelerini yeniden değerlendirmek ve değiştirmek mutlak bir ihtiyaç olarak gözükmektedir.

Şimdi bakın önümüzdeki günlerle ilgili 2010'un ilk aylarında ortaya çıkmaya başlayan trendi dikkate alarak bir tehlikeye dikkat çekmek istiyorum. Bu tehlike ikiz açık

tehlikesidir. Yani bir yandan bütçe açığı, bir yandan da cari açık; yani iç açık, dış açık. İkisi aynı anda, ikisi beraber ortaya çıktığı zaman Türkiye çok ciddi sıkıntıyla karşı karşıya kalır.

Şimdi bütçe dengeleri açısından bakınca, 2009 yılında işin çığırından çıktığını gördük. 2009 yılında bütçe açığı bir önceki yıla göre 3 kat artarak 52,2 milyar düzeyine çıkmıştır. 2009 yılında 2009'daki küçülmenin sonucu olarak da cari açık yüzde 97 daralmıştır ve o denge 2009'da gerçekleşmiştir. Bütçe açığı çok ama cari açık azalmış, idare edilebilmiştir.

Şimdi bu yıla baktığımız zaman, vergi gelirlerinde ithalde KDV hariç pek çok alanda 2009'da bir artış görülmüştür. ÖTV gelirleri 4,6, gelir vergisi 1,1 artarken dahildeki KDV geliri 24,1 oranında geçen yıl artmıştır.

2010 yılının 2 aylık bütçe performansına baktığımız zaman, bütçe giderleri faiz harcamalarındaki azalmanın

etkisiyle çok küçük oranda artış göstermiştir. Buna karşılık faiz hariç giderler, yılın ilk iki ayında yüzde 11'e yakın artmıştır. Bütçe gelirleri büyük ölçüde ÖTV ve ithalattan alınan KDV gelirlerinin etkisiyle yüzde 15,5, vergi gelirleriyse yüzde 21 oranında artış kaydetmiştir. Bütçe açığı yüzde 48 oranında azalmış, faiz dışı fazla yüzde 60,7 oranında artmıştır. Şimdi bütçe açığının geçen yıla oranla yarı yarıya azalması olumlu bir gelişmedir. Ancak faiz giderlerindeki 3 milyar dolarlık azalmaya karşın yılın ilk iki ayında bütçe açığının 5,4 milyar doları bulması dikkate değer bir olaydır. Seçim yılı olan 2007'de, yine seçim ve kriz yılı olan 2009 yılı bir kenara bırakılırsa, 2005 yılından beri en yüksek bütçe açığının gerçekleştiği dönem 2010'un ilk iki ayı olmuştur. 2005'ten bu yana 2007-2009 hariç en yüksek bütçe açığı bu iki ayda gerçekleşmiştir. İki aylık bütçe açığı 2008 yılında 31 milyon dolar, 2006 yılında 724 milyon dolar, 2005 yılında 1,8 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. 2010 yılında bütçe açığının 5,4 milyar dolar olduğunu tekrar hatırlatmak istiyorum.

Türkiye'de şu andaki gerçek, sanayileşmenin ihmal edilmiş olduğu gerçeğidir. Bunu en temel konu olarak ele almamız ve politikamızı buna göre değiştirmemiz lazım. Spekülatif sermayeye olağanüstü karlar sağlanırken tarım, sanayi ve turizm gibi dış ticarete açık sektörlerde çalışan da üreten de cezalandırılmıştır.

IMF ile stand-by anlaşması olmadığına göre, muhtemel siyasi gelişmeler dikkate alındığı takdirde -referandum ve bir yıl içinde seçim- bütçe konusunun bu yıl ciddi zafiyet sergileyebileceği ihtimali düşünülmektedir. Böyle bir tabloya paralel olarak ithalata dayalı, yüksek cari açığa dayalı bir politika da dikkate alınacak olursa cari açığın yüksek olacağı, ithalat nedeniyle cari açığın yine kaygı verici bir şekilde yüksek olacağı gözükmektedir.

Şimdi IMF ile stand-by anlaşması olmadığına göre, muhtemel siyasi gelişmeler dikkate alındığı takdirde -referandum ve bir yıl içinde seçim- bütçe konusunun bu yıl ciddi zafiyet sergileyebileceği ihtimali düşünülmektedir. Böyle bir tabloya paralel olarak ithalata dayalı, yüksek cari açığa dayalı bir politika da dikkate alınacak olursa cari açığın yüksek olacağı, ithalat nedeniyle cari açığın yine kaygı verici bir şekilde yüksek olacağı gözükmektedir. Bu ikiz açık riskini ortaya koymaktadır.

Değerli arkadaşlarım, şimdi bizim yaşadığımız sorunun -bundan sonrası için kendisini tekrar hissettireceğini gördüğümüz sorunun- ne olduğu anlaşılıyor. Türkiye'nin ciddi, bildiğimiz geleneksel, esaslı bir sanayileşme politikasına, bu sanayileşme politikasının çerçevesinin çok iyi çizilmesine ihtiyaç vardır. İşsizlikle mücadele bakımından bu yaşamsal önemde bir konudur. Elbette sanayileşme politikası izlenirken ona uygun bir teşvik politikası ortaya konulacaktır. Türkiye'nin rekabet kabiliyetinin yüksek olacağı alanlar, sektörler isabetle saptanmalı ve Türkiye'nin rekabet kabiliyetini ortaya koyacağı alanlarda gelişmesi gerçekleştirilmelidir. Bu dış ticaret açığının ekonomik küçülmeye rağmen devam ediyor olması neyi gösterir? Türkiye'nin rekabet kabiliyetini kaybetmekte olduğunu gösterir. Ekonomik küçülme, dış ticaret açığı büyüyor; neye bağlı bu? Hangi olumlu gelişmeye bağlı? Ekonomik büyüme dış ticaret açığını zorladı. Olabilir ama ekonomik büyüme yok. Ekonomik küçülme var, buna karşılık dış ticaret açığında patlama var. Bu bize, politikanın rasyonelini kaybettiğini gösteriyor. Sanayimizin rekabet gücünü kaybettiğini gösteriyor. Bunun temel nedenlerinden biri, hiç kuşku yok kur politikasıdır.

Şimdi son zamanlarda ithalat üzerindeki TSE denetimi

kaldırıldı ve bu şirketlerimizi haksız rekabete sürüklüyor. Yani ithalat konusundaki standart zafiyeti, içerideki TSE standardına tabi olan yerli sanayicilerimizin aleyhine sonuç veriyor. Sanki ithal edilen her ürün Allah'ın emri, TSE bakımından daha iyidir. Böyle bir kabulle bakılabilir mi? İçerideki yerli sanayiye TSE dayatması yapacaksınız, ithalatta bunu aramayacaksınız. Fiyat rekabeti zaten işliyor, hem de elverişsiz şekilde işliyor, kalite rekabetinde bari koru. Çok büyük bir zafiyettir, derhal buna el konulması gerekiyor diye düşünüyorum.

Ayrıca tabii bizde rekabeti arttıran böyle yapay uygulamalar da var. Bizim iç mevzuatımızda, iyi niyetlerle tabii, çoğu sosyal duyarlılık sonucu getirilmiş olan uygulamalar ele alınması gereken bir konudur. Belli bir sayıda işçi çalıştıran her yerde çevre mühendisi, elektrik mühendisi, iş sağlığı uzmanı, avukat dayatmaları, ihtiyaç olsa da olmasa da bir yapay istihdam artışı zorlaması gerçek bir istihdamın önünde engel oluyor. Bunların da ciddi incelenmesine, irdelenmesine ihtiyaç olduğu kanısındayım. Ayrıca kamu alımlarında yerli üretime yüzde 15 fiyat avantajı sağlanır ama bu gözetilmiyor. Çoğu kez hatta iadelerde ithal malı diye şart koşuluyor. Ne biliyorsun, sana belki yüzde 15 fiyat avantajı içinde bir teklif yapılacak, bunun önü kesiliyor. Bu zihniyeti değiştirmek lazım. Bu sanayinin geri plana itilmesinin sanki önemsizmiş, ayak bağıymış gibi, bizi dünya ölçeğinde bir ekonomik bütünleşmeden alıkoyuyormuş gibi düşünülüyor olmasının sonucunda bu zihniyetin uzantısı olarak ortaya çıkan uygulamalar. Dünyanın en pahalı akaryakıtını, enerjisini Türkiye'de kullanacaksınız, ondan sonra da rekabet edeceksiniz; bu olmaz, gerçekten olmaz. Eğer sanayiye, yerli sanayiye kalkındırmayı düşünüyorsak bunu mutlaka gözetmek durumundayız. Finansman ihtiyacı dolayısıyla buraya başvuruluyor ÖTV artışı olsun, KDV

Türkiye'nin rekabet kabiliyetinin yüksek olacağı alanlar, sektörler isabetle saptanmalı ve Türkiye'nin rekabet kabiliyetini ortaya koyacağı alanlarda gelişmesi gerçekleştirilmelidir.

artışı olsun diye. Onun için bunlar şiştikçe şişiyor gerçek değerlerinin ötesinde finans yükü bakımından. Kimin finans yükü o? Kamunun finans yükü, kamunun borçlanma ihtiyacı dolayısıyla ortaya çıkan finans yükü. O finans yükü nereye geliyor? Ekonominin sırtına geliyor, yatırım yapacak insanın, sanayicinin sırtına, tüketicinin sırtına, çiftçinin sırtına. Yanlış bir ilişki; finans ihtiyacını doğru yerden karşılayalım ya da finans ihtiyacını asgariye indirelim. Olan ihtiyacı da bizi kendi ayağımızdan vurma tablosuna sürüklemeyecek olan yerden karşılayalım. Şimdi biz kalkınmayı, yatırımı, sanayinin rekabetini tahrip edecek şekilde finans ihtiyacını karşılırsak olmuyor. O nedenle hem bu girdi fiyatları hem de istihdam üzerindeki aşırı yük mutlaka değerlendirilmelidir. Cumhuriyet Halk Partisi olarak biz önümüzdeki dönemde böyle bir sanayileşme politikası ve onu destekleyen bazı temel tercihleri ortaya koyuyoruz; bu çerçevede bu noktalar büyük önem taşıyor.

Vergi, prim ve BAĞ-KUR, SSK prim borçlarıyla ilgili bir iki noktayı söylemek istiyorum. İşverenlerin Sosyal Sigortalar Kurumu'na 4A prim borcu, gecikme zammı dahil, bağımsız çalışanların o 4B'ye bağlı prim borcu ve mükelleflerin vergi borcu toplamı 71,6 katrilyon. Buna BAĞ-KUR primi ve birikmiş gecikme zammı da eklendiği zaman bu iki rakama, 107 milyar TL, 107 katrilyon bir birikmiş borç çıkıyor. Bu tahsili artık olağanüstü güçleşmiş bir borçtur ve ekonomiyi tıkayan noktalardan birisidir. Buna bir kolaylık getirme ihtiyacı, değerlendirilmesi gereken bir konudur. Yani bu çerçevede futbol kulüplerinin birikmiş vergi ve sigorta prim borcu donduruldu ve yıllık yüzde 3 faizle 10 yılı aşkın, 120 aylık bir süreyle taksitlendirildi. Bu, 120 ay değilse de 30-40 aylık bir süreç içinde tahsiline yönelik bir kolaylık getirmek lazımdır. Tahsilde af kesinlikle söz konusu olmamalıdır. Bu çok yanlıştır, elbette af düşünülmemelidir ama ana borç, TÜFE veya ÜFE dikkate alınarak makul bir faiz eklenip taksitlendirilerek ödenebilir hale getirilmelidir. Biz de bu ihtiyacı haklı buluyoruz ve bu doğrultudaki arayışlara destek olma niyetindeyiz. 12 aylık, 24 aylık ya da 36

aylık sürelerle göre değişik faizler uygulanarak bir düzenleme yapılabilir diye düşünüyoruz.

Şimdi bu işsizlik konusu üzerinde çok duruluyor, bazı arkadaşlarımız da bu konuda ne gibi düşünceleriniz var diyor. Bir defa ciddi bir sanayileşme politikası bu işin temel çıkış noktasıdır. Spekülatif sermayeye prim getiren bir ekonomi politikası kaçınılmaz olarak bir büyüme getirirse bile işsizlik getirir, yaşanan gerçek budur. Sanayileşmeye dayalı bir büyüme, işsizlikle mücadelenin de en etkili yoludur. Bu çerçevede baktığınız zaman ilk hedef, mevcut istihdamın korunmasıdır ve bunun sıkıntıya girmemesi için önlem alınmasına ihtiyaç var. Böyle bakınca da KOBİ'ler büyük önem taşıyor. Çünkü onlar çok büyük ölçüde istihdamı sağlıyorlar. Bunların hem teknolojik atılım yapmaları hem de orta vadeli kredilere ve faaliyetlerini sürdürebilmeleri için kısa vadeli kredilere ulaşmaları kolaylaştırılmalıdır. Eldeki bütün veriler gösteriyor ki KOBİ'lere yönelik kredilerde azalma olmuştur. Ödenmeyen KOBİ kredileri oranı kaygı verici biçimde yükselmiştir bu son dönemde. Krizin darbesini sanayi yemiştir, sanayi içinde de en büyük darbeyi KOBİ'ler yemiştir.

Bakin rakamları da kısaca söyleyeyim, krediye erişimde çok ciddi sıkıntılar yaşandığı açık. 2008 yılsonu itibarıyla KOBİ'lere kullanılan kredi stoku 84,5 milyar lira. 2009 yılında ise 82 milyar lira. Yani 2009'da, 2008'in altında kredi kullanmıştır KOBİ'ler. Halbuki diğer sektörler daha yüksek kredi kullanmışlar. 2008 yılında 4,8 olan KOBİ kredilerinin takibe dönüşüm oranı, 2009 yılında 7,6 olmuş, 2'ye yakın artmıştır ve tüm krediler arasında takibe dönüşen KOBİ kredileri birinci sıradadır; demek ki bir KOBİ problemi var. KOBİ'ye sahip çıkacaksın, ne için? İstihdamı artırmak için değil, istihdamı korumak için en azından. Sermaye yatırılmış, makine-teçhizat kurulmuş, işyeri çalışır hale getirilmiş, işletme kredisi eksik ya da son krizin çeşitli darbeleri dolayısıyla bir finans problemi var. O problem olduğundan çalışmıyor, çalışmadığından işçi çıkarıyor.

Yanlış! Buna hemen bir çare bulma zorunluluğu vardır. Bu çerçevede Kredi Garanti Sistemi'nin etkinleştirilmesi gerekiyor. Biz bunu, 2008 yılının sonunda önermiştik. Şunu hatırlatmak istiyorum sanayici dostlarıma; Türkiye tam krize girmeden, 2008 yılı sonu daha gelmeden İzmir'de "Kriz geliyor, derhal tedbir alın." diye somut pek çok öneri yapmıştık. O önerilerin bir kısmı da işte bu KDV indirimi gibi konulardaydı. Yani sanayinin çarklarının dönmesine imkan verecek önerilerdi. Hükümet itibar etmedi, ciddiye almadı. Seçim kampanyalarında bu, sıcak bir tartışma konusu oldu. Daha sonra ne biliyorsa söyle dediler; yahu söyledik 6 ay önce, bir daha söyleyelim dedik ve 7 maddeyi saydık. Sinirlendi Başbakan, tepki gösterdi, böyle bir şey olmamış gibi bir havaya girdi ama 3 ay sonra yavaş yavaş o önerileri kullanmaya başladı. O önerilerden hala çözülmemiş olanı Kredi Garanti Fonu'dur. Yani KDV indirimleri uygulamaya alındı ama Kredi Garanti Fonu işletilemedi. Öyle şartlar istendi ki KOBİ'lerin karşılaşması mümkün değil, hayata geçirilemedi. Bu önemli konudur, bunu derhal hayata geçirmek lazımdır.

İstihdam ve enerji girdileri üzerindeki vergi ve sigorta yükleri rakip ülkelerdeki düzeye çekilmelidir. Böyle bir politika ortaya konulmalıdır. Aşama aşama buraya doğru yönelinmelidir, doğrusunun bu olduğu kabul edilmelidir. Şimdi tam tersi; finansman sıkıntısı olduğunda bindir petrole, bindir elektrige. Bu yanlış bir iş. İstihdam üzerindeki vergi ve sigorta yükleri, enerji girdileri üzerindeki vergi ve sigorta yükleri azaltılmalıdır ve tabii yeni iş kuranlara yönelik teşvikler, destekler yine işler hale getirilmelidir.

Kamu yatırımları da önemsenmelidir. Kamu yatırımı artık Türkiye'nin resmi gündeminden düşmüştür ve bunun sonucu olarak GAP da kendi kaderine terk edilmiştir. Halbuki GAP çok önemli bir istihdam, enerji projesidir, sulama projesidir, barış projesidir, terörle mücadele projesidir, Güneydoğu'yu ayağa kaldırma projesidir. Ancak bir türlü

Türkiye buraya girmiyor. İşsizlikle mücadele ediyorsan orada derhal GAP'ın sulama projelerini, ihmal edilmiş olan, bir kenara bırakılmış olan sulama projelerini ayağa kaldırmak lazım ve kamu yatırımlarını da önemsemek lazım. Tabii Güneydoğu'ya karlılık meselesini nihai temel ölçü almadan, makul zararları da göze alarak ciddi yatırımlar yapmak lazım, sanayiye oraya taşımak lazım. Bunun bir muhasebe meselesi, bir finans karlılığı meselesi olarak değerlendirilmemesi lazım. Ayrıca tabii kayıtdışıyla mücadeleyi de önemsemek gerekir. Maalesef yıllardır bu konuyu hep konuşuyoruz ama bir türlü bu ciddiyetle ele alınmamıştır.

Değerli arkadaşlarım, yine işsizlikle mücadelede mesleki eğitim en temel konulardan birisidir. Çok haklı olarak burada konuşan arkadaşlarım da işaret ettiler. Bir paradoks yaşanıyor Türkiye'de. Bir yanda çok ciddi, çok ağır bir işsizlik var; dünyada ilk 4'ün, 5'in içinde bir işsizlik. Bu, krizin bir bedeli olmanın ötesinde bir olay, yani krizden bağımsız olarak gelişmiş bir konu. Bu işsizlik bir gerçek ama öte taraftan da şu da bir gerçek ki belli özelliklerde istihdam arayışları, işçi talepleri maalesef karşılanamıyor. Sık sık işadamları dostlarımızdan da şikayet alıyoruz; "Nerede işsizlik? Ben işte şu kadar para vereceğim, şu nitelikte insan arıyorum, gelen yok kardeşim." diyorsunuz. İki de doğru. Niye doğru? Bu, mesleki eğitim konusunun Türkiye'de doğru ele alınmadığını gösteren bir olay. Bunun çözümü eğitimdir, mesleki eğitimi ideolojik tartışmalara alet etmemek lazımdır, mesleki eğitim işin temelidir, özüdür. Mesleki eğitimi başka amaçların etrafına saklamamak gerekir. En temel konusudur Türkiye'nin, hatta eğitim meselenin özü budur. Türkiye'de temel eğitim tamamlandığı andan itibaren çocuklar lise düzeyindeki eğitime geçerken mesleki eğitime doğru yönlendirilmelidirler. Bir kısmı da akademik eğitime yönlendirilmelidir. Hepsi birden sanki akademik eğitim yapacakmış gibi temel eğitim bittikten sonra yönlendiriliyor şu anda. Çok şaşkınca bir proje bu, hiçbir anlamı yok, hiçbir

Son zamanlarda ithalat üzerindeki TSE denetimi kaldırıldı ve bu, şirketlerimizi haksız rekabete sürüklüyor. İthalat konusundaki standart zafiyeti, içerideki TSE standardına tabi olan yerli sanayicilerimizin aleyhine sonuç veriyor.

ciddiyeti yok. 2 milyonun üzerinde çocuğun tümü üniversitede okuyacak diye yönlendiriyorsunuz. Ciddi anlamda üniversiteye aldığımız öğrenci sayısı 400 bini geçmiyor. Yani dörtte üçü dökülüyor, dörtte üçünün döküleceğini bilerek onları, sanki her birisi üniversiteye öğrenci olacakmış gibi lisede eğitiyorsunuz. Lisede öyle eğitmeyeceksiniz; o çocukları kendi yeteneklerine göre, hocalarının değerlendirmelerine göre, ailesinin bir mülakatta ortaya koyacağı anlayışa göre, yapılacak sınavlara göre, bir süreç içinde kendileri için daha uygun bir geleceğe doğru yönlendireceksiniz. Bu görülüyor, günümüzde bilim bunu mümkün kılıyor, bütün dünya yapıyor ve bunun sonucunda üniversite kapısında o yığılmalar, o hayal kırıklıkları yaşanmayabiliyor. Eğitim politikasının doğal sonucudur mesleki eğitim ve öğrencilerin önemli bir kısmı mesleki eğitime yönlendirilince hiç kuşku yok sizin bugün aradığınız nitelikte insanlar işçi olarak, usta olarak, ustabaşı olarak, tekniker olarak, teknisyen olarak, mühendis olarak her düzeyde en iyi şekilde yetişmiş bir şekilde hazırlanmış olacaktır. Yani bu da işsizlikle mücadelenin bir parçasıdır diye düşünüyorum.

Gündem konusunu ısrarla, haklı olarak vurguladınız, Sayın Meclis Başkanımız da buna dikkati çekti, sizler de çektiniz. Türkiye'nin gerçek gündemi bence de kalkınma, sanayileşme, istihdam, işsizlikle mücadele, refah arayışı ve buna bağlı eğitim, sağlık, sosyal güvenliktir. Ancak maalesef çok uzun bir süreden beri Türkiye yapay gündemlerin tutsağı haline getirilmiştir, bunu üzüntüyle karşılıyoruz. Salı günleri grup toplantılarımda konuşuyorum; alev alev yanan sıcak tartışma konuları önümüze geliyor, herkes o konuda bir şey söylememizi bekliyor. Ben oradaki 1 saatimin 20 dakikasını ne olursa olsun ekonomiye ayırıyorum çünkü biliyorum ki asıl mesele o. Tarımı konuşuyoruz, sanayiye konuşuyoruz, istihdamı konuşuyoruz ancak bu bizim tercihimize bağlı olarak şekillenen bir konu değil. Türkiye'nin gündemini iktidar belirliyor ve dünyanın her yerinde de

böyledir. Türkiye'nin önüne bir konu atıyor, görmezlikten gelmeniz mümkün değil; lehinde ya da aleyhinde bir duruş sergileyeceksiniz. Şimdi önümüze getirmiş Anayasa değişikliklerini, gel de konuşma. Ancak ben de çok iyi biliyorum ki Türkiye'nin asıl meselesi bu değildir ve maalesef bu Türkiye'ye dayatılmış yapay bir konudur. Ben Anadolu'yu geziyorum, gittiğim hiçbir yerde ne olacak bu Anayasa diyen bir vatandaşı görmedim. Kimse Anayasa konusunda hiçbir şey söylemedi bize, Anadolu'dan böyle bir şey yok. Anayasa değişikliğinin içinde sanayici yok, siz yoksunuz. Anayasa değişikliğinin içinde köylü yok, çiftçi yok, esnaf yok, işadami yok, vatandaş yok, millet yok ama Türkiye'nin bir numaralı meselesi. Şimdi referandum yapacağız, aylarca bunu konuşacağız; sandıklar kurulacak, oylar atılacak ve vay öyle oldu böyle bitti diye tartışmalar sürecektir.

Bu nereden kaynaklanıyor, hangi ihtiyaç bu? Milletlinin ihtiyacı olmadığını hep beraber görüyoruz ama birilerinin herhalde ihtiyacı bu, birilerinin bir talebi var. Bunca yıl böyle bir sıkışıklık ortaya çıkmadı da şimdi seçime 1 yıl kalmışken bu sıkışıklık nereden ortaya çıktı, ne var bunun altında, niye bu telaş, niçin birdenbire bunu yapacağız? Ortaya koymuşlar bir Anayasa değişikliği projesi, 3 maddesi esastır, gerisi garnitürdür. Gerisiyle ilgili bir ihtilaf yoktur. Dünde çıkarabilirlerdi, 5 yıl önce de. O maddeleri toplasınlar getirsinler hep beraber çıkarılsın. Kavga nereden geliyor? Kavga oradan değil, 3 maddeden geliyor; Anayasa Mahkemesi, Hakimler Savcılar Yüksek Kurulu ve bir de siyasi parti kapatma konusu.

Değerli arkadaşlarım, Anayasa Mahkemesi'nin yapısı değiştirilecek; nasıl değiştireceksin, ne düşünüyorsun? Anayasa Mahkemesi'ne 19 üye seçeceklerdi, 17'ye indi. O 17 üye seçilecek, bunun 3 tanesini Meclis seçecek, 14 tanesini Cumhurbaşkanı seçecek. Sayın Cumhurbaşkanı, Anayasa Mahkemesi'ne 14 üye atayacak. Meclis seçecek diyoruz, aslında Meclis'teki çoğunluk seçecek. İktidar çoğunluğu 3

Dünyanın en pahalı akaryakıtını, enerjisini Türkiye'de kullanacaksınız, ondan sonra da rekabet edeceksiniz; bu olmaz, gerçekten olmaz. Eğer sanayiye, yerli sanayiye kalkındırmayı düşünüyorsak bunu mutlaka gözetmek durumundayız.

Mesleki eğitimi ideolojik tartışmalara alet etmemek lazımdır, mesleki eğitim için temelidir, özüdür ve başka amaçların etrafına saklamamak gerekir. Türkiye’de temel eğitim tamamlandığı andan itibaren çocuklar lise düzeyindeki eğitime geçerken mesleki eğitime doğru yönlendirilmelidirler.

üyeyi seçecek. Mesela Yargıtay, Hakimler Savcılar Yüksek Kurulu’na üye seçecek. Yargıtay çoğunluğu mu seçecek? Hayır, Yargıtay çoğunluğu seçmeyecek. Orada isterse 10 oy almış olsun, azınlık da orada yerini alacak. Meclis’te? Meclis’te azınlık yer almayacak, sadece çoğunluk yer alacak.

Değerli arkadaşlarım, hepimiz Türkiye’de yaşıyoruz, gerçekleri biliyoruz. Bu gerçeklerin ışığında ben samimiyetle inanıyorum ki bu getirilen Anayasa değişikliği, Anayasa Mahkemesi’ni ve Hakimler Savcılar Yüksek Kurulu’nu AKP’nin kontrolünde, denetiminde bir kurul haline dönüştürme amacına yöneliktir, bunun tartışılır bir tarafı yoktur. Çok açık amaç budur; orayı bir siyasi partinin kontrolünde bir organ haline getirmek.

Değerli arkadaşlarım, Anayasa Mahkemesi, RTÜK’e benzemez, YÖK’e de benzemez, diğer özel kuruluşlara da benzemez. Bu, Anayasa Mahkemesi yani ülkenin en temel organı. Anayasa Mahkemesi zaman zaman muhalefet partisi olarak bizi de çok rahatsız eden kararlar alır, çok kızarız, tepki gösteririz, böyle şey olur mu deriz. Hiç kabul edemeyeceğimiz birtakım uygulamalar yapar, kararlar alır bizlerle ilgili, ayrıntılarına girmek istemiyorum ama ne yapalım memleketin Anayasa Mahkemesi, yani bir siyasi partinin organı olarak düşünemeyiz, böyle bir şey olmaz. Saygı gösteririz. Türkiye bir ihtilafa girdiği zaman karar alır, karar aldığı zaman bazen seviniriz, bazen üzülürüz. Şimdi bunu kimliğinden çıkarıp da bir siyasi partinin uzantısı haline dönüştürmek, Türkiye’de çok ciddi bir hukuk krizini, bir adalet krizini ülkeye dayatmak anlamına gelecektir. Bu bakımdan fevkalade yanlış, fevkalade sakıncalıdır.

Olayın bir başka boyutu daha var, onu da söyleyeyim. Anayasa değişikliği girişiminin, Anayasamızın değiştirilemez maddelerine aykırı olduğunu bu işle ilgili pek çok kişi ifade ediyor. Anayasa Mahkemesi Başkanı bir süre önce

hatırlayacaksınız bir uyarı yaptı dedi ki; “Ben yaptım oldu diyerek Anayasa değişikliği olmaz, uzlaşarak gelin, mutabakat sağlayın, eğer öyle olmazsa iş bizim önümüze gelir.” İş bizim önümüze gelmesin demek istedi. İyi niyetle söylebileceğinin azamisini söyledi Sayın Anayasa Mahkemesi Başkanı. Evvelsi gün Sayın Cumhurbaşkanı, Anayasa Mahkemesi eski Başkanını da hukukçularla birlikte çağırdı, orada bunları konuştular. Anayasa Mahkemesi eski Başkanı Sayın Mustafa Bumin çıktığında dedi ki; “Bu Anayasa’ya aykırıdır, Anayasa Mahkemesi’nden döner.” Yargıtay Başkanı ve Yargıtay daire başkanları “Bu iş Anayasa’ya aykırıdır.” dediler. Yani şunu söylemek istiyorum; bu işle ilgili pek çok çevre, bunun Anayasa’ya aykırı olduğunu söylüyor. Şimdi Anayasa’ya aykırı bir değişiklik projesi ortaya çıkınca ne olacak? Anayasa Mahkemesi’nin önüne gidecek. Anayasa Mahkemesi bir ihtimal, kesin dememiz mümkün değil o kararı verecek olan Anayasa Mahkemesi’dir, “Bu Anayasa’ya aykırıdır, olamaz. Siz hukuk devleti ilkesini ortadan kaldırıyorsunuz, yargı bağımsızlığını ortadan kaldırıyorsunuz, bizim devletimizin temel niteliği hukuka bağlı, laik, demokratik, sosyal hukuk devleti olmaktır. Hukuk devletinin içinde yargı bağımsızdır.” diyebilir. Öyle derse ne olur? Çıkarılan yasa, Anayasa’yı ihlale teşebbüs olarak ortaya çıkar ve mahkeme o teşebbüsü iptal eder, mahkum eder. Şimdi bu çok yanlış, çok sakıncalı bir şey. Türkiye’de bir siyasi partinin resmen açık bir Anayasa değişikliği teşebbüsü yaparak, Anayasa’yı ihlale teşebbüs konumuna düşüyor olması hepimizi üzüyor, beni üzüyor. Bunu çok yanlış bulduğumu, çok sakıncalı bulduğumu ve ilgililerin olayı bu açıdan da değerlendirerek işin dışında kalmalarını bir uyarı olarak ifade ettim, şu anda da aynı görüşteyim. Türkiye’yi, Anayasa ihlaline teşebbüs etmiş bir iktidar, bu niteliğiyle Anayasa Mahkemesi tarafından damgalanmış bir iktidar gerçeğiyle karşı karşıya bırakmayın diyorum. Çünkü böyle tespitin önemli başka sonuçları olur; siyasi gerginlikler artar, tartışmalar yaşanır, hukuki süreçler işler,

yanlış olur. Bu bir anlamda masayı devirmeye teşebbüs etmektir, bunu yapmayın. Başbakan diyor ki buna cevaben "Biz risk alıyoruz." diyor, "Şimdiye kadar kimsenin alamadığı riski alıyoruz." diyor. Devlet yönetmek, ülkenin kaderi üzerinde hiçbir zorunlu ihtiyaç yokken risk almak anlamına gelmez. Elinizi taşın altına koyun, biz gövdemizi koyuyoruz diyorlar. Bu yanlış bir yaklaşım değerli arkadaşlar. Yanlış ve sakıncalı, yani sanki önceden planlanmış bir şekilde risk alıyoruz derken acaba bunu mu düşünüyor diye aklımdan geçiriyorum; Türkiye'nin dengesini, huzurunu, sükunetini tehlikeye atmayı biz şu açıdan-bu açıdan yararlı görerek bu istikamette harekete mi geçiyoruz demek istiyor? Yarın inşallah Parlamento süreci iktidar, bu olayı bırakın artık üstünde durmayın noktasına getirir, inşallah Parlamento'nun bu müzakere süreci içinde bir gelişme olur ve bu askıya alınır; bunu temenni ediyorum. Türkiye bir gerginliğe sokulmaz, Türkiye'ye bir gerginlik dayatılmaz, dileğim budur. Ancak bu olmazsa iktidar bilerek bunu dayatmış olacaktır. İktidar bilerek bu gerginliği Türkiye'nin üzerine yıkmaya çalışmaktadır. Daha sonra da bu gerginlikten ne yarar bekliyor bilemiyorum, gerginliğin şu ya da bu biçimde sonuçlanmasından, Anayasa Mahkemesi'nden dönmesinden ya da milletten dönmesinden ne yarar bekliyor bilemiyorum. Artık siyasi çıkara dayalı mağduriyet senaryolarıyla ülkeye ıstırap çektirmeye kimsenin hakkı yok. Anayasa Mahkemesi'nin yapısı değişecek ne olacak? Anayasa Mahkemesi yarın Yüce Divan olarak belki Sayın Cumhurbaşkanı'nı, Sayın Başbakanı, sayın bakanları yargı-

layacak. Geçmişte oldu, anayasal yetki o. Bu Anayasa Mahkemesi yarın şu anda devleti yönetenlerin eğer bir iddia ortaya çıkarsa yargılanacağı organ. Ne oynuyorsunuz kardeşim, ne oynuyorsunuz? Millet için oynadığına beni ikna edebilir misin, milleti ikna edebilir misin? Bu senin derdin, senin ihtiyacın, senin hastalığın; sen kendi derdine yönelik olarak bir şeyi deniyorsun, denerken de çok büyük riskler alıyorsun, çok büyük sıkıntıları göze alıyorsun Türkiye için.

Sizin gibi iş dünyamızın içinde sorumluluk üstlenmiş sanayicilerimizi bir arada bulmuşken gündemi saptırma konusundaki duyarlılığımı açıkça ifade ettikten sonra, bunu da vatandaş sıfatıyla, aydın insanlar sıfatıyla, işadamları sıfatıyla sizin bilmeye hakkınız var. Muhalefet ne düşünüyor, bunu benim ağzımdan duymaya hakkınız var. O sorumluluk duygusuyla ben bunu sizlere ifade ediyorum. Sizlerin de bu konuda doğru bilgilenenizi çok yaşamsal önemde sayıyorum.

Ben tekrar bu buluşma için, hem başkanlarımıza hem katılan değerli Meclis üyesi arkadaşlarıma yürekten teşekkür ediyorum. Sizlere bu krizden çıkış ve gelecekte gerçek bir sanayileşme hamlesini Türkiye'ye taşıma konusundaki çalışmalarınızda başarılar diliyorum.

Cumhuriyet Halk Partisi olarak da sanayicimizin bu çalışmalarında daima yanınızda olacağımızı içtenlikle ifade ediyorum, bunu bilmenizi çok önemli sayıyorum.

Hepinize çok teşekkür ederim. Sevgiler, saygılar sunarım.

Uluslararası piyasada birlikteyiz.

Dış Ticaret ürünlerimizle, uluslararası piyasada çalışan firmanızın beklentilerine uygun, kaliteli ve modern hizmetler sunarak dış piyasalardaki başarılarınıza destek oluyoruz!

Firmanıza özel çözümlerle riskinizi minimize ediyor, rekabet gücünüzü ve başarılarınızı artırıyoruz.

- Akreditif
- Kabul/Aval Kredileri
- Harici Garantiler
- İhracat Akreditifi İskontosu
- İhracat Faktoringi
- Eximbank Kredileri
- Ülke Kredileri

ASO MECLİS

**Ankara Sanayi Odası
Meclis Toplantısı**

28 Nisan 2010

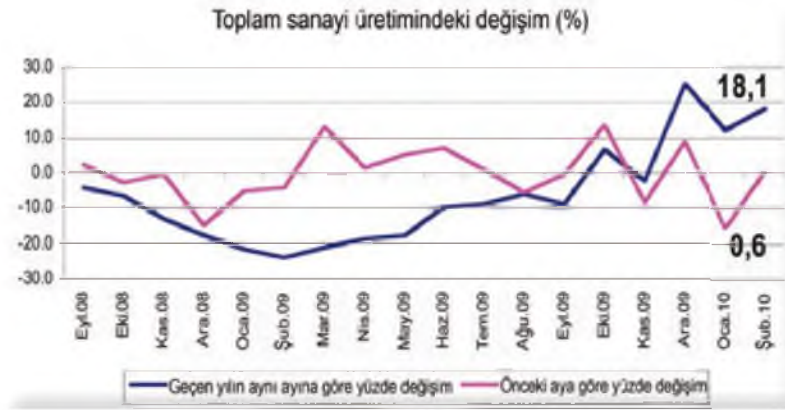
Üretim olmadan istihdam olmaz, kalkınma olmaz, refah ve huzur olmaz, istikrar hiç olmaz

NURETTİN ÖZDEBİR
ASO YÖNETİM KURULU BAŞKANI

Sayın Başkan, değerli Meclis üyeleri, basınımızın değerli temsilcileri; hepinizi şahsım ve Ankara Sanayi Odası Yönetim Kurulu adına saygıyla selamlıyorum.

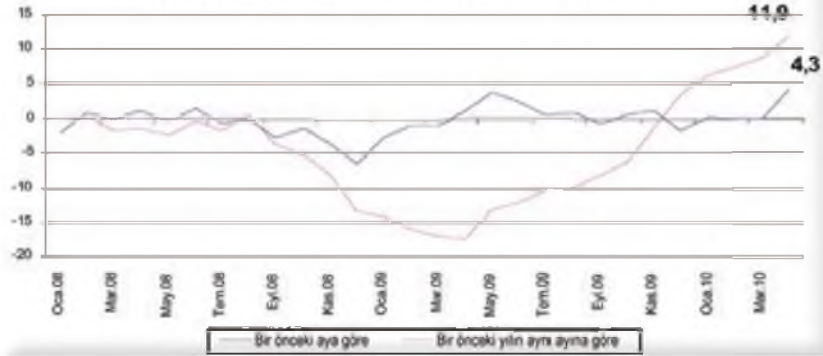
Değerli Meclis üyeleri, Şubat ayında sanayi üretimi bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 18,1 arttı.

Alt sektörlerde üretim artışı; imalat sanayiinde yüzde 20,5, madencilik ve taş ocakçılığında yüzde 12,2, elektrik, gaz ve sıcak su buharı sektöründe yüzde 5 olarak gerçekleşti. Ancak, sanayi üretimindeki artış her sektörü aynı oranda etkilememektedir. Örneğin, diğer ulaşım araçları,

büro makineleri ve bilgisayar imalat sektörlerinde üretim düşmeye devam etmektedir. Giyim eşyası, basım ve yayım işleri, metalik olmayan diğer mineral ürünler, ana metal sanayi sektörlerinde üretim artışının oldukça sınırlı kaldığını da görüyoruz.

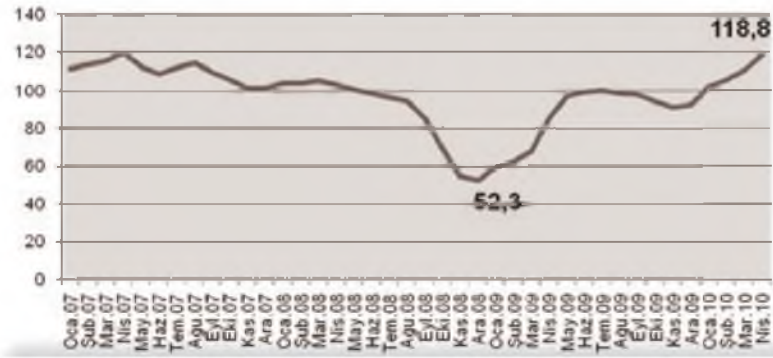
Kapasite kullanım oranındaki değişim

İmalat sanayiinde kapasite kullanım oranı Nisan ayında bir önceki aya göre 4,3 puan, bir önceki yılın aynı ayına göre ise yüzde 11,9 puan artmıştır. Bu veriler sanayide üretim

artışının devam ettiğini göstermektedir. Örneğin 1. Organize Sanayi Bölgesi'ndeki Mart ayı elektrik tüketimi tüm zamanların en yüksek ikinci seviyesinde gerçekleşmiştir.

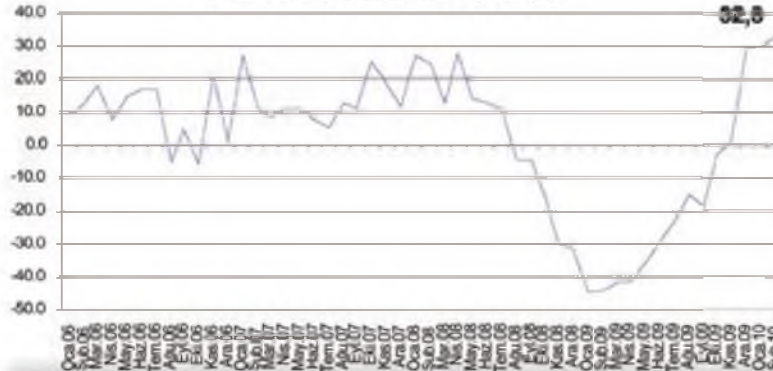
Reel Kesim Güven Endeksi

Reel sektörde de güven hızla yükseliyor; reel kesim güven endeksi Nisan ayında bir önceki aya göre yüzde 7,4 artarak 118,8'e yükseldi. Bu değer, güven endeksinin yayınlanmaya başladığı 2007 yılı başından bugüne kadar

ulaşılan en yüksek ikinci değerdir. Güven endeksi 2007'nin Nisan ayında -her ikisi de Nisan ayına denk geliyor, belki de bahar mevsiminin insanlara vermiş olduğu yeni heyecanın etkisi olsa gerek- 119,5 ile zirve yapmıştı.

Yatırım malları üretimindeki değişim (%)

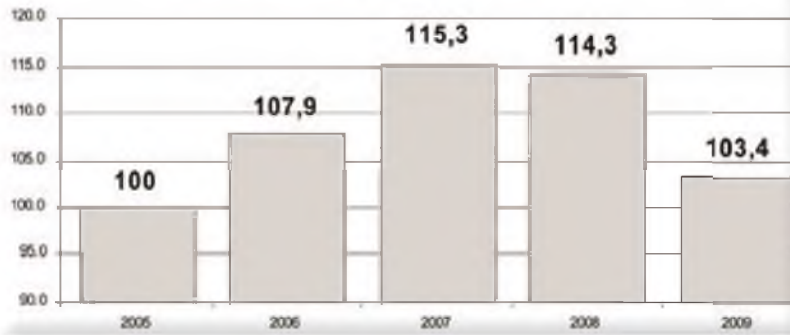
Yatırım malları üretimindeki artışların devam etmesi, krizin etkilerini gidermekte önemli bir rol oynayacaktır.

Reel kesimde artan güvenin önemli bir yansımasını yatırım malları üretimindeki artışlarda da görüyoruz. Yatırım malları üretimi Şubat ayında bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 33 artış gösterdi. Yatırım malları üretimindeki bu artışlar, yatırım harcamalarında bir artış olduğunu göstermektedir.

Bu artış devam ederse krizin etkilerini gidermekte önemli bir rol oynayacaktır.

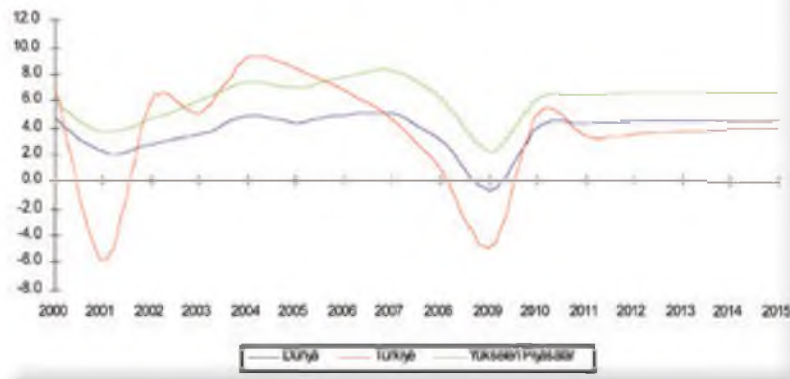
Değerli Meclis üyeleri, bu yüksek oranlı artışlarda baz etkisi rol oynamaktadır. 2009 yılındaki sert küçülme sonrasında bu oranlar bizi şaşırtmamalıdır.

Sanayi üretim endeksi (2005=100)

Sanayi üretimi 2009 yılında 2006'nın gerisine düşmüştür. Yılın ilk 2 ayındaki toplam sanayi üretim endeksi 2005 yılı ortalamasının bile gerisindedir. Sanayi üretiminin 2007 yılındaki değerlere ulaşması zaman alacaktır.

Ekonomik Büyüme

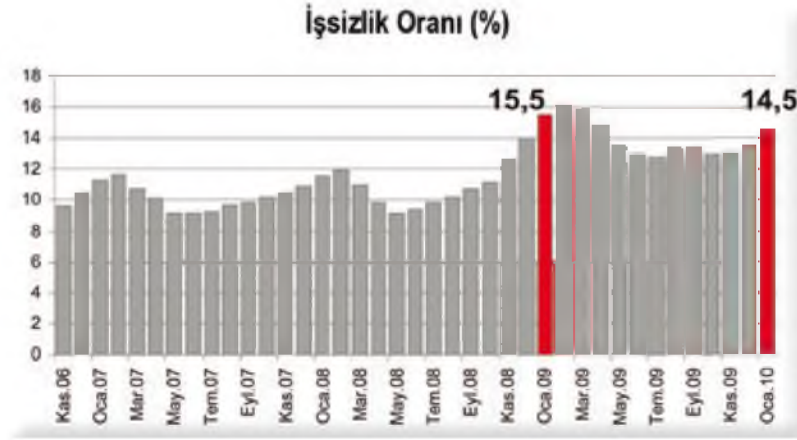

IMF Nisan ayında yayınladığı Dünya Ekonomik Görünüm Raporu'nda Türkiye'nin 2010 yılında ekonomik büyüme tahminini yüzde 3,7'den 5,2'ye yükseltti. Ancak IMF'nin tahmininde ilgi çekici bir durum var. IMF'nin tahminine göre dünya ekonomisi 2010 yılında yüzde 4,2 büyürken,

aralarında Çin, Hindistan ve Türkiye'nin de bulunduğu yükselen piyasalar yüzde 6,7 büyüyecek. IMF'nin tahminlerine göre Türkiye'de ekonomik büyüme ise 2011-2015 yılları arasında yüzde 4 ya da onun altında gerçekleşecek. IMF'nin tahminlerinde çok yanıldığını biliyoruz. Türkiye

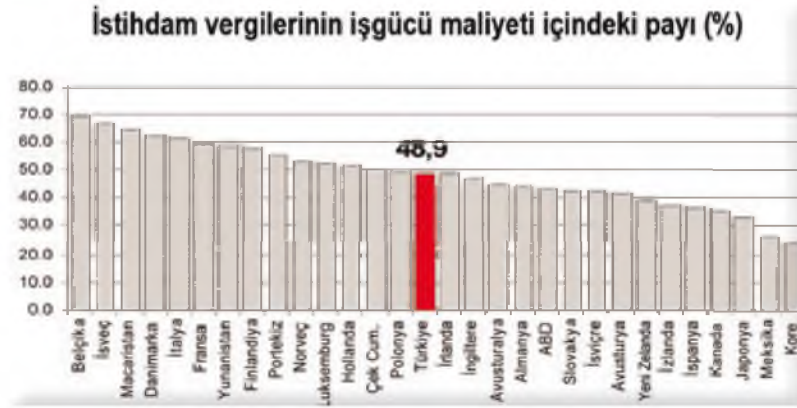
bu tahminleri artı olarak da her zaman gerçekleştirmiştir. Büyük bir ihtimalle bu tahminlerde de yanılacak. Ancak Türkiye'nin işsizliği azaltabilmesi için yüzde 4'lerin çok üzerinde bir hızla büyümesi gerekmektedir. Demografik

yapımız gereği şu anda yüzde 4,5'luk büyüme ancak yeni istihdama giren işgücünü kompanse edebilecek seviyede, eldeki stoku eritebilmemiz için 4,5'un çok üstünde bir büyümeyi gerçekleştirmemiz lazım.

Ocak dönemi verilerinin de gösterdiği gibi işsizlik çok yüksek oranlarda seyretmektedir. İşsizlik oranı 2010 Ocak döneminde geçen yıla göre 1 puan azalırken yüzde 14,5 oldu. Türkiye genelinde işsiz sayısı 3,6 milyona ulaştı.

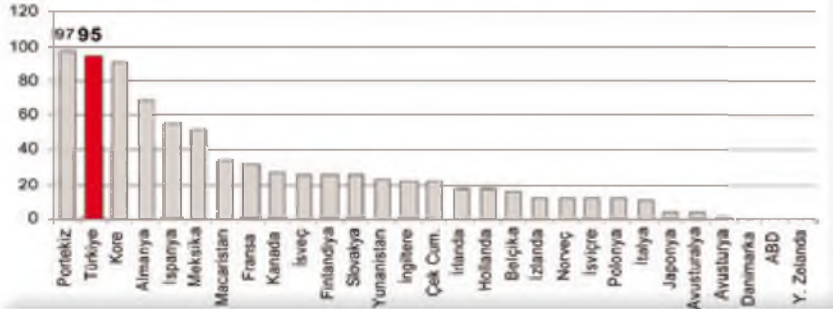
İşsizliği sadece ekonomik büyüme ile çözemeyiz. İşgücü piyasasında varlığını devam ettiren yapısal sorunlar da istihdam artışını engellemektedir. İşgücü piyasasındaki katılık rekabet gücümüzü düşürmektedir.

Hatırlayacaksınız Dünya Bankası'nın Doing Business 2010 Raporu'nda Türkiye istihdam maliyetlerinde 182 ülke arasında 145. sırada yer alıyor. İstihdam maliyetleri içinde istihdam vergileri son yıllarda yapılan iyileştirmelere rağmen hala büyük bir yer tutuyor. 30 OECD ülkesi içinde Türkiye 15. sırada yer alıyor. İstihdam vergilerinin toplam işgücü maliyeti içindeki payı, toplam maliyetin neredeyse yarısını oluşturuyor. Burada yeri gelmişken Hükümet'in işveren sosyal güvenlik katkı payında yapmış olduğu yüzde 5'lik indirimden büyük bir kesimin yararlanmadığını da

belirtmeliyim. Zaten bunu sık sık yaşıyoruz. Tabii bu kriz döneminde çıkartılan ikinci bir istihdam teşviği ise genç ve bayan eleman aldığımız zaman bunların sosyal güvenlik primlerinin işçi hisselerinin devlet tarafından ödenmesiydi. Ancak siz istihdam desteklerinden herhangi birinden istifade ediyorsanız diğerlerini kullanamıyorsunuz. Eğer yüzde 5'i kullanıyorsanız bu istihdam desteğinden istifade edemiyorsunuz. Uygulamada öyle ağır şartlar isteniyor ki sonuçta sıfıra sıfır elde var sıfıra ulaşıyoruz.

20 yıl çalışan bir işçi için kıdem tazminatı (haftalık ücret olarak)

Değerli Meclis üyeleri, istihdam maliyetleri içinde kıdem tazminatı da büyük yer tutmaktadır. Türkiye’de 20 yıl çalışmış bir işçinin kıdem tazminatı 95 haftalık ücrete karşılık geliyor. 50 kişiden fazla çalıştıran işletmelere getirilen mühendis, sağlık elemanı, mali müşavir, iş güvenliği uzmanı gibi istihdam etme zorunluluğu da istihdam artışını adeta cezalandırmaktadır. İstihdam üzerindeki bu maliyetleri düşürmeden istihdamı artırmak çok zordur. Bu nedenle biz yıllardır istihdam vergilerinin düşürülmesini ve kıdem tazminatı sisteminde bir reform yapılmasını talep ediyoruz. Bu reformla bir kıdem tazminatı fonu oluşturulmalı ve kıdeme hak kazanmak için çalışılacak süre uzatılarak kazanılan kıdem süresi düşürülmelidir. Tabii sosyal güvenlikle ilgili sıkıntılar sadece bunlarla bitmiyor. Biliyorsunuz

yeni yapılan düzenlemede Anayasa Mahkemesi’nin iptal ettiği bir madde nedeniyle emekliliğe hak kazanmış kişiler emekli olmadan belli bir prim gün sayısını doldurmuşlarsa kendileri işten istifa etmekte ve kıdem tazminatını da istemektedir. Bizler de bunu ödemek mecburiyetinde kalıyoruz.

Ayrıca son günlerde eksik prim bildirimleriyle ilgili şikayetler gelmeye başladı; benim kendi firmama da geldi. Biliyorsunuz hepimizin haberi var mı, biraz teknik bir konu. Biliyorsunuz biz aylık bildirimlerimizi kanunun emrettiği şekilde 30 gün üzerinden veriyoruz; yani 28 gün de çalışılsa, 31 günde çalışılsa 30 günlük prim ödüyörüz. Burada eğer ayın 31 çaktığı bir tarihte çalışan bir kişi bir gün eksik geldiye

İşsizliği sadece ekonomik büyüme ile çözemeyiz. İşgücü piyasasında varlığını devam ettiren yapısal sorunlar da istihdam artışını engellemektedir. İşgücü piyasasındaki katılık rekabet gücümüzü düşürmektedir.

ve siz de bunu eksik bildirdiyseniz geriye dönük gecikme faizleri ile birlikte ceza ödüyorsunuz. Şu anda bazı firmalara 2006'lar geldi, bazı firmalara 2007-2008'ler gelmeye başladı ve çok sayıda işçi çalıştıran işyerlerinde bunlar ciddi rakamlar tutabilecek gibi gözükmemekte. Bu Kanun'un çıktığı dönemlerde bu bildirgeyi vermemenin bir cezası yok. Ancak bu bildirgenin ekinde o gün işe gelmeyen insanlarla ilgili izinli mi, raporlu mu, yoksa izinsiz işe mi gelmedi, bunları belgeleyecek belgelerin olması lazım. Bu belgelerde bir eksiklik varsa veya siz gönderdiniz de bulunamıyor ise ceza ödüyorsunuz. Mesela bizde öyle oldu, iadeli taahhütlü olarak göndermişiz gelmedi demişler. İadeli taahhütlü makbuzunun üzerine Allah'tan içinde neler varsa onu not etmişler, şunlar şunlar gönderildi diye. O belgeyle gidip arayıp çıkartmışlar. Ancak birçok firma için geçmiş yılların evrakları içerisinde bunları saptamak biraz işleri yokuşa sürmek anlamına da gelmekte.

Tabii işsizliğin temelindeki yapısal sorunlardan bir tanesi de mesleksizlik. Mesleki teknik eğitimin geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması da işsizlikle mücadelede büyük önem taşımaktadır. Dün Organize Sanayi Bölgemizdeki eğitim faaliyetleri konusunda İngiltere'yi, Fransa'yı, Almanya'yı inceledik; Danimarka çok enteresan bir model dediler. Tesadüfen oradan da bu eğitimle ilgili bir heyetin Türkiye'ye geldiğini öğrendik, dün onları davet ettim. Hedefleri nüfusun yüzde 95'ini mutlaka eğitimden geçirmek ve bunun içerisinde de iki farklı mesleki eğitim yapıları var. Biri bizim teknik liselerimize benzeyen, diğeri ise meslek liselerine benzeyen iki modelleri var. Bu iki modelde aşağı yukarı toplam yüzde 60'lar civarında bir yönlendirmeyi ilk baştan yapıyorlar. En çok dikkatimi çeken hususlardan bir tanesi, belki de bizim bazı işleri beceremeyişimizin sebeplerinden bir tanesi; dedik ki "İlkokuldan buraya gelen insanı nasıl seçiyorsunuz, nasıl bu alanlara yerleştiriyorsunuz, liseyi

bitireni üniversiteye nasıl alıyorsunuz, buralarda bir imtihan sisteminiz var mı?" "Hayır, niye böyle bir şeye gerek olsun. Biz, bizden önce yapılan işlere ve onları yapanlara güveniyoruz. Onların vermiş oldukları donelere, kredi notlarına göre de öğrencileri ilgili alanlarına yerleştiriyoruz, üniversiteye de bu şekilde alıyoruz." dediler. Başta bürokrasi bize güvenmiyor, bu güvensizlik toplumun çeşitli kademelerine yayılıyor; sonuçta da birtakım şeylerin altında başka şeyler aramakla sürekli olarak enerjimizi kaybediyoruz. Vergi incelemelerinde Sosyal Güvenlik Kurumu'nun yapmış olduğu uygulamalarda sık sık bunlarla karşılaşılıyor, her zaman yaşadığımız olaylar. Bu mesleki eğitim konusu da maalesef siyasallaştığı için gerekli tedbirlerin alınması gecikmektedir. Danıştay'ın son katsayı değişikliğini iptal etmemiş olması ümit verici bir gelişme olarak değerlendirilmelidir ancak yeterli değildir.

Değerli Meclis üyeleri, bu yılki artış sonrasında asgari ücretli bir işçinin işverene maliyeti ulaşım ve yemek masraflarıyla birlikte 1200 lirayı aşıyor. İşçinin eline geçen ise 577 lira. Bu asgari ücret gelişmiş bölgelerimiz için az, gelişmemiş bölgelerimiz için yüksektir. Bu nedenle yıllardır bölgesel asgari ücret uygulamasına geçilmesini savunduk. Bölgesel asgari ücret uygulamasıyla bölgeler arasındaki gelişmişlik farkları azalacak, rekabet gücümüz artacak, kayıtdışı istihdam azalacak ve istihdam artışı sağlanacaktır. İşsizliğin yüzde 14'leri aştığı ve uzunca bir süre buralarda kalmasının beklendiği bir dönemde bölgesel asgari ücret önerimizi bir kez daha tekrar ediyoruz.

Değerli Meclis üyeleri, Şubat ayında 2009 yılının aynı ayına göre ihracat yüzde 1,3 azalarak 8,3 milyar dolar oldu. İthalat ise yüzde 28,3 artarak 11,6 milyar dolar oldu. Aynı dönemde dış ticaret açığı 640 milyon dolardan 3,3 milyar dolara ulaştı. Şubat ayında ihracattaki düşüşün nedeni,

2009 Şubat ayında 1,6 milyar dolar olan altın ihracatının 2010 Şubat ayında 161 milyon dolara gerilemesidir. Piyasalardaki gelişmeler ihracattaki artışın Mart ve Nisan

aylarında da devam ettiğini gösteriyor. Ancak TL'deki değerlenme ihracat artışını frenlemekte, hem iç hem de dış pazarlarda rekabetimizi zorlaştırmaktadır.

TL'deki değerlenme sonucu reel döviz kuru, tarihi zirvelerine yeniden yaklaşmıştır. Oda Meclisimizin Mart ayı toplantısında Merkez Bankası'nın TL'deki değerlenme karşısında kayıtsız kalmamasını ve döviz hesaplarındaki munzam karşılık oranlarını yükseltmesini talep etmiştik. Bu talebimizi katıldığımız televizyon programlarında kamuoyuyla paylaştık, başta Merkez Bankası Başkan Yardımcısı olmak üzere üst düzey bürokratlara ve görüştüğümüz Hükümet yetkililerine ilettik. Bu talebimize Merkez Bankası'ndan olumlu bir cevap geldi ve Merkez Bankası munzam karşılık oranlarını 0,5 puan artırarak 9,5'a yükseltti. Merkez Bankası'nın bu kararını destekliyor ve artışların kademeli olarak devam etmesi gerektiğini düşünüyoruz.

Biliyorsunuz bu kriz döneminde likidite miktarını artırmak için Merkez Bankası döviz munzam karşılıklarını 2 puan

indirmişti. Bunun geri alınmasıyla piyasadaki dövizin biraz emilmesini istemiştik. Bu ay sonu itibariyle bankalar bu munzam karşılıklarını tamamlamak mecburiyetinde. Bunun etkisini de dününden itibaren görmeye başladık, inşallah devamı da gelecek.

Tabii bu arada Sayın Ali Babacan'la yapmış olduğumuz bir görüşmede geçen hafta sadece Türkiye'ye 3 milyar dolar civarında bir paranın girdiğini söyledi. O 3 milyar doların bankacılık sektörünü finanse etmek için, reel sektöre finansman için yurdun çeşitli yerlerine, alanlara dağıldığını söylediler. Merkez Bankası'nın yapmış olduğu bu operasyonda, işte 750 milyon dolar gibi bir paranın çekileceğini ama bunun karşılığında bir haftada giren paranın da 3 milyar dolar olduğunu unutmamamız lazım. Bunun için Merkez Bankası'nın krizden önceki faizleri indirmekteki

İstihdam maliyetleri içinde istihdam vergileri son yıllarda yapılan iyileştirmelere rağmen hala büyük bir yer tutuyor. İstihdam vergilerinin toplam işgücü maliyeti içindeki payı, toplam maliyetin neredeyse yarısını oluşturuyor. Burada yeri gelmişken Hükümet'in işveren sosyal güvenlik katkı payında yapmış olduğu yüzde 5'lik indirimden büyük bir kesimin yararlanmadığını da belirtmeliyim. Uygulama öyle şartlar getiriyor ki sonuçta sıfıra sıfır elde var sıfır oluyor.

Mesleki teknik eğitimin geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması da işsizlikle mücadelede büyük önem taşımaktadır. Ancak, maalesef bu konu da siyasallaşmıştır ve gerekli tedbirlerin alınması gecikmektedir. Danıştay'ın son katsayı değişikliğini iptal etmemiş olması olumlu bir gelişmedir ancak yeterli değildir.

korkaklığını, mütereddit tutumunu devam ettirmemesi gerektiğini belirtiyorum. Bu konuda da Merkez Bankası'nın gerekli basireti göstereceğini ümit ediyorum.

Değerli Meclis üyeleri, TL'deki değerlenme etkisini ödemeler dengesinde de göstermeye başlamıştır. 2009 yılının ilk iki ayında 801 milyon dolar olan cari işlemler açığı, bu yılın aynı döneminde 5,6 milyar dolara yükseldi. Bu hızla giderse yılsonunda cari işlemler açığı 25 milyar doları geçebilir. Buna 2010 yılında reel sektörün çevirmesi gereken 25,5 milyar doları da eklersek 2010 yılında dış finansman ihtiyacımız 50 milyar doları bulabilir. Küresel likidite koşulları değişmedikçe, yani başta Amerika'daki faizler artmadıkça bu finansman rahatlıkla sağlanacaktır. Ancak bu finansmanı sağlarken dış finansman ihtiyacımızı azaltacak tedbirlerin alınması da yerinde olacaktır. Bu dönemde Merkez Bankası döviz likiditesini azaltmada yavaş ve korkak davranmamalıdır.

Değerli Meclis üyeleri, her fırsatta dile getirdiğimiz görüş ve önerilerimizi bir kez daha tekrarlamakta fayda görüyorum. Kamuya olan vergi ve SSK borçlarının uygun vade ve faizlerle yeniden yapılandırılması, yeniden yapılandırılan borçların ödeme dilimlerinde ağırlığın ileri dönemlere itilmesi, borçların gecikme faizlerinin Hazine'nin borçlanma faizleri kullanılarak yeniden hesaplanması yerinde olacaktır. Kamunun, özellikle hastanelerin, belediyelerin ve üniversitelerin özel sektöre olan borçları bir an önce ödenmelidir. Kamu alımlarında yerli makine ve teçhizata mutlaka öncelik verilmelidir. Devlet Malzeme Ofisi alımlarında sadece yerli mallar seçilmeli, İller Bankası da sadece yerli malı alımlarını kredilendirmelidir. Kamu alımlarında eşik değer altındaki ihalelere yabancıların katılmasına da izin verilmemelidir. Geçtiğimiz hafta Kamu İhale Kurumu Başkanı daha önce benim ziyaretime cevaben, burada kamu alımı ihale yapan kuruluşların temsilcileriyle beraber bir toplantı yaptık; çok dar anlamda tutulması istenmişti,

TL'deki değerlenme ihracat artışını frenlemekte, hem iç hem de dış pazarlarda rekabetimizi zorlaştırmaktadır. Merkez Bankası'nın TL'deki değerlenme karşısında kayıtsız kalmamasını ve döviz hesaplarındaki munzam karşılık oranlarını yükseltmesini talep etmiştik. Bu talebimize Merkez Bankası'ndan olumlu bir cevap geldi ve Merkez Bankası munzam karşılık oranlarını 0,5 puan artırarak 9,5'a yükseltti. Merkez Bankası'nın bu kararını destekliyor ve artışların kademeli olarak devam etmesi gerektiğini düşünüyoruz.

üyelerimizden de katılanlar oldu. Bu konu üzerinde çalışıldı; yeni bir düzenleme yapılması için gayret harcanıyor. Dış Ticaret Müsteşarlığı'nın da hazırlamış olduğu bir liste var, Sanayi Bakanlığı da bu listeyi kabul ederse Türkiye'de belli bir kalitenin üzerinde üretilen veya kısacası ihraç edilebilen ürünlerin kamu tarafından alımlarında sadece o malların alınması, ithalatına müsaade edilmemesiyle ilgili bir düzenleme yapılmaya çalışılıyor. Son zamanlarda kamu alacaklarını tahsil etmek için Maliye ve Sosyal Güvenlik Kurumu banka hesaplarına e-haciz yoluyla el koymaya başladı. 10 liralık alacak için 100 liralık hesaplar bloke ediliyor ve üzüm yenmeyip bağcı dövülüyor. Maliye Bakanlığı hatırlarsanız vergi borçlarını yıllık yüzde 3'le yeniden yapılandırmıştı. Ardından kriz geldi, bunun sürdürülebilmesinin zor olduğunu, daha sonra yapılması gerektiğini Sayın Unakıtan'a da söylemiştik. İşadamları taksitlerini ödeyemediler ve bütün fedakarlıklar da boşa gitti. Bu dönemde yapılandırmaya girenlerin yüzde 10'unun ancak devam edebildiğini, yüzde 90'ının ise bu avantajlarını kaybettiklerini ve hesaplarının eski faiz oranlarına tekrar döndürüldüğünü öğrenmiş bulunmaktayım. Bu uygulamayla adeta sanayicinin elindeki finansman imkanları daha önceden alınmak suretiyle -evet kamu maliyesi belki güçlendirildi ama- reel sektör daha fazla yıpratılmış oldu. Benzer bir tutarsızlığı SSK primlerinin borçlarında da görüyoruz. Hem işçi çıkartma deniyor hem de SSK prim borçlarına aylık 1,95'lik gecikme faizi uygulanıyor. Kredi faizlerinin aylık 1'in altına düştüğü bir dönemde 1,95'lik bir gecikme faizinin uygulanması böyle zor bir dönemden sonra bence

pek etik değil. Prim ödemekte zorlanan bir işletme bu faizi nasıl ödesin? Ekonomi yönetiminin, özellikle yaşamış olduğumuz zor şartları düşünerek, bu konularda daha hassas olması gerekir. Benzer tutarsızlıkları KOSGEB teşviklerinde de görmek mümkün. Eğer KOBİ'lere teşvik verecekseniz Almanya'daki gibi yeni iş kuranlara sabit ve düşük faizli 15 ila 20 yıl vadeli kredi verin. İlk 3 yılı faizsiz ve teminatsız 20 yıl vadeli öz sermaye yardımı yapın. Bunların rakamları da 300 bin euro, 800 bin euro gibi rakamlar. Vadesi 10 yıla uzanan ihracat kredileri verin. Bizde kağıt üstünde her şeye teşvik var ama kayda değer bir şey yok. Bu rakamlar artık Türk sanayisi için çok ufak rakamlar, iş görecektir rakamlar değil. Bir esnaf için olabilir ama bir sanayi işletmesi için son derece ufak rakamlardır.

Belki bu düzenlemeler çok iyi niyetlerle yapılıyor ama sahadaki uygulamalarda öyle engeller çıkıyor ki sıfıra sıfır elde var sıfır kalıyor sonunda. Adeta kullanılmaması için gerekli olan her türlü tedbir alınmakta.

Değerli Meclis üyeleri, üretim olmadan istihdam olmaz, kalkınma olmaz, refah ve huzur olmaz, istikrar hiç olmaz. Bu nedenle biz Ankara Sanayi Odası olarak her şeyin başı üretimdir diyoruz. Üretimi mutlaka arttırmalıyız. Bu nedenle bütün politikalar üretim odaklı olmalıdır. Bankalar da kredi musluklarını daha hızlı açmalı ve üretimi desteklemelidirler.

Bu duygu ve düşüncelerle sözlerime son veriyor, 1 Mayıs Emek ve Dayanışma Gününü kutluyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Süleyman KARAMAN
TCDD Genel Müdürü

Demiryolu ile Yük Taşımacılığı

Türkiye-Avrupa, Türkiye-Ortadoğu, Türkiye-Orta Asya ülkeleri arasında karşılıklı olarak blok yük trenlerimiz çalışmaktadır. Bugün Türkiye ile Avrupa ülkeleri arasında, başta Almanya olmak üzere Bulgaristan, Romanya, Macaristan, Hırvatistan, Bosna Hersek, Slovenya ve Avusturya'ya; doğuda İran, Suriye ve Irak'a; Orta Asya ülkelerinden Türkmenistan ve Kazakistan'a blok yük trenleri çalıştırılmaktadır.

Gelişen Orta Asya pazarı dikkate alınarak 2002 yılında seferleri başlatılan İstanbul-Tahran-Aşkaabat-Taşkent-Almaata konteynir treninin Çin'e uzatılması konusunda çalışmalar devam etmektedir.

İran'da bulunan Kerman-Zahedan arasındaki eksik demiryolu hattının tamamlanması ile Türkiye ve Pakistan arasında doğrudan demiryolu bağlantısı sağlanmış ve İslamabad-Tahran- İstanbul güzergahında 14 Ağustos 2009 tarihinde bir gösteri treni düzenlenmiştir. Söz konusu gösteri treni, 6566 km'lik parkuru 13 günde tamamlamıştır.

Cumhurbaşkanlarının katılımıyla 21 Kasım 2007 tarihinde 29 km'lik Gürcistan kesiminin, 24 Temmuz 2008 tarihinde ise 76 km'lik Türkiye kesiminin temeli atılan ve Avrupa ile Asya arasında önemli bir demiryolu koridoru olacak olan Kars-Tiflis-Bakü Demiryolu projesiyle ilk etapta yıllık 6,5 milyon ton yük taşınması hedeflenmektedir.

Kars-Tiflis-Bakü Demiryolu Hattı, Marmaray ve diğer projelerle birlikte düşünüldüğünde Avrupa'dan Çin'e kesintisiz demiryolu koridorunun önemli bir bölümünü oluşturmaktadır.

Kombine taşımacılığın geliştirilmesi çalışmalarımız içerisinde önümüzdeki dönemde Türkiye-Rusya arasında tren ferri taşımacılığı başlatılacaktır. Samsun Limanı'nda boji değiştirme istasyonunun tamamlanması ile geniş gabarili yük vagonlarının bojlere değiştirilmek suretiyle Türkiye'nin yanı sıra Türkiye üzerinden Ortadoğu ve Akdeniz limanlarına devamı sağlanabilecektir.

Ülkemiz ile Suriye ve Irak hükümetleri arasında başlayan işbirliği programlarına paralel demiryolu taşımalarının geliştirilmesi konusunda da ortak çalışmalar yürütülmek-

tedir. Bu kapsamda ülkemizden Irak'a yük tren seferleri başlatılmış, bu yöne yapılan taşımalara önemli teşvikler sağlanmıştır.

Suriye ile demiryolu bağlantımızı sağlayan iki demiryolu sınır bağlantısının yanı sıra Çobanbey 3. demiryolu sınır kapısı 22 Aralık 2009 tarihinde hizmete sokulmuştur.

Gaziantep ve çevresinde yer alan sanayicilerimiz, Suriye ve Ortadoğu'ya ihraç taşımalarını, Çobanbey Sınır Kapısı'nı kullanarak daha kısa sürede gerçekleştirebileceklerdir.

İltisak hatları: TCDD'nin taşıma payını ve gelirini arttırmanın ve taşıyıcı firmaların ulaşım maliyetlerini düşürme imkanı sağlamanın yanında makroekonomik dengeye katkı sağlamak için taşıma potansiyeli yüksek Organize Sanayi Bölgeleri ile yük potansiyeline sahip özel sektöre ait merkezler iltisak hattı ile bağlantı yapılması yönünde çalışmalar sürdürülmektedir. İltisak hattı yapıldığında hem kombine taşımacılık desteklenmekte ve genel ulaşım sistemi daha sağlıklı hale gelmekte hem de demiryolu taşımacılığı ciddi bir fiyat avantajı sunarak üretim sürecinde ciddi bir gider olan ulaşım maliyeti düşmektedir. Demiryolu ana hatlarında taşınan yükün % 58'i de iltisak hattı bağlantılı istasyon ve yük merkezlerinde gerçekleştirilmektedir.

Lojistik merkezler: Farklı işletici ve taşıyıcılarla ulusal ve uluslararası, yük taşımacılığı, dağıtım, depolama ve diğer tüm hizmetlerin yapıldığı alan olarak tanımlanmaktadır. TCDD farklı ölçeklerde 12 noktada benzer tesisler kurmayı planlamıştır. Bu merkezler; Halkalı/İspartakule (İstanbul),

Köseköy (İzmit), Gelemen (Samsun), Hasanbey (Eskişehir), Boğazköprü (Kayseri), Gökköy (Balıkesir), Yenice (Mersin), Uşak, Palandöken (Erzurum), Kayacık (Konya), Kaklık (Denizli), Bozüyük (Bilecik) lojistik merkezleridir. Samsun (Gelemen) Lojistik Merkezi'nin 1. etabı işletmeye alınmış, Kaklık (Denizli) Lojistik Merkezi'nin 1. etap inşaat çalışmaları tamamlanmış, Eskişehir (Hasanbey) ve Köseköy (İzmit) lojistik merkezlerinin 1. etap inşaat çalışmalarına devam edilmektedir. Diğer lojistik merkezlerin proje, kamulaştırma ve inşaat ihale işlemleri sürmektedir.

Demiryollarının yapısal değişimi için TCDD Kanunu hazırlık çalışmaları sürdürülmektedir.

Ayrıca, Teşvik Sistemi kapsamında lokomotif, vagon vb. ile demiryolu istasyon / lojistik köy ve yük taşımacılığı işletmeciliği hususlarında Hazine Müsteşarlığı Teşvik ve Uygulama Genel Müdürlüğü nezdinde sanayi odaları tarafından girişimde bulunulması uygun olacaktır.

Blok tren taşımacılığı: Bu uygulama ile 2008 yılında 23,5 milyon ton yük taşınarak 2002 yılına göre yük taşı-

ma miktarında % 61, yük taşıma gelirinde ise % 173 artış sağlanarak 2008 yük dolumu açısından demiryolu tarihinde en yüksek taşıma değerine ulaşmıştır.

Blok tren taşımacılığı ile 2009 yılında 21,8 milyon ton yük taşınarak global ekonomik krize rağmen 2002 yılına göre yük taşıma miktarında % 49, yük taşıma gelirinde ise % 172 artış sağlanmıştır.

Blok tren taşımacılığına paralel olarak uluslararası yük taşımacılığında da 2009 yılında 2,4 milyon ton yük taşınarak 2002 yılına göre uluslararası yük taşımacılığında % 81, gelirinde % 151 artış sağlanmıştır.

Kuruluşumuzda, vagonlara yüklenen eşyanın bozulma ve/veya gerek yükleme gerekse taşıma sırasında herhangi bir hasar görmemesi için;

a) Yüklenen eşyanın Uluslararası Demiryolu İşletmeciliği'ne (UIC) uygun vagon seçimi yapılmaktadır.

b) Yükleme ve boşaltmalar konusu ile alakalı personele gerek Eğitim Merkez Müdürlüklerinde gerekse düzenlenen işyeri eğitimi ve seminerlerde yükleme/boşaltma hususunda yaşanan gelişmelere ait gerekli bilgiler uzmanlar ve akademik unvana sahip üniversite düzeyinde öğretim görevlileri tarafından verilmektedir.

Ayrıca, yeniden yapılanma çalışmaları çerçevesi içerisinde

2003 yılından itibaren Kuruluşumuz, "müşteri odaklı pazar" çalışması içerisine girmiş olup;

a) Yüklenen eşyanın en kısa süre içerisinde en hızlı şekilde varış noktasına ulaştırılması amacıyla "Blok Tren İşletmeciliği"ne geçmiştir.

b) 2009 kriz dönemi ve sonrasında ülke ekonomisine katkı sağlamak, gelişen dünya pazarında ülkemizin geçiş yolu

olması amacıyla tarifelerimizde (yurtiçi / uluslararası) en iyi fiyat ile en hızlı taşımayı sağlamak için iyileştirmelere gidilmiştir.

c) Müşteri talepleri dikkate alınarak 2003 yılından itibaren UIC standartlarına uygun olan ve yurtdışına çıkacak şekilde dizayn edilmiş vagon/vagonlar üretimine yönelmiştir.

d) Döküntü nedeniyle kaybolan eşyanın en aza indirilmesi amacıyla konteynır taşınmasına uygun olan platform vagon imalatına (örn; 2009 yılı için 300, 2010 yılı için 400) ağırlık verilmiştir.

i) Dökme yük (cevher, kum, kömür vb.) taşımacılığında kullanılan vagonların köşebent demirlerinin ve duvarlarının güçlendirilmesi konusunda gerekli çalışmalar ilgili birimlerce yapılması sağlanarak, uzman elemanlarımız tarafından yerinde incelenmekte ve kayıplar minimum düzeye indirgenmektedir.

ii) Dökme yükün kaybını önlemek ve en hızlı şekilde kombine taşımacılık sistemi ile taşınabilmesi için müşterilerimize konteynır taşımalarında gerekli kolaylık ve vagon tahsisi yapılmaktadır.

Özel sektörün vagon sahibi olması projesi ile Kuruluşumuzun taşıma payını ve gelirini arttırmanın ve taşıyıcı firmaların ulaşım maliyetlerini düşürmelerine olanak sağlamanın yanı sıra makroekonomik dengeye olumlu yönde katkı sağlanmıştır. 2003 yılı sonunda 3. şahıslara ait vagon sayısı 771 adet iken, 2009 sonu itibarıyla mevcut sözleşmeler çerçevesinde 40 adet firmanın 2453 adet vagonu bulunmakta ve TCDD şebekesinde işletilmektedir. 2009 yılında sahibine ait vagonlarla 4,2 milyon ton yük taşınması yapılmış olup toplam taşıma içindeki payı % 20'dir.

Kuruluşumuzun 2003 yılsonu itibarıyla yük vagon mevcudu 16.070 iken, 2009 yılsonu itibarıyla bu sayı 17.607 adede yükseltilmiştir.

Yük tesislerinin kent dışına taşınması projesi ile yük hizmetlerinde kalitenin arttırılmasının sağlanması için kent içerisinde kalan tüm yük merkezlerinin şehirdışına çıkarılması çalışmalarına başlanmıştır. Bu kapsamda; Kayseri, Sivas, Samsun, Balıkesir, Konya, Uşak illerimizdeki çalışmalar tamamlanmıştır. Bu alanların dışında Aydın, Kırklareli, Niğde, Amasya, Erzincan, Diyarbakır, Adana, Gaziantep,

Denizli, Eskişehir, Kütahya, Isparta, Eğirdir, Bor, Çaycuma, Erzurum, İskenderun, Kahramanmaraş gar sahalarına ilişkin planlama çalışmaları devam etmektedir.

Konteynir taşımacılığının geliştirilmesi projesi ile diğer taşıma modları arasında rekabeti kaldırıp işbirliğini amaçlayan bu taşımacılık, gün geçtikçe artan bir hızla ulaştırma sektöründe tartışmasız ve önemli bir taşıma şekli olmaya başlamıştır. Bu kapsamda 2002 yılında 375 bin ton/yıl olan demiryoluyla yapılan konteynir taşımacılığı 2009 yılında 15 kat artarak 5,5 milyon ton konteynir taşımacılığı yapılmıştır. Konteynir taşımalarının artırılması için lojistik merkezlerde konteynir stok sahası, konteynir yükleme/boşaltma alanları ve araçları bulunmaktadır.

Tarifelerdeki iyileştirmeler: 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'ye istinaden tarifelerini tespit etmekte serbest bulunan Kuruluşumuz, verimlilik ilkeleri doğrultusunda hizmet sunmaya çalışmaktadır. Gelirin maliyeti

karşılama oranının altında olmasına rağmen maliyetlerimizi etkileyen en büyük gider kalemlerimizden akaryakıt, elektrik malzeme fiyatları ile personel ücretlerindeki artışlar dönemsel olarak tarifelerimize yansıtılmakta, ulaştırma sektöründeki rekabet koşulları, ülkenin genel ekonomik göstergeleri ve maliyetler doğrultusunda tarifeler tespit edilmektedir.

Tarife düzenlemeleri: Kombine taşımacılığının geliştirilmesi amacıyla yer, zaman ve hasarsız nakliye imkanı sağlayan konteynir taşımacılığının yaygınlaştırılması çalışmalarımız, tarife teşvik tedbirlerinin yanı sıra işletme ve yatırım konusunda yaptığımız çalışmalarla da teşvik edilmektedir.

Kuruluşumuz uluslararası taşımalarda taşımanın mesafesine, yönüne, türüne, rejimine ve pazarın durumuna göre yıllık olarak müşteriler lehine indirim ve risturn uygulamaktadır. Uluslararası ithalat ve ihracat taşımalarında taşıma mesafesine göre değişken olarak % 30'a varan oranlarda indirim uygulanmaktadır.

İhracatçı firmaların lehine karayoluna alternatif olabilmesi için Irak Demiryolu yetkilileriyle yapılan görüşmeler sonucunda;

- 3 Eylül 2009 tarihinden itibaren El Sabuni (Irak)'ye kadar olan taşımalar iki günde 1 tren (20 vagon 800) olacak şekilde açılmıştır.
- 11 Ekim 2009 tarihinden itibaren Musul (Irak)'a kadar olan taşımalar açılmıştır.

GÜCÜNÜ BİLİR

GÜCÜNÜ İLERİ DÜZEY TEKNOLOJİSİNDEN VE
TOPLAM KALİTESİNDEN ALIR

BETON POMPASI

BOM UZUNLUĞU: 22-33-37-47MT.
KAPASİTE: 35-150M³/H

DiĞER ÜRÜNLERİMİZ

- BETON SANTRALLERİ
- BETON POMPALARI
- KIRMA, ELEME, YIKAMA
- TRANSMİKSERLER
- YÜKLEYİCİLER
- EKSKAVATÖRLER
- GREYDERLER
- ASFALT TESİSLERİ
- VİBRASYONLU SİLİNDİRLER
- KULE VİNÇLERİ
- ÇELİK KONSTRÜKSİYON
- 4X4-6X6 ARAÇLAR

Pİ MAKİNA

ANKARA - KONYA YOLU 23.KM. 06830 GÖLBAŞI-ANKARA/TÜRKİYE TEL: 0090-312 484 08 00 (PBX) FAX: 0090-312 484 14 36

www.pimakina.com.tr

M. Cengiz GÖĞEBAKAN

T. Halk Bankası A.Ş.

Kredi Politikaları Grubu Genel Müdür Yardımcısı

Parite Gelişimi ve Mali Tablolardaki Etkileri

Genel Olarak

Döviz kurlarının seviyesi ve kurların zaman içindeki gelişimi, her boyuttaki işletmenin ilgi alanına girmekte ve işletme faaliyetleri ile mali tablolarında önemli sonuçlar yarattığı için de yakından takip edilmektedir.

Güncel ticari hayattaki "dolarizasyon" bağımlılığı her geçen gün azalmakta olsa da başta USD ve EUR olmak üzere, dış ticarete önemi yüksek olan yabancı para birimlerinin gelişimi, işletme sahipleri tarafından yakından izlenmektedir.

Şüphesiz ki USD ve EURO gibi yabancı para birimlerinin, TL karşısındaki değerlerinin gelişiminden önemli boyutlarda etkilenen işletmelerden oluşan bir ekonomide, **kur gelişiminin** izlenmesi ve buna uygun pozisyon tutulması çok önemli bir konudur.

Kur gelişimlerinin ilgi odağı olmasının yanı sıra, para birimlerinin birbirleri arasındaki ilişkiyi gösteren **parite gelişimi ise kur gelişimi kadar yaygın bir şekilde ilgi çekemebilmektedir.**

Ancak parite gelişiminin de en az kur riski kadar önemli sonuçlar doğurabileceği de ihmal edilmemelidir.

Bu konuyu irdelemeden önce, son 10 yıllık dönemdeki EUR/USD parite gelişimini anımsamakta yarar var.

Görüldüğü üzere 2000'li yılların başından itibaren EURO, USD'ye karşı önemli oranlarda değer kazanırken son zamanlarda hızlıca değer yitirmeye başlamış ve EUR/USD paritesi 1.30'ların altına inme eğilimine girmiştir.

Gerek ekonomimizin geneli ve gerekse işletmelerimizin birçoğu "... bu bizim değil, EURO Bölgesi ülkeleri ile ABD'nin sorunudur." diyemeyeceği gibi, parite ilişkisine ve bunun gelişimine bağımlı olup sonuçlarından önemli boyutta etkilenmektedir.

Parite Gelişiminin Önemi

Parite gelişiminden etkilenme şiddeti, elbette ki sektörler bazında veya işletmeler özelinde farklılıklar gösterebilecektir ancak bir genelleme yapmak gerekirse;

A - Dünya piyasalarındaki temel hammadde borsalarında fiyatlar USD cinsi üzerinden belirlenmektedir (Örneğin; enerji - petrol - metal borsaları - pamuk, buğday, şeker vb.). Dolayısıyla, ister ithalat suretiyle temin edilsin isterse yurtiçinden temin edilsin temel hammadde fiyatları (yani işletmelerin maliyet unsurları) ya USD olarak ya da USD'ye endeksli bir şekilde gelişmektedir.

B - Ülkemiz ekonomisi için ihracatın önemi çok ama çok yüksektir. Ülkemizdeki kurulu üretim kapasitesinin yurtiçi talepten çok daha yüksek olması, iç talebin yeterli

olmaması nedeniyle büyümenin motoru, ihracat gelirleri üzerine odaklanmaktadır. Yine ülkemizin geleneksel ve ağırlıklı ihrac pazarı EURO Bölgesi ülkeleridir. Her ne kadar

son yıllarda USD cinsinden ihracat gelirlerinin payı artsa da toplam ihracatımızda EURO'nun payının halen yüksek olduğu görülmektedir.

Ihracatın Para Birimlerine Göre Gelişimi

C - Ülkemiz bankacılık sektörünün yabancı para (YP) cinsinden kullandığı kredilerin USD - EURO cinsinden dağılımına bakıldığında ise;

USD cinsinden kullanılan kredilerin payının, yıllar itibariyle azalış trendinde olsa da halen YP kredilerin % 63 gibi yüksek bir payının USD cinsinde kredilerden oluştuğu görülmektedir.

Bu durumda; borç ve yükümlülükleri ile üretim maliyetlerinin ağırlığı USD cinsinden oluşurken, ciroları ve alacakları ile stok değerleri EURO'ya endeksli olan işletmelerin, USD lehine oluşan parite gelişiminden olumsuz etkilenmesi beklenecektir.

Bunun yanı sıra kur riskinin bilanço ve gelir tablosu üzerindeki etkileri, anlık ya da kısa vadeli olarak realize edilirken; parite gelişiminin bilanço ve gelir tablosundaki etkileri (maliyetlerin USD, gelirlerin EUR cinsinden ağırlıklı olması nedeniyle) çok daha uzun sürelerde etki yapmaya devam edecektir.

Parite Gelişiminin İşletmeler Özelinde Etkisi

Ülkemizdeki ekonomik birimler olan küçük - büyük birçok işletmenin, EURO/USD paritesindeki bu gelişimden etkilendiği ve etkileneceği kesindir. Önemli olan, bu etkilenmenin olumlu yönde olmasını sağlamak ya da olumsuz etkilenmeyi minimize edecek HEDGE yöntemlerini uygulayabilmektir.

Parite gelişiminin, işletme bazında nasıl etki yapacağını belirlenebilmesi için her işletmenin;

- Bilançolardaki alacaklar ve stoklar gibi döner varlıkların hangi para birimi ile (alacak ya da stokların TL ya da YP olması yeterli değildir, stoklardaki kıymetlerin YP endeksli olarak fiyatlanması dahi önemli sonuçlar doğuracaktır) fiyatlandırıldığı,
- Bilançolardaki mali borçlar ile ticari borçların hangi para birimi üzerinden alınmış olduğu veya hangi para birimine endeksli olduğu,

- İşletmelerin kullandığı temel hammaddelerin fiyatlarının, hangi para birimi üzerinden ya da endekslenerek geliştiği,
- İşletmenin satışlarının hangi para birimi üzerinden yapıldığı ya da birim satış fiyatlarının hangi para birimine endekslenildiği,

şeklindeki temel soruların cevaplarını irdelemek gerekmektedir.

Çok uzun yıllar "dolarizasyon"un şiddetli etkisinde yaşayan ülkemizde, özellikle temel hammaddelerin fiyat gelişimleri ile iç piyasadaki alış - verişlerin USD'ye endeksli olarak yapılmakta olduğu bir realitedir. Yani, bilanço veya gelir tablolarında TL cinsinden kayıt yaratılan bu işlemlerin, aslında YP cinsinden ve genellikle de USD'ye endekslenerek işlem gördüğünü ihmal etmemek lazımdır.

Parite gelişiminin işletmelerin mali tablolarında ve karlılıklarında nasıl etki yapacağını görebilmek için örnek bilanço ve gelir tabloları üzerinde simülasyon yapmak yeterli olacaktır.

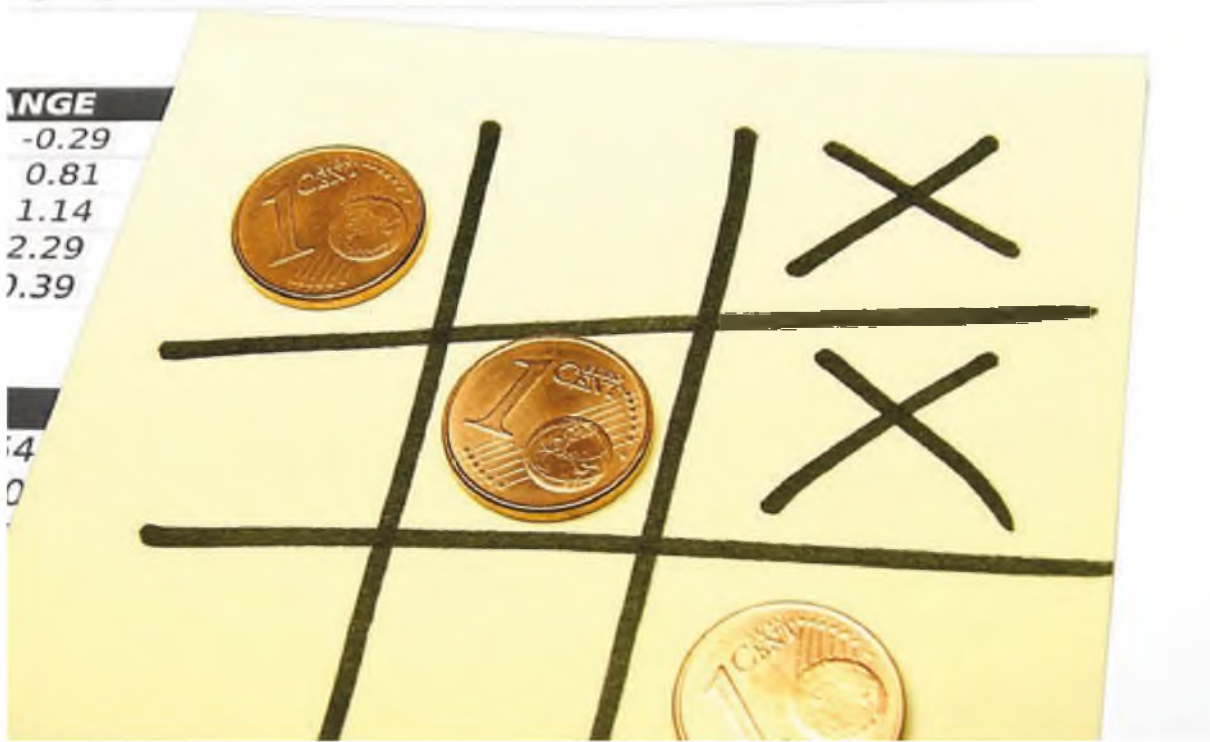
A - Parite Gelişiminin Bilançolardaki Etkisi

Hesap kolaylığı ve inceleme basitliği olması açısından, son derece basite indirgenmiş, standart bir imalat sektörü işletmesine ait bilanço ve gelir tabloları üzerinden simülasyon yapıldığında, parite gelişiminin etkileri aşağıdaki gibi olacaktır. (ceterus - paribus = diğer şartlar sabitken)

Kurların; USD/TL = 1,5 ve EURO/TL = 2,25

olduğu ve EURO/USD paritesinin 1,5 olduğu bir dönemde, varlıkları ve yükümlülükleri aşağıdaki para birimlerine göre dağılmış olan bir prototip işletmenin;

AKTİF					PASİF				
	USD	EURO	TL	TL KARŞ.		USD	EURO	TL	TL KARŞ.
Hazır Değerler	20	50	107	250	Banka Kredileri	1.000	500	500	3.125
Ticari Alacaklar	0	2.900	1.100	7.625	KV Ticari Borçlar	1.100	400	1.990	4.540
Stoklar	0	0	3.375	3.375	KV Diğer Borçlar	0	0	835	835
Sabit Kıymetler	0	0	3.750	3.750	UV Borçlar	610	260	0	1.500
					Sermaye	0	0	5.000	5.000
AKTİF TOPLAMI				15.000	PASİF TOPLAMI				15.000

USD/TL = 1,55 ve EURO/TL = 1,95 haline dönüştüğü için EURO/USD paritesinin 1,26 haline dönüşmesi durumundaki bilançosunun;

AKTİF					PASİF				
	USD	EURO	TL	TL KARŞ.		USD	EURO	TL	TL KARŞ.
Hazır Değerler	20	50	107	236	Banka Kredileri	1.000	500	500	3.025
Ticari Alacaklar	0	2.900	1.100	6.755	KV Ticari Borçlar	1.100	400	1.990	4.475
Stoklar	0	0	3.375	3.375	KV Diğer Borçlar	0	0	835	835
Sabit Kıymetler	0	0	3.750	3.750	UV Borçlar	610	260	0	1.453
					Sermaye	0	0	5.000	5.000
AKTİF TOPLAMI				14.116	PASİF TOPLAMI				14.788
					FARK				672

haline dönüşerek, aktif - pasif açısından; EURO'da "long" (varlıkların yükümlülüklerinden fazla olması) ve USD'de "short" (yükümlülüklerin varlıklardan fazla olması) olduğu için söz konusu firmanın borç ve yükümlülüklerinin göreceli olarak artış gösterdiğini görmekteyiz.

B - Parite Gelişiminin Gelir Tablosundaki Etkisi

Ancak asıl sorun burada bitmeyecektir. Zira işletme maliyetleri ağırlıklı olarak USD cinsinden oluşan ve gelirleri

ise EUR ağırlıklı olan aynı işletmenin asıl sorunu, Gelir Tablosu'nda da kendisini gösterecektir. Yani parite gelişiminin olumsuz etkisi bilançodaki gibi anlık olarak değil, işletmenin maliyet/gelir yapısı düzelinceye kadar devam edecek şekilde etki yapacaktır.

Nitekim aynı işletmenin ilk durumdaki kur/parite ilişkilerine göre (USD/ TL = 1,5, EURO/TL = 2.25 ve EURO/USD = 1,5) oluşan Gelir Tablosu'nda görülen 1.500 birimlik karlılığın;

	EURO	USD	TL	TOPLAM
Net Satışlar	40%	10%	50%	50.000
SMMM	10%	25%	65%	41.500
Brüt Satış Karı				8.500
Faaliyet Giderleri	0	0	100%	4.550
Faaliyet Karı				3.950
Diğ. Faal. Olağan Gelir ve Karlar	0	0	100%	3.750
Diğ. Faal. Olağan Gider ve Zararlar	0	0	100%	3.250
Finansman Giderleri	25%	35%	40%	2.800
Olağan Kar veya Zarar				1.650
Olağan Dışı Gelirler	0	0	100%	300
Olağan Dışı Giderler	0	0	100%	450
Dönem Karı				1.500

Daha sonra oluşan kur/parite ilişkisine dönüşmesi (USD/TL = 1,55; EURO/TL = 1,95 ve EUR/USD = 1,26) sonrasında zarara dönüşebileceği kadar etki yapabilecektir.

	EURO (TL Krş.)	USD (TL Krş.)	TL	TOPLAM
Net Satışlar	17.333	5.167	25.000	47.500
SMMM	3.597	10.721	26.975	41.293
Brüt Satış Karı	0	0	0	6.208
Faaliyet Giderleri	0	0	4.550	4.550
Faaliyet Karı	0	0	0	1.658
Diğ. Faal. Olağan Gelir ve Karlar	0	0	3.750	3.750
Diğ. Faal. Olağan Gider ve Zararlar	0	0	3.250	3.250
Finansman Giderleri	607	1.013	1.120	2.739
Olağan Kar veya Zarar	0	0	0	-582
Olağan Dışı Gelirler	0	0	300	300
Olağan Dışı Giderler	0	0	450	450
Dönem Karı				-732

USD lehine olan parite gelişiminin, firmanın karlılığına olan etkisine göz attığımızda ise;

- EURO endeksli satışları USD satışlarından fazla (ülkeminin ağırlıklı ihracat pazarı EURO bölgesidir),
- SMM kaleminin USD endeksli olan kısmı EURO endeksli kısmından fazla (hammadde - emtia fiyatlandırması

dünya genelinde ağırlıklı olarak USD endeksli olarak yapılmaktadır) ve

- USD endeksli kullandığı krediler, EURO endeksli kullandığı kredilerden daha fazla (bugün itibarıyla Türkiye genelinde kullanılan USD endeksli kredilerin EURO endeksli kredilere oranı 63/35'tir - bakınız yukarıdaki grafik)

olan firmaların, paritenin aşağı yönlü hareketinden karlılık gelişimi açısından **olumsuz** yönde etkilendiği görülmektedir.

Sonuç Olarak

Son 10 yıldır EURO lehine gelişen ve 1,54'lere kadar çıkan EUR/USD paritesinin, 1,30'lu seviyelerin altına kadar düşmesi ve bu düşüş trendinin devam edeceğine dair güçlü beklentilerin olduğu bir durumda, işletme sahipleri ile profesyonel yöneticilerine önemli görevler düşmektedir.

Bu amaçla temel olarak;

- İşletmelerin maliyet yapıları ile gelir yapılarının, para birimleri cinsinden profilinin titizlikle analiz edilmesi,
- Parite ve kur riskinden korunmak için HEDGE enstrümanlarının kullanılması,
- Bilançoların aktif / pasif yönetimine, parite riski açısından ağırlık verilmesi

gerekecektir. Belirtilen temel yaklaşımlar paralelindeki önlemlerin alınmaması halinde; kur/parite riski nedeniyle yükümlülüklerin artması ve bilanço zararlarının oluşması paralelinde ÖZKAYNAKLARIN ERİMESİ ihtimali ile karşı karşıya kalınabileceği gibi, maliyet ve gelir yönetiminde parite etkisinin giderilememesi halinde karlılık azalışına maruz kalınabilecektir.

Kur ve parite riskinden korunabilmek amacıyla;

A - İşletmelerin **bilançolarındaki TL/YP pozisyon yönetimi** konusunu hassasiyetle irdelemeleri gerekmektedir. İşletmelerin TL/YP yükümlülükleri ile yine TL/YP varlıklarının birbirlerine denk olması, denk olmuyorsa bile yönetilebilir bir esneklikte bulunması esastır. Şüphesiz ki bilançolarda açık - kapalı pozisyon tutma, herhangi bir para biriminin long ya da short konumunda olması işletme karlılığında önemli bir enstrüman olarak kullanılabilir. **Ancak, bilançoların aktif ve pasiflerinde para birimleri arasında pozisyon tutma faaliyetlerinin, işletmelere önemli karlılıklar sağlayabileceği gibi doğru yönetilememesi halinde önemli zararların da nedeni olabileceği dikkate alınmalıdır.**

Bu nedenle, işletme yöneticilerinin mali tablolarındaki

TL/YP yükümlülükleri ile TL/YP varlıkları ile alacakları arasında (YP yükümlülüklerin, para cinslerine göre kendi aralarındaki dağılımı, güncel durumdaki EUR/USD dağılımı da dahil olmak üzere) dengeyi bilinçli yönetmeleri ve kur ya da parite riski taşımaları halinde, bu riski de yönetebilecek enstrümanları (forward - swap vb.) da kullanmaları gerekmektedir.

Günümüzde USD'nin, EUR karşısında değer kazandığı dikkate alınarak işletme bilançolarının;

- EUR'da "long" (EUR cinsinden varlıkların, EUR cinsinden yükümlülüklerinden fazla olması hali),
- USD'de "short" (USD cinsinden varlıkların, USD cinsinden yükümlülüklerden az olması hali)

olması durumunda, **USD cinsinden olan borç ve yükümlülüklerdeki artışlar, EUR cinsinden alacak gelir ve varlıklarının gelişiminin üzerinde gerçekleşeceği için firmaların bu değişimden olumsuz etkilenmesi beklenecektir. Paritenin bu gelişimden korunabilmek için firmanın EURO cinsinden varlıklarının azaltılarak USD cinsinden aktif oluşturulması gerekecektir.**

Ayrıca, gerek ekonomide kendisini hala hissettiren "dolarizasyon etkisi" gerekse de temel girdilerin çok önemli bir kısmının fiyatlarının USD cinsinden belirlenmesi nedeniyle alacak-borç ve stok kalemlerindeki YP endeksli olarak gelişen bilanço kalemlerini dahi pozisyon yönetiminde dikkate almak lazımdır.

B - İşletmelerin bilanço yönetimindeki etkinliklerini, **maliyet ve gelir yönetimi çalışmaları** ile tamamlamaları gerekmektedir. Nihayetinde yapılan çalışmaların başarısı dönem sonu bilançolarında görülecek kar rakamı ile ölçülecektir. Bilanço yönetimi ile gelir/maliyet yönetimini birbirinden ayıran temel farklılık ise bilançoların (genellikle yılsonunda) anlık bir durumu resmetmesi iken, gelir tabloları yılın 365 gününün bir film şeridi görüntüsünü vermektedir. **Bu nedenle de bilanço yönetimi ile gelir/maliyet yönetimi çalışmaları, birbirlerinden farklı olan ancak birbirini tamamlaması gereken çalışmalar bütünüdür.**

Kur/parite riski açısından bakıldığında;

- İşletmelerin maliyet yapılarının (işçilik - hammadde - yardımcı madde - enerji - finansman maliyetleri) hem para birimleri ile satış gelirlerinin para birimleri arasında hem de borç ve yükümlülüklerinin para birimleri arasında denge sağlanıyor olmalıdır.

Bunun sağlanamaması halinde ya etki edilebilen maliyet kalemlerinin (ki genellikle işçilik - genel giderler - reklam/tanıtım bütçesi vb.) veya mamul birim fiyatlarının ayarlanması gerekecektir ki bu tür aksiyonlar işletmelerin pazara dönük aktivitelerini olumsuz etkileme potansiyeli olabilecek türden sonuçlar doğurabilecektir.

- Keza işletmelerin gelir yapılarını oluşturan para birimleri ile bilançolarındaki borç ve yükümlülüklerin para birimleri arasındaki denge çok önemlidir. Zira borçların ödenebilmesi ve yükümlülüklerin yerine getirilebilmesi için gerekli olan sadece "kar"dır. Ancak, tutar olarak kar tutarının artmış olması yeterli değildir; karın bilanço üzerindeki etkisinin ne olduğu daha önem kazanacaktır.

Güncel örneğimizden hareketle açıklayalım. Gelirleri EUR ağırlıklı olan ve geçen yıl sağladığı kar rakamını -bırakın ayırmasını yakalamayı- % 10 arttıran (örn., 1.000.000 EUR'luk kar rakamını 1.100.000 EUR olarak) bir işletme düşünelim.

Bu işletmenin diyelim ki 2.000.000 USD'lik banka borcu olsun. Bu işletmenin karlılık gelişimi EUR bazında son derece olumlu olsa da bu işletmenin gelir yönetimi ile bilanço yönetimi örtüşmediği için karlılığa rağmen borçlarını ödeme imkanları göreceli olarak olumsuz etkilenmiş olacaktır.

İşletmelerin maliyet/gelir yönetimi çalışmalarıyla EUR/USD parite gelişiminden korunabilmeleri amacıyla;

- İhracatçı firmaların, ihraç pazarlarını çeşitlendirerek USD bazında satış yapılan ihraç pazarlarını geliştirmeleri,
- Başta enerji olmak üzere birçok temel hammaddenin, uluslararası borsalarda USD cinsinden fiyatlandığı dikkate alınarak Vadeli Opsiyon Borsaları'ndaki HEDGE ürünlerini kullanarak hammadde tedarik anlaşmaları yapmaları

gibi çalışmalar yapmaları yerinde olacaktır.

Unutulmamalıdır ki sadece USD/TL veya EUR/TL ilişkisinin durumuna göre değil, USD/EURO paritesinin bu şekilde gelişimine uygun önlemlerin alınmaması halinde, işletmelerin mali yapısını zaman içinde olumsuz hale sokacak ve içten içe kemirecek bir "finansal tahtakurusu"nun etkileri ile karşılaşılacaktır.

Pegasus, **Ankara'ya uçmanın kolay yolu...**

İSTANBUL - ANKARA
GÜNDE 5 SEFER

06:50 • 09:50 • 15:50 • 18:35 • 20:00

ANKARA - İSTANBUL
GÜNDE 5 SEFER

08:10 • 11:10 • 17:10 • 19:55 • 21:20

vergiler
dahil

48⁹⁹*
TL 'den
başlayan
fiyatlarla

İstanbul Sabiha Gökçen bağlantılı dış hatlar;
AMSTERDAM BASEL BERLİN BRÜKSEL DÜSSELDORF FRANKFURT KOPENHAG
KÖLN KRASNODAR LEFKOSA LONDRA MÜNİH PARİS STUTTGART ZÜRİH

* Web sitesinden satın alınan biletlerde, vergiler dahil en düşük yurt içi ücret sınıfını yansıtır.

flypgs.com

DOSYA

Şehir Planlamada Organize Sanayi Bölgelerinin Araçsallığı

DR. M. YİĞİTİRİM ORAL

DEÜ Mimarlık Fakültesi Şehir ve Bölge Planlama Bölümü

Giriş

İnsan yerleşmeleri Sanayi Devrimi sonrasında gelişen yeni etkilerle anlam ve biçim değiştirmiş, o güne kadar alışık olunmayan bir evreye girmiştir. Üretim ve tüketim ilişkilerinde ortaya çıkan yeni oluşumlar, büyük çapta seri ve hızlı üretimi sağlamış, yeni pazarlara gereksinimi de arttırmıştır. Teknolojideki büyük adımlarla ilerleyiş toplumsal teknolojiye de yansımış, akılcılığın yaşamın her alanında öne çıkmasıyla mekan organizasyonuna ilişkin arayışlar da giderek artmıştır. Bu durum çok yönlü ve kapsamlı planlama yaklaşımlarının geliştirilmesine neden olmuştur.

Günümüzde ölçek ekonomilerinin oluşması ve kümeleşme eğilimleri gelişen sanayi üretiminin ortaya çıkardığı kavramlardır. Hammaddeye ve işgücüne yakınlık, pazarlama, hızlı ve ucuz ulaşım sistemlerine gereksinim, işçi eğitimi, üst düzey yöneticilik ve uzmanlık gereksinimleri ve çevrenin denetimi, zaman ve kaynak yönetimi gibi sorunların çözümü de mekan organizasyonunun kapsamına girmeye başlamıştır.

Organize Sanayi Bölgeleri (OSB) anlayışının böyle bir gelişme süreci içinde yer aldığı kabul edilmelidir. Bu oluşum bir yandan şehrsel yerleşmelerin sağlıklı gelişmelerini sağlayabilmek diğer yandan da sanayi birimlerinin gerek üretim öncesi ve sonrası gerekse de üretim süresince karşılaştıkları sorunların ortaya çıkmasının önlenmesi ve çıktıysa da çözümlenmesi amacıyla bulunmuş bir mekan organizasyonu biçimidir. OSB'ler bir yandan şehir ve bölge planlaması gibi fiziki arayışlara katkı getirmekte, diğer yandan da sanayinin ve sanayicinin sorunlarını topluca ele alarak çözmeye çalışmaktadır.

Görüldüğü gibi organize sanayi bölgelerinin yaratılması, yarattığı süreçler ve getirdiği sonuçlar açısından giderek mekan organizasyonunun ve planlamanın temel araçlarından biri durumuna gelmiş bulunmaktadır. Şehrsel arsa üretimine destek vermesi, altyapı hizmetlerinin elde edilmesinde rastlantısalıktan uzaklaşılmasını sağlaması, merkezi bir yönetim ve denetim sistemine olanak getirmesi, yer seçimi zorluklarının aşılmasına yardımcı olması, sanayi üretimi için gerekli olan ortamı ve ilgili tüm mekanizmaları etkin bir biçimde harekete geçirme becerileri nedenleriyle bu bölgelerin başarılı bir buluş ve uygulama biçimi olduğu düşünülmelidir.

Türkiye'de de 1960'lı yıllardan beridir bu bölgelerin uygulanmaya geldiği bilinmektedir. Bu nedenle ülke koşullarında önemli bir deneyim sağlanmış bulunmaktadır. Organize Sanayi Bölgeleri'nin kendilerinden beklenenleri başarı

ile ortaya koyabilmeleri açısından bu deneyimlerin katkıları olacaktır. Burada üzerinde durulacak konu, kuramsal olarak OSB'lerin ne tür amaçlar için tasarlandıkları ve bugüne kadarki uygulama biçimiyle kendilerinden beklenen yararların artırılması ve şehir planlama süreci ile ne tür ilişkiler içinde bulunmaları gerektiği hususlarında bazı genellemelerin yaratılabilmesidir.

Organize Sanayi Bölgelerinin Küresel Özelliği

Demografik açıdan şehirleşme, bir nüfus hareketidir. Kırsal alanlardan büyük yerleşme merkezlerine doğru oluşan bir insan akımıdır. Sosyolojideki anlamıyla ise insanın değer yargıları ve yaşam biçimiyle şehirlerde yaşama alışkanlığını kazanabilmesidir. Ekonomi açısından köylerde çalışma fırsatlarının kaybolması ve yeni istihdam alanlarının yaratılması, üretim ilişkilerinin değişmesi, hizmet sektörünün ağırlığının öne çıkması, üretimin artması, sanayileşmeye önem verilmesidir. Tarım devrimi sonrasında göçebelikten kurtularak bir yeri sürekli yaşam alanı olarak seçen insanlık, ilk şehirleri ortaya çıkarmış olsa da bugün anlaşıldığı şekliyle şehirleşme sanayi devriminin önemli sonuçlarından biri olarak kabul edilmektedir. Bu nedenle sanayileşme ile şehirleşme arasında öteden beridir doğrudan bir ilişki kurulmaktadır. Üstelik de bu ilişkinin harekete geçmesini sağlayan sanayi sektörünün sağladığı üretim ortamıdır. Peşi sıra denilebilir ki tüm yönleriyle şehirleşme, gerçek ekonomik ve toplumsal gelişmişliğin en önemli göstergesidir. Bu durumda söz konusu iki temel çağdaş süreç arasındaki bu birincil ilişki, gelişme sürecinin ilk basamak aşaması olarak sanayi girişimciliğinin önünün açılmasını gerekli ve zorunlu hale getirmiştir. OSB'ler küresel olarak bakıldığında bu zorunluluğun ortaya çıkardığı bir uygulama modelidir.

Şehir Planlama Sürecinin Temel Özellikleri

Bir ülkedeki şehir planlama çalışmalarının, yerleşmelerin kapsadığı alan genişliği ve barındırdığı nüfus büyüklüğü açılarından her ülkenin, kendine özgü koşullarında ele alınıp yürütüldüğü, şehirlerin ise mekan organizasyonu eylemleri kapsamında ölçeklerine göre kademeli dağılım özellikleri taşımakta olduğu bilinmektedir. Başka bir bakışla söz konusu planlama çalışmaları **süreklilik** taşırlar ve yükselerek gelişirler. Buna göre şehir planlama sürecini toplumsal - kültürel, ekonomik, hukuksal ve teknik boyutları olan ve süreklilik taşıyan bir eylemler bütünü olarak tanımlamak gerekir.

Söz konusu süreç gerek yerel gerekse merkezi kamu siyasetinin doğrudan etkileşim alanı içinde kalmaktadır. Bütün

bunların yanı sıra çeşitli ölçeklerdeki şehirselleşmeler, üzerinde yer aldıkları coğrafi ortamın sahip olduğu tüm toplumsal ve fiziki sistemlerin etkileşim alanı dışında kalamazlar. Şehirlerin tarihsel birikimlerine de bakıldığında yapısal oluşumlarında bütün bunların etkisinin izlerine rastlanmaktadır.

Şehirlerde üretim ilişkilerine ve ekonomik faaliyet biçimlerine bağlı olarak yapısal değişimlerin ortaya çıktığı da bilinmektedir. Şehirler üretimin ve ekonomik - sektörel sistemin yönetim ve denetim merkezleridir. Özellikle şehirselleşmeler büyüdükçe hizmet sektörünün öne çıkmakta olduğu izlenir.

Artık değerlerin oluşmasıyla ortaya çıktığını bildiğimiz şehirlerin Sanayi Devrimi sonrasında çok yönlü ve yoğun bir değişim süreci içine girdiği gözlenmiştir. Sanayi üretimi artık değer biçimini değiştirmiş, uzmanlaşma ve başkalaşmayı ve giderek toplumsal sıralamayı etkilemiştir. Şehirler için yeni tanımlamalar yapılmaya ve şehirleşme kavramı üzerinde yoğun bir biçimde düşünülmeğe başlanmıştır. Yeni bir merkezleşme olgusu başlamıştır. Özellikle aydınlanma sonrasında şehirlerin yönlendirilmesi, denetlenmesi ve biçimlendirilmesi konusunda akılcı yaklaşımlara, başka bir deyişle planlama çalışmalarına yoğun bir biçimde gerek duyulmuştur. Küresel olarak bakıldığında şehirselleşmeler, yeni oluşturulan planlama, uygulama ve denetleme yöntemleriyle rastlantısallıktan uzaklaştırılmaya çalışılmış, sorunların çözümüne akılcılık kazandırılmıştır. Tarih içinde antik dönemlerde de var olduğunu izleyebildiğimiz ilk akılcı yaklaşımlar, ortaçağ karanlığı sonrasında insanlık tarafından yeniden yaşama geçirilmeye çalışılmıştır. Çağdaş mekan organizasyonu girişimlerini ve uğraşlarını bu açıdan da değerlendirmek yararlı olacaktır.

Organize Sanayi Bölgelerinden Kuramsal Olarak Beklenenler

Uygulamaya bakıldığında **“Organize Sanayi Bölgeleri”** (OSB’ler) var olan ele alınış biçimiyle bölgeler arası denge arayışları ve yerel sorun çözümü yaklaşımaları açılarından aynı parçacı girişim örneklerindedir. Geniş kapsamlı ve bütünlük bir planlama anlayışının dışında gelişmektedir. Kimi zaman da yerleşmeler arası rekabetin olumsuz tarafında kalmakta, yerel karar unsurlarının özentili girişimleriyle ele alınmaktan kurtulamamaktadır. Ancak amaçları doğrultusunda tam bir başarılı uygulama olduğunu tartışmak söz konusu olsa da ülkemizde ele alınış biçimiyle dahi OSB’leri, ileriye dönük başarılı planlama ve uygulamalara zemin hazırlamakta olduğu açıdan değerlendirmenin yararlı sonuçlar getireceği kabul

edilmelidir.

Yukarıda da belirtildiği gibi ülkemizde şehir planlama eylemlerinde henüz bütüncül yaklaşımlara yeterli düzeyde ağırlık verilmemektedir. Dolayısıyla organize sanayi bölgelerinin oluşturulmasıyla parçacı bazı başarılı örnekler elde edilmiş olsa da öteden beri şehirselleşmelere ve şehirleşmeye kendilerinden beklenebilecek düzeyde önemli bir katkı getirmekte olduğu söylenemez. Ne var ki şehir planlama kendi birikim ve deneyimlerinden de yararlanıp yükselerek gelişen bir süreç olarak tanımlandığına göre tüm mekan organizasyonu girişimleri gibi aynı nedenle organize sanayi bölgelerinin de sürece katkısının artarak yaygınlaşacağı ve yükseleceği beklenilmelidir.

1960’lı yıllardan beri OSB’ler ilgili mevzuatında tanımlandığı ölçüde planlama sürecine katkı sağlamakta ve etkin bir rol oynamaya çalışmaktadır. Bu durumun her şeyden önce genel olarak planlama disiplinine verilen önemden kaynaklandığı kabul edilmelidir. Yalnızca bu açıdan düşünülecek olursa dahi Türkiye’deki planlama ile gelen kısmi başarıların umut vericiliğinden söz edilebilir. Planlama sürecine saygının yeterli düzeylere çıkamadığı bir ortamda bu işlerle uğraşanların yoğun ve ısrarlı çabalarının eninde sonunda sonuç vereceği konusundaki iyimserliği kaybetmemek gerekmektedir.

Genel olarak beklenen ise şehir ve bölge planlama süreçlerinin yükselerek etkinleşmesi, gerçek anlamda uygulamada ve denetimde kamu siyasetinin temellerinden biri haline gelmesidir. Her iki düzeydeki planlama eylemleri de iç içe yürütülmek durumundadır. Bu nedenle şehir ve bölge planlama eylemleri, amaç ve hedefleri doğrultusunda **çok güçlü uygulama araçlarına** gereksinime duycaklardır.

Arsa üretimi, kamulaştırma, sermaye yatırımları, girişimler, finansman, teşvik ve kredi mekanizmaları, şehir ve bölge planlamanın temel araçlarındandır. Doğru ve iyi yönde kullanılmaları halinde şehirselleşmeyi yönlendirmede son derecede yarar elde edilmesini sağlamaktadırlar. OSB’ler bu sayılanların en özgün ve üst düzey bileşenlerindedir.

Bu nedenle de planlama açısından çok önemli bir araç durumuna gelebilmelidir.

Araçsal yönleri göz ardı edilmeden OSB’lerden şehir ve bölge planlama ilkeleri doğrultusunda beklenecekleri kısaca aşağıdaki gibi sıralamak mümkündür;

- Yörelere kalkınmalarında, bölgeler arası eşitsizliğin giderilmesinde rol almaları,

- Tasarımlamada ve projelendirmede standardizasyon ve doğruluk - mükemmellik sağlamaları,
- Çevre değerlerinin korunmasına, ekolojik düzene uyum sağlanmasına yardımcı olmaları,
- Sanayi için gereksinimlere göre arsa üretebilmeleri, girişimcilere zaman kazandırmaları,
- Arsa spekülasyonuna önlem getirebilmeleri,
- Gereksinimlere göre parsel büyüklüklerine esneklik getirebilmeleri,
- Geliştirme ve denetim organizasyonu kurabilmeleri, bürokratik ilişkileri hızlandırmaları,
- Hedef organizasyonuna açık olabilmeleri,
- Makroekonomik yararlar ve teşvikler, ölçek ekonomilerine geçiş, kamu giderlerinin azaltılması gibi konularda fayda getirmeleri,
- Eğitim, sağlık, sosyal güvenlik hizmetlerinde optimizasyon sağlayabilmeleri,
- Güçlü bir şehir planlama, uygulama ve denetim aracı işlevini yüklenebilmeleri,
- Kümeleşme eğilimlerine uyum ve destek getirebilmeleri, Ar-Ge çalışmalarına ve **uygulamalı buluşculuğa** ortam hazırlamaları,
- Sektörler arası bütünleşmeyi sağlayabilmeleri ve girdi - çıktı ilişkileri kurabilmeleri,
- Pazar, insan kaynakları ve hammadde ilişkilerini üst düzeyde sağlayabilmeleri,
- Enerji, su, arıtma vb. altyapı gereksinimlerinde doğrudan ve önceden proje uygulamalarıyla kolaylık ve ekonomi sağlamaları,
- Ulaşım ve erişilebilirlik çözümleri getirmeleri.

Şehir Planlama Geleneğinde Sanayi Sektörü

Planlamayla ilgili analitik yaklaşımlarda ekonomik yapı incelemeleri; sanayi, ticaret, hizmetler ve tarım sektörleri olarak dördü bir grup yaklaşımıyla ele alınmaktadır.

Sanayi sektörü temel ekonomik faaliyet kolu olarak kabul edile gelmekte ve bu sektörde istihdam edilen her bir çalışanın diğer sektörlerde çalışanları da belirlemekte olduğu yönünde hesaplamalar yapılmaktadır. Sanayi Devrimi'nin şehirleşmeyi günümüzdeki anlamına kavuşturduğu düşünülecek olursa bu hesaplama biçiminde bir yanılığın olmadığı kabul edilmelidir.

İlk aşamada analizlerde sonrasında ise ileriye dönük he-

saplamalarda sanayi sektörüne ait araştırma ve değerlendirmeler aşağıdaki hususlarda tasarım girdisi oluşturmaktadır;

- Sayı ve ölçek olarak gelişen sanayi işletmelerinin şehirlerin ekonomik ve toplumsal gelişmelerini sağlaması, istihdam olanaklarını arttırması,
- Büyüklükleri ölçüsünde çarpan etkisi yaratarak diğer ekonomik sektörlerdeki gelişmeleri hızlandırıcı olmaları,
- Yörenin ürün ve doğal kaynak envanterini yerinde değerlendirerek katma değer elde edilmesini sağlamaları,
- Dış alımları azaltıp dış satımları çoğaltmaları,
- Teknolojik gelişmelere, araştırmalara, yeni buluş ve uygulamalara dayanak olacak kaynakları yaratmaları,
- Sanayi yer seçimi kararlarının doğru ve planlı bir biçimde geliştirilmesi olanağının bulunması ve bu nedenle mekan organizasyonu üzerinde yaratıcı bir etki yaratabileceği,
- Şehirselleşme ve doğal çevrede yaratacakları bazı olumsuzlukları da birlikte çözümleyebilmeleri.

OSB'ler için yürütülecek yapılabirlik yaklaşımları ve planlama eylemleri, yerleşmelerin gelişme potansiyeli ve öz kaynaklarını dikkate aldıkları takdirde şehir planlama sürecinde gerekli olan temel sektör kestirimleri için yukarıda belirtilen hesaplamalara güvenilir veriler sağlayabileceklerdir.

Türkiye'de Sanayileşme-Şehirleşme-Gelişmişlik-Organize Sanayi Bölgeleri

Türkiye'de sanayileşme süreci incelendiğinde **ithal ikameci** strateji sonrasında geliştirilen **ihracata yönelik** stratejilerin, sanayileşmenin niteliksel ve organizasyonel yapısını doğrudan etkilemiş olduğunu saptamak mümkündür. Bu durum küresel rekabete yönelmenin doğal bir sonucu olarak düşünülmelidir. Kullanılan yeni teknolojiler, nitelikli işgücü, yeni yönetim anlayışları, küçük ve orta boy işletmelerin artan önemi, dinamik ve esnek yapılanma arayışları, araştırma ve buluşculuğa kaçınılmaz yönelişler, küresel deneyimliliği olan OSB'lerin ülkeye tanıtılmasını zorunlu hale getirmiştir. Ne var ki (zayıf) pseudo-liberal yaklaşımlar OSB'lerde bazı yaygın yanlışlıkların yapılmasına neden olmuştur. K. Sanayi bölgelerinde de olduğu gibi üretilen sanayi parselleri uzun bir süre gerçek gereksinim sahiplerine erişmemiş, spekülasyonlara açık kalmış ya da gerçek potansiyel sektörlerin kullanımına açılmamıştır. Üstelik bu gelişmeler, ilkeleri ve esaslarıyla henüz

oturmamış olan şehir planlama anlayışlarıyla yoğun çelişkilerin ortaya çıkması durumunu da yaratmıştır. OSB'lerin yerleşmelerin planlarına baskın çıkma girişimleri kimi yerde zaten düzene sokulamamış imar planlama anlayışının üzerinde yeni olumsuzluklar yaratmış, şehrsel bütünleşme sorunlarını arttırmıştır.

Türkiye'de bölgelerin ve şehirlerin planlanmasında, uygulama ve denetim boyutlarıyla çağdaş yaklaşım ölçütlerinin düzeyine gereğince çıkılabildiği söylenemez. Belki de kısmi ve marjinal uygulamaların olduğu ancak planlamada bu ölçütlere bütünsellik ve yaygınlık kazandırılmadığı gerçeğini vurgulamak daha doğru bir yaklaşım olacaktır. Ne var ki izlemeler kimi zaman planlamayla bütünleşik olmasa da parçalı yaklaşım ve uygulamaların başarılı olarak denemekte olduğunu da göstermektedir. Bazı kısmi başarılı örneklerine bakıldığında OSB'lerin bu tür denemelerden olduğu söylenebilir.

Başka bir deyişle yukarıda da belirtildiği gibi genel olarak OSB'lerle ilgili bugüne kadarki uygulamalarda, şehir planlama açısından yaygın ve etkili başarı henüz elde edilememiştir. Durum kamu siyasetince de böylesine saptanmış olsa gerekir ki 4562 sayılı Kanun'un tanımlarla ilgili 3. maddesinde 23.10.2008 tarihinde yapılan değişikliklerle organize sanayi bölgelerinin tanımı genişletilmiştir.

Bu değişikliklerle "Organize Sanayi Bölgeleri" yeni biçimiyle "Sanayinin uygun görülen alanlarda yapılanmasını sağlamak, **çarpık sanayileşme ve çevre sorunlarını önlemek, kentleşmeyi yönlendirmek, kaynakları rasyonel kullanmak, bilgi ve bilişim teknolojilerinden yararlanmak, sanayi türlerinin belirli bir plan dahilinde yerleştirilmesi ve geliştirilmesi amacıyla; sınırları tasdik edilmiş arazi parçalarının imar planlarındaki oranlar dahilinde gerekli idari, sosyal ve teknik alt-**

yapı alanları ile küçük imalat ve tamirat, ticaret, eğitim ve sağlık alanları, teknoloji geliştirme bölgeleri ile donatılıp, planlı bir şekilde ve belirli sistemler dahilinde sanayi için tahsis edilmesiyle oluşturulan ve bu Kanun hükümlerine göre işletilen mal ve hizmet üretim bölgeleri" olarak tanımlanmıştır.

OSB'lerin önemli bir yatırım teşvik aracı olduğu bilinmektedir. Bu durum DPT'nin araştırmalarında da açıklıkla izlenebilmektedir. Örneğin; OSB'lerin özellikle altyapı sağlama ve inşaat izinleri konusunda, şirketlerin giriş engellerini büyük ölçüde azalttıkları bilinmektedir. "OSB'de elektrik, su, telefon gibi altyapı hizmetlerinin işletmelere bağlanması, OSB dışındaki bölgelere kıyasla ortalama iki kat daha hızlı gerçekleşmektedir. Benzer durum inşaat izinleri için de söz konusudur. OSB'lerde kurulu şirketler inşaat izinlerini ortalama 40 günde alırken, bu süre OSB dışındaki işletmeler için ortalama 80 gündür. 2000'de yürürlüğe giren OSB Kanunu ile OSB'lere verilen yapı ruhsatı ve yapı kullanma izni verme yetkisinin, şirketler için inşaat izni alma süresinin kısalmasına çok önemli katkıda bulunduğu görülmektedir." (Bkz. Kaynak no 14)

Kamu yönetiminin elinde bulunan böylesine güçlü bir yatırım ve karar uygulama aracından çok dikkatli yararlanmak gerektiği ortaya çıkmaktadır. Doğaldır ki bu aracın ülkesel kalkınma ve gelişme yönünde kullanılması, gerek ülke kalkınma gerekse de şehir planlama hedeflerinin yerine getirilmesinde başlıca rolü yüklenilecektir.

Bu konunun irdelenebilmesi için çok yüzeysel bir saptama yapılabilir. Söz konusu saptama için ise yine DPT yayınlarından saptanabilecek olan, Türkiye'de **gelişmişlik düzeyi, kişi başına düşen GSYİH, kent nüfusu ve nüfus yoğunluğu** dağılımlarıyla ilgili özlü bir inceleme yararlı olabilir. (Şekil 1, 2, 3, 4)

2003 yılı göstergelerine göre Türkiye'de gelişmişlik en doğuda en alt düzeyde görülmekte, batıya gelindiğinde ilk önce orta düzeyde sonra üst düzeyde gelişmişlik göstergeleri, Batı Marmara'da yeniden orta düzey gelişmişlik alanı yer almaktadır. (Şekil 1)

Kişi başına düşen GSYİH açısından ise 2001 yılı değerlerine göre Batı Marmara Bölgesi ortalamanın en yüksek olduğu

alandır. Orta düzeydeki alanlar ise Marmara Bölgesi'ni her yönde sarmalamaktadır. (Şekil 2)

Şekillerden belirleneceği gibi, kişi başına GSYİH'nin orta düzeyde bulunduğu bölgelerin bütününün, düşük ve orta düzey gelişmişlik gösteren alanların tümüyle, batıdaki küçük alan hariç çakışmışlık içinde kaldığı izlenebilir. (Şekil 1 ve 2)

Yerleşmelerin nüfus açısından büyümesi ve nüfus yoğunluğunun artması, mekansal ve toplumsal şehirleşmenin ortak göstergeleri olarak sayılabilir. Şehirleşme düzeyinin yalnız bu iki göstergeye bakılarak saptanması ise olası değildir. Yine de Türkiye açısından bu değişkenlerin anlamlı olacağı kabul edilebilir.

Yerleşme birimlerinin nüfusu açısından ülkenin kuzey ve kuzeydoğusundaki birleşik bir bölge en alt düzeyi göstermektedir (Şekil 3). Alt düzeyde bir küçük alan Batı Marmara'da yer almakta ve en alt düzeydeki gelişmişlik alanıyla tam olarak çakışmaktadır. (Şekil 1 ve 3)

Bölgelerin nüfus yoğunluğu açısından en üst düzeyde İstanbul, il olarak öne çıkmaktadır ve ülkede çok dar bir yerde kalmaktadır. (Şekil 4) Orta yoğunluk bölgesi oldukça geniştir.

Doğu Marmara, Batı Karadeniz, İç Anadolu'nun batısı, Akdeniz Bölgesi'nin tümü ve Güneydoğu Anadolu, orta yoğunlukta nüfus alanlarıdır. Ege, Batı Marmara, İç Anadolu'nun doğusu, Doğu Anadolu düşük yoğunluklu bölgelerdir. (Şekil 4)

İstihdam, işgücü, aile büyüklüğü ve yapısı, alışkanlıklar, davranışsal özellikler ve tercihler gibi toplumsal göstergelerin etkilerini ihmal ederek gelişmişlik ve şehirleşmişlik düzeyleri anlaşılabilir.

Bu şekillerden genel olarak bir sonuç çıkarmak istenirse ve günümüzde de sanayileşmenin kalkınma ve şehirleşmenin temel dayanağı olduğu var sayılacak olursa teşvik ve öncelikler açısından bölgelerin aşağıdaki gibi sıralanması düşünülmelidir.

- Doğu Karadeniz, Kuzeydoğu Anadolu, Ortadoğu Anadolu gelişmiş ve şehirleşme açılarından en alt düzeyde kalacaktır. (4) (1. Derecede teşvik ve öncelik

gerektirmesi)

- Batı Karadeniz, Orta Anadolu, Güneydoğu Anadolu orta ve orta alt düzeylerde kalmakta, (3) (Üçüncü derecede teşvik ve öncelik gerektirmesi)
- Doğu Marmara, Ege, Batı Anadolu, Akdeniz ve Batı Marmara üst alt ve orta düzeylerde, (2) (İkinci derecede teşvik ve öncelik gerektirmesi)
- İstanbul il olarak en üst düzeyde gelişmişlik ve şehirleşme göstergesini vermektedir. (1) (Birinci derecede teşvik ve öncelik gerektirmesi)

Bu veriler Tablo 1'de yorumlanmaya çalışılmıştır.

TABLO 1

TÜRKİYE BÖLGELERİNİN GELİŞİMİŞLİK ve ŞEHİRLEŞME DÜZEYİNE GÖRE YATIRIM ve TEŞVİK SIRALAMA YORUMU			
BÖLGELER	Gelişmişlik ve Şehirleşme Ortak Göstergeler Tanımı	Ortak Göstergeler Ağırlığı	Yatırım ve Teşvik Öncelik Sıralaması
Doğu Karadeniz Kuzeydoğu Anadolu Ortadoğu Anadolu	En Alt Düzey	4	Birinci Öncelik
Batı Karadeniz Orta Anadolu Güneydoğu Anadolu	Orta ve Orta Alt Düzey	3	İkinci Öncelik
Doğu Marmara Ege Batı Anadolu, Akdeniz Batı Marmara	Üst Alt ve Orta Düzey	2	Üçüncü Öncelik
İstanbul İli	En Üst Düzey	1	Dördüncü Öncelik

Not -1: "Yerleşme - Şehirleşme Özel İhtisas Komisyonu Raporu DPT - Ankara 2007" kaynağından yorumlanıp elde edilmiştir.

Not -2: Yorumlar yazara aittir.

OSB'lerin önemli bir teşvik ve özendirme aracı olduğu düşünülecek olursa bu aşamada **Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'nca son iki yılda** uygun görülerek tamamlanmış ve sonraki yılın yatırım planına konulmuş aşağıdaki 2 ve 3 nolu OSB'ler tabloları irdelenmiştir.

TABLO 2

BÖLGE ADI	2008 SONU İTİBARIYLA BİTENLER			2009 YILI YATIRIM PROGRAMINDA OLANLAR				
	Adet	Alan (Ha)	Hektar (%)	Adet	Alan (Ha)	Kredi Verilecek Alan (Ha)	Hektar (%)	Alan (%)
MARMARA (11 İL)	20	5,169	21.00	10	1,400	853	8.55	10.42
EGE (8 İL)	18	3,823	15.53	17	3,105	1,850	18.96	17.71
AKDENİZ (8 İL)	13	2,763	11.23	5	830	760	5.07	5.21
İÇ ANADOLU (13 İL)	20	4,567	18.56	17	4,653	2,338	28.41	17.71
KARADENİZ (18 İL)	26	2,742	11.14	22	1,551	1,213	9.47	22.92
DOĞU ANADOLU (14 İL)	10	1,548	6.29	12	1,867	1,017	11.40	12.50
G.DOĞU ANADOLU (9 İL)	13	3,999	16.25	13	2,973	1,265	18.15	13.54
TÜRKİYE TOPLAMI (81 İL)	120	24,611	100.00	96	16,379	9,296	100.00	100.00

Kaynak: T.C. Sanayi ve Ticaret Bakanlığı - <http://www.sanayi.gov.tr>

TABLO 3

BÖLGE ADI	2009 SONU İTİBARIYLA BİTENLER			2010 YILI YATIRIM PROGRAMINDA OLANLAR				
	Adet	Alan (Ha)	Hektar (%)	Adet	Alan (Ha)	Kredi Verilecek Alan (Ha)	Hektar (%)	Alan (%)
MARMARA (11 İL)	21	5,266	20,37	8	989	539	7,70	9,64
EGE (8 İL)	19	3,873	14,98	14	2,155	1,640	16,79	16,87
AKDENİZ (8 İL)	16	3,453	13,36	4	250	100	1,95	4,82
İÇ ANADOLU (13 İL)	24	4,830	18,69	12	2,435	1,710	18,97	14,46
KARADENİZ (18 İL)	28	2,877	11,13	17	1,328	1,089	10,35	20,48
DOĞU ANADOLU (14 İL)	10	1,548	5,99	15	2,761	1,189	21,51	18,07
G.DOĞU ANADOLU (9 İL)	13	3,999	15,47	13	2,918	1,287	22,73	15,66
TÜRKİYE TOPLAMI (81 İL)	131	25.846	100,00	83	12.836	7.554	100.00	100,00

Kaynak: T.C. Sanayi ve Ticaret Bakanlığı - <http://www.sanayi.gov.tr>

2008 ve 2009 yılları tabloları incelendiğinde genel olarak OSB'lerin dengeli kalkınma ve doğru şehirleşmeye yön verme potansiyeli açısından Karadeniz, Doğu Anadolu ve Orta Anadolu Bölgeleri teşvik için başarılı tercihler olarak görünmektedir. Ancak gerçekleştirme açısından başarısızlık izlenimi ortaya çıkmaktadır. Ege Bölgesi tercih açısından orta düzeyde başarı verirken, gerçekleştirme daha başarılıdır. İstanbul ili ve Marmara Bölgesi'nin ayrı ayrı ele alınması gerekmektedir. Akdeniz açısından tercihte başarı izlenmekte ancak gerçekleştirme düzeyi oldukça gecikmeli niteliktedir. Güneydoğu Anadolu Bölgesi orta düzeyde bir

tercih başarısı vermekte ancak başlanan işlerin tümüyle tamamlanması önemli bir özellik olarak ortaya çıkmaktadır.

Burada üzerinde durulmak istenen husus, bölge planlama ve şehir planlama süreçlerinin gerek kuramsal çerçevede gerekse de uygulamada birlikte oluşturmaları gereken bütünleşmeye yönelik hatırlatmalar yapmaktır.

Ayrıca **gelişmişlik** ile **şehirleşme** düzeyleri arasında bir karşılaştırma yapmak için de aşağıdaki Tablo 5'ten yararlanılabilir.

TABLO 5

COĞRAFİ BÖLGELERİN ŞEHİRLEŞME DÜZEYLERİ (%)

BÖLGELER	1940	1960	1980	1985	1990	2000
MARMARA	35.1	43.3	68.7	74.1	75.1	77.9
GÜNEY ANADOLU	20.1	31.6	49.8	62.7	54.3	59.1
EGE	23.3	30.3	48.6	54.8	53.0	62.3
İÇ ANADOLU	14.8	24.8	47.4	53.3	59.5	62.1
GÜNEYDOĞU ANADOLU	15.8	16.1	36.5	39.9	53.5	56.0
DOĞU ANADOLU	9.3	13.4	27.2	31.1	37.5	47.2
KARADENİZ	7.2	11.4	24.0	29.2	33.7	41.2
TÜRKİYE	18.0	25.2	45.4	50.9	55.4	61.7

Kaynak: Ruşen KELEŞ, Kentleşme Politikası. 8. Baskı - İMGE Kitabevi, Ankara 2004. Sayfa 67

Türkiye'de bölgelerarası gelişmişlik ile şehirleşme düzeyleri karşılaştırması Şekil 1 ile Tablo 5 birlikte incelenerek yapılabilir.

Şekil 1'de en gelişmiş bölgeler **2003** yılı göstergelerine göre;

- İstanbul ili,
- Doğu Marmara Bölgesi ve illeri
- Ege Bölgesi ve illeri
- Batı Anadolu Bölgesi ve illeri olarak verilmektedir.

Tablo 5 ise şehirleşme düzeylerini **1940 - 2000** yılları arasındaki dönem için belirlemektedir. Karşılaştırma için eldeki olanaklara göre bir tanım getirmek gerekirse en son 2000 yılı değerlerine bakılarak bir sonuç elde edilebilir.

Türkiye'de genel düzeyde şehirleşme ortamlarının 1940

yılından itibaren sürekli olarak yükselmiş olduğu Tablo 5'ten anlaşılmaktadır. 1940'da % 18,0 olarak saptanan şehirleşme oranı, 1960'ta % 25,2 ve 1980'de % 45,4 ile iki veri arasında en dik artış özelliğini taşımaktadır.

Şehirleşme düzeyi için Tablo 5, Türkiye ortalamasını 2000 yılında **% 61,7** olarak saptamıştır. Dolayısıyla bu oranın üstünde kalan;

- Marmara Bölgesi,
- Güney Anadolu Bölgesi,
- Ege Bölgesi,
- İç Anadolu Bölgesi diğerlerine göre Türkiye ortalamasının üstünde bir şehirleşme özelliği taşımaktadırlar.

Bölge kategorileri aynı olmamakla birlikte bu karşılaştırmaya bir çakışma özelliği taşımaktadır. Bu karşılaştırmaya

göre de Güneydoğu Anadolu Bölgesi, Doğu Anadolu Bölgesi ve Karadeniz Bölgesi ortalamasının altında bir şehirleşme oranı vermekte ve az gelişmişlik özelliği taşımakta oldukları izlenimini yaratmaktadır.

Sonuç olarak şehirleşmenin ve gelişmişlik düzeylerinin ülke ortalamasının altına düşmekte olduğu bölgelerde kamu siyaseti açısından dengeleyici karar ve önlemlerin geliştirilmesi kaçınılmazdır. Bu ifade hiçbir biçimde gelişmiş diğer bölgelerin ihmal edilmesi anlamını taşımamaktadır. Bu durumda küresel ortalamalar önemli olmaktadır. Tüm ülke için yapılacak planlama çalışmalarında genel düzeyin küresel ortalamaların üstüne çıkmasını sağlayacak hedeflerin izlenmesi, ayrıca bölgeler arası dengesizlikleri gidererek ve geri kalmış yörelere biraz daha ivme vererek ülke kalkınmasında sonuç aranmasına özen gösterilmelidir. Planlama açısından bölgelere ortalamalara göre ağırlıklar vererek elde edilecek parametrelere göre teşvik önlemlerinin geliştirilmesi ve kalkınma önceliklerinin saptanması gerekmektedir.

Şehir Planlamada Uygulama Sorunları ve Araçlar

Uygulama sorunları şehir planlamada tanımlanabilecek kuramsal eylem çerçevesinin temel bir unsurudur. Uygulanabilirlik, yapılabilirlik, verimlilik ve etkinlik gibi kavramlar planlama önerilerinin irdelenmesinde, giderek yaşama geçirilebilmesinde kaçınılmaz ölçütler olarak kabul edilmektedir. Bu nedenle planlama teknokratları, uygulama araçlarının üzerinde durmak ve sürecin ayrılmaz bütünlüğü içinde mutlaka karar ve önerilerinin yaşama geçirilebilmesi amacıyla çeşitli araçların kullanılması için yoğun bir emek ortaya koymak işlevini de yüklenmektedirler.

Üzerinde genel olarak durulması gerekli planlama araçlarından öne çıkan bazılarını sıralamak gerekirse bunlar;

- Kapital yatırımları,
- Finansman,
- Teşvik önlemleri,
- Arsa üretimi,
- Fiziki altyapı yatırımları,
- Toplumsal altyapı yatırımları,
- Tek merkezli karar süreçleri,
- Konut ve arsa kooperatifleri,
- Vergi ve kredi mekanizması,
- Taşınmazlarla ilgili kamulaştırma, takas, zorunlu ve isteğe bağlı terk işlemleri,

- Etkili karar ve denetim organizasyonlarının kurulmasıdır.

Bu sayıları arttırmak ve alt başlıklarına göre ayrıntılayıp çoğaltmak mümkündür. Sözü edilen araçlar gereksinimlere göre geliştirilip ilgili mevzuatlara yenileri eklenebilmekte, bazılarında değişiklikler de yapılabilmektedir.

Organize sanayi bölgelerinin tanımından da gelen nitelikleri göz önünde bulundurulduğunda yukarıdaki listenin içinde ağırlıklı bir biçimde yer almakta olduğu anlaşılacaktır. Yukarıda somut göstergelerle anlatılmaya çalışıldığı gibi organize sanayi bölgeleri; planlamanın, toplumsal ve ekonomik gelişmenin hedeflerini yerine getirmede yararlanılabilecek temel özellikler taşımaktadır. Şehir ve bölge planlama açısından gerekli olduğu kabul edilen, örnek olarak yukarıda sıralanan araçların oldukça büyük bir bölümünün OSB'ler eliyle yaşama geçirilebileceği kolaylıkla anlaşılabilir.

Bu değerlendirmelere göre OSB'lerin, ülkesel yönden bakıldığında, ekonomik ve sosyal gelişme için ne kadar önem taşıdıkları, şehir ve bölge planlama kararlarının yaşama geçirilebilmeleri için ise ne ölçüde kaçınılmaz bir araçsal role sahip olabilecekleri doğrudan anlaşılabilir.

Şöyle ki OSB'ler, arsa üretimi ve altyapı yatırımları gerçekleştirirler, teşvik ile ilgili çeşitli mekanizmaların harekete

geçirilmesi sağlarlar, kapital yatırımlarına yön verirler ve hızlanmaları için gerekli koşulları hazırlarlar; ayrıca oldukça etkili karar ve denetim organizasyonlarıdır.

Uygulama araçları niteliğindeki unsurları bir araya getiren en önde gelen organizasyonlardan biri organize sanayi bölgesi girişimleridir. Kamu idaresinin doğrudan yönlendirmesi, teşvik edilmesi ve denetlenmesi ile ortaya çıkmaları ise güçlü yanlarıdır.

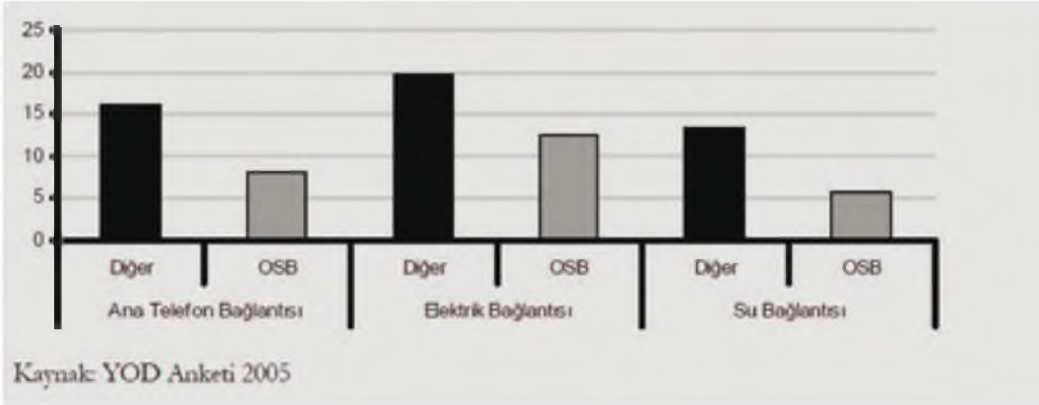
Burada bir örnek vererek OSB'lerin işlevselliğini somut olarak göstermek yararlı olacaktır. Seçilen örneğin doğrudan DPT yayınlarından olan çalışma belgesi niteliğindeki kaynaktan bir alıntı ile gösterilmesi, üzerinde ilgili tarafların çalışmış olması ve ortak düşünceleri yansıtır bulunması nedeniyle oldukça dikkate değerdir. Gerek imar mevzuatı hükümleri gerekse Sanayi ve Ticaret Bakanlığı ile Devlet Planlama Teşkilatı'nın karar ve uygulamaları kamu idarelerinin bu yöndeki rollerini kanıtlamaktadır.

Aşağıdaki metin, DPT'nin Dokuzuncu Kalkınma Planı çalışmalarından bir alıntıdır:

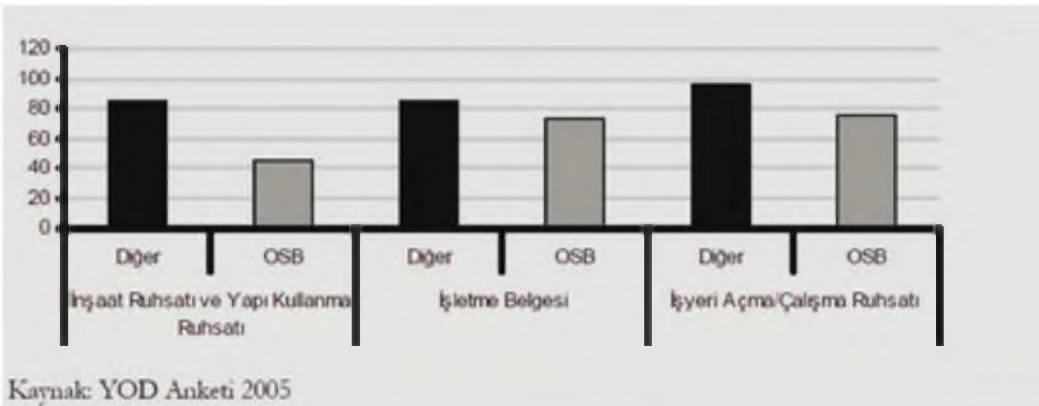
"İktisadi bir perspektiften bakıldığında, OSB'ler esas

olarak yerel ölçekteki yatırım ve iş yapma ortamlarını iyileştirme yönünde son derece değerli katkılarda bulunmaktadır. Aşağıdaki şekiller, OSB'lerin özellikle altyapı sağlama ve inşaat izinleri konusunda şirketlerin giriş engellerini büyük ölçüde azalttıklarını göstermektedir [Bkz. Şekil 5 (4.7) ve Şekil 6 (4.8).] OSB'de elektrik, su, telefon gibi altyapı hizmetlerinin işletmelere bağlanması, OSB dışındaki bölgelere kıyasla ortalama iki kat daha hızlı gerçekleşmektedir. Benzer durum inşaat izinleri için de söz konusudur. OSB'lerde kurulu şirketler inşaat izinlerini ortalama 40 günde alırken, bu süre OSB-dışındaki işletmeler için ortalama 80 gündür. 2000'de yürürlüğe giren OSB Kanunu ile OSB'lere verilen yapı ruhsatı ve yapı kullanma izni verme yetkisinin, şirketler için inşaat izni alma sürecinin kısalmasına çok önemli katkıda bulunduğu görülmektedir. Henüz OSB'ler tarafından verilmeyen çalışma ve sağlık izinleri için OSB içinde ve dışında daha düşük seviyede farklılık olması, inşaat izinleri verme konusunda OSB'lerin süreci hızlandırdığına işaret etmektedir.

Altyapı Bağlantı Süresi (gün): OSB ve OSB dışındaki işletmeler Şekil 5 (4.7)

İzin ve Ruhsat Alma Süreleri (gün): OSB ve OSB dışındaki işletmeler Şekil 6 (4.8)

Yatırım ve iş yapma ortamına yönelik engellerin kaldırılmasının sanayi politikasının önemli bir parçası olduğu önmüzdeki dönemde, OSB'lerin işlevi daha da kritik olacaktır. Bu bakımdan, OSB'lerdeki mevcut işleyiş sorunlarının tahlil edilip çözümüne yönelik adımların hızla atılması zorunludur. Bunun ötesinde, OSB'lerin sanayi politikası ve bölgesel kalkınma alanlarındaki yeni uygulamalar çerçevesinde, Türkiye'nin 2013 sanayi vizyonunun gerçekleşmesine katkıda bulunacak şekilde yeni işlevler kazanmaları sağlanmalıdır.

Bu çerçevede, yukarıda sıralanan politika önceliklerine ek olarak Türkiye'de kurulma kararı alınmış, altyapı yatırımlarına başlanmış ancak henüz faaliyete geçememiş sayısı 100'ün üzerindeki OSB'lerin iktisadi analizler neticesinde yatırım kararları yeniden gözden geçirilmelidir. İktisadi açıdan yapılabirliği uygun görünmeyen OSB'lere kaynak aktarımına son verilmelidir.

Ayrıca, OSB'lerin altyapı ve yapı ruhsatı konusunda gösterdikleri performans dikkate alınarak, bir dizi yasal ve kurumsal düzenlemenin yapılması yatırım ortamının geliştirilmesi bakımından önem kazanmaktadır. Yapı ruhsatlarına ek olarak, yatırımcıların almak zorunda olduğu çok sayıdaki izin ve ruhsatlar ("işletme belgesi", "kurma izni", "ÇED olumlu görüşü", "enerji müsaadesi", "doğalgaz proje ve tesisat onayı") verilmesi konusunda yetkilendirilmesi, OSB'lerin tek-durak ofis haline gelmelerini ve imalat sektöründeki giriş engellerinin büyük ölçüde azaltılmasını sağlayacaktır. Bu izin ve ruhsatların OSB'ler tarafından etkin bir şekilde verilebilmesi için OSB yönetimlerinde yeterli kapasite oluşturulması zorunludur. OSB'lerin izin ve ruhsatları verme yetkileri ancak yeterli kapasitelerinin olduğu onaylandıktan sonra geçerli olmalıdır.

OSB'lerde bulunan işletmelerdeki işgücünün niteliğini geliştirmeye yönelik olarak bir takım programların OSB Bölge Müdürlükleri koordinatörlüğünde uygulanması ise işletmelerin rekabet gücünü olumlu etkileyecektir. Meslek eğitimi ve meslek içi eğitim konularında, özel-kamu işbirliği ile kurulacak bu okullarda, müfredatın bölgedeki işletmelerin ihtiyaçları ve katılımları doğrultusunda belirlenmesi programların başarısını arttıracaktır." (Dokuzuncu Kalkınma Planı 2007 - 2013, Sanayi Politikaları Özel İhtisas Komisyonu Raporu - Sayfa 104 - 105, <http://ekutup.105.dpt.gov.tr/sanayi/öik683.pdf>)

Sanayi Politikaları Özel İhtisas Komisyonu Raporu'nda görüldüğü gibi 2007 - 2013 dönemi Kalkınma Planı için hazırlanmış olan çalışma raporlarında organize sanayi bölgelerinin işlevsel ve araçsal önemi güçlü bir şekilde vurgulanmaktadır.

Yukarıdaki açıklamalar DPT tarafından kurumsallaştırılan bir komisyonca belgelendirildiğine göre ayrıca burada daha başka ifadelendirmelere gidilmesi gerekmeyecektir.

Ancak kamu siyaseti ile şehir planlama arasında var olan yoğun ilişkilerin üzerinde kısaca durulması yararlı olacaktır.

Kamu Siyaseti ve Şehir Planlama

Sanayi sektörünün özendirilmesi, bölgeler arası **gelişmişlik dengesinin** sağlanması, sanayi işletmelerinin şehirselleşme alanlarının yakınlarında kurulabilmesi olanaklarının artırılması gibi nedenlerle yaklaşık son elli yıldır organize sanayi bölgelerinin oluşturulmaya çalışıldığı bilinmektedir. Kamu siyasetinin ve hukukunun birçok olgusu gibi genel olarak planlama kurumu da yönetsel ve kuramsal kurgusu açısından bir ülkedeki siyasi süreçlerden, ekonomik, toplumsal ve kültürel yapılaşmadan etkilenerek ortaya çıkmaktadır. Doğal olarak ağırlıklı yanı bir toplumsal sistem oluşumu niteliğindeki şehir planlama bir kamusal ortak davranış ve anlayış biçimidir. Siyasal davranışların şehirlerin oluşumlarını etkilediği gibi toplumların şehirleşme düzeyleri de siyasal davranışları yönlendirmekte ve biçimlendirmektedir. Bu gerçekten hareketli ve karşılıklı bir etkileşim ortamıdır. Dolayısıyla ölçek ve düzeylere de bağlı olarak şehir planlamada bir dizi **tipoloji** anlayışı ve yaklaşımının üzerinde durulması ve bu yönde araştırmalar yapılması zorunlu olmaktadır.

Türkiye'de kalkınma planlarının kamu kesimi için emredici, özel kesim girişimleri açısından ise yol gösterici nitelikler taşımasının temelde kabul edildiği bilinmektedir. Dolayısıyla ekonomik, toplumsal ve mekansal gelişmenin sağlanması açısından bu durumun bağlayıcı olacağı beklenilmelidir. Bu yöndeki yasal düzenlemeler nedeniyle kamu maliyesi ve kamu girişimleri açılarından, plan uygulamalarının ve hedeflerinin doğrudan bir uyumluluk ilişkisinin varlığından söz edilmelidir. Özel sektörün üzerinde yol göstericilik ve yönlendiricilik etkisi ise özendirici karar ve önlemler ayrıca destekleme fiyatları ve kredi sistemleri aracılığıyla kurulmaktadır.

Makroekonomik ilişkilerde **kalkınma planları** için getirilen böylesine bir işlev tanımlaması, mikro düzeydeki hedeflere, ilkelere ve planlama türlerine de kaçınılmaz bir biçimde yansıtacaktır. Bir başka deyişle tipolojik kurgu yukarıdan aşağıya doğru tüm planlama ve uygulama sürecini biçimlendirmektedir. Ne var ki gündelik siyasetin anlayışları ülkede yoğun istek ve baskılarla planların kamu kesimi üzerindeki bağlayıcılığını kimi zaman ortadan kaldırmaktadır. Gerçekte, tüm düzeydeki planların etkinleştirilmesi ve verimliliğinin sağlanabilmesi hususu, bu planların uygulamada sağlayabileceği hedef gütmeye ve amaçlardan sapmama iradesine bağlıdır. **Planlama tipolojileri** küresel örneklerine bakıldığında, siyasi ve kültürel sistem ile ekonomik ve toplumsal sistemlere bağlı olarak en mutlak olan emredicilikten en yumuşak olan bilgi vericilik özellikleri arasında gidip gelmektedirler. Ancak gelişmişlik düzeyi

ve demokratik sistemi dengelenmiş ortamlarda bu gidip gelmelerle ilgili dalgalanma ve gerilimlerin uzak uçlar arasında değil, bitişik komşu tipolojiler arasında oluşması olağan bulunmalıdır.

Şehir planlama süreçleri Türkiye’de gerekli uzmanlık birliğinde önemli ölçüde yol almış durumdadır. Ancak genel olarak tüm planlama kurumundan, özel olarak da şehirselleşmelerle ilgili imar kurumunda aranan beklenti ve rollerin tutarlı bir çerçeveye henüz oturmadığı söylenebilir. Bu nedenle kamu kesimi üzerinde etkinliğin sürdürülemediği, özel sektör yatırımlarında yönlendirici ve özendirici tedbirlerin ise gerektiğinde dağıtılmadığı öne sürülmektedir.

Söz konusu durumun çeşitli yönlendirmelerle geliştirilip verimli bir oluşuma dönüştürülmesi sağlanmalıdır.

Değerlendirme ve Sonuç

Bu yazı, merkezi ve yerel planlamanın birbirlerini tamamlayabilmeleri gerektiği hususundaki düşünce ortamına örnek olması amacıyla ele alınmıştır. Planlama kurumunun en genel hedefi ülkede ekonomik, toplumsal ve mekansal yönleriyle gelişmeyi hareketlendirmek ve bu doğrultuda tüm sektörlerdeki yatırım ve girişim potansiyelinden yararlanmaktır. Bu amaçla kamu siyasetinin görevi, gerekli parametreleri saptamak ve bunları küresel değerlerle karşılaştırarak başta kalkınma planları olmak üzere tüm düzeylerdeki planlama çalışmalarının ilke ve esaslarını belirlemektir.

Organize sanayi bölgelerinin şehir planlamanın genel hedefleri doğrultusunda oldukça önemli roller yüklenilebileceği bilinmelidir. Yalnızca OSB'lere verilecek önemin ağırlığının, diğer tüm gelişmişlik ve şehirleşme parametreleri bu yazıda sabit kabul edildiğinden, gerçekleri tümüyle yansıtmaması beklenemez. Ancak yazıda yapılan soyutlamalar

OSB'lerin planlama ve uygulamada önemli araçsal rollerini ortaya çıkarmaktadır. Bu nedenle öncelikle ülke kalkınması açısından OSB'ler gibi oldukça önemli çağdaş bir organizasyon biçiminden en üst düzeyde yararlanılmasının gerekçesinde olduğu anlatılmak istenmiştir. Ayrıca bu anlayışın şehir planlamada yöntem ve içerik belirleme girişimleri açısından yararlı olacağı da kabul edilmelidir.

Bu yazıda bir başka vurgulanmak istenen husus, ülke düzeyinde yapılacak analitik yaklaşımların tüm planlama kurumunun işleyişi açısından ne tür gereksinimlerin ortaya koyabileceğinin anlaşılmasıdır. Özet bir tanımlamayla planlama, tüm kademeleriyle ülkesel ölçekte bir denge kurma sürecidir. Analiz yoluyla saptanacak sorunlar, gereksinimler ve potansiyeller bu dengeleme sürecinin temel girdileridir. Türkiye’de gerek küresel gerekse ülkesel düzeyde bu göstergeler birer planlama girdisi olarak çeşitli meslek gruplarınınca başarılı bir biçimde izlenmektedir.

Kıtasa ve küresel şehirleşme ve merkezleşme olgusunun Türkiye’nin kuzey batısında bir yığılma baskısını ortaya çıkarması bir eğilim olarak bazı riskleri de beraberinde getirmektedir. Bu baskının sanayi eylemlerinin yer seçimini de etkilediği bilinmektedir. Ancak bu durumun yönlendirilmesi, güneye ve doğuya doğru dengelenmesi, kalkınma planları ve ülkesel fiziki planların yanı sıra ağırlıklı olarak bölge ve şehir planlama eylemleriyle gerçekleştirilmesi mümkün olabilecektir.

Organize sanayi bölgelerinin gerek şehirleşmenin ve gelişmenin yönlendirilmesinde ağırlıklı bir politik araç olarak kullanılması gerekse de sanayileşmenin gelişiminde ve sanayinin ülkenin değişik bölgelerinde yayılmasında denge sağlayıcı bir rol oynaması, dolayısıyla da teşvik ve özendirilmenin başta gelen bir aracı olarak kullanılması kaçınılmaz olmalıdır.

Başvurulan Kaynaklar

1. Yerleşme - Şehirleşme Özel İhtisas Komisyonu Raporu, Dokuzuncu Kalkınma Planı 2007 - 2013, DPT. Ankara 2007.
2. Sanayileşme Politikaları Özel İhtisas Komisyonu Raporu, Dokuzuncu Kalkınma Planı 2007 - 2013, DPT. Ankara 2007.
3. Mekansal Planlama Sistemi ve Kurumsal Yapılanma Komisyonu Raporu, Kentleşme Şûrası - Bayındırlık ve İskân Bakanlığı. Ankara 2009.
4. Karataş, Neslihan - Yeni Bir Kümeleşme Modeli Olarak Organize Sanayi Bölgelerinin Yeniden Örgütlenmesi (İzmir - Çiğli AOSB Örneği) - Eker Matbaacılık ve Ticaret - İzmir 2008.
5. İzmir Stratejik Planı 2003 - 2012 - İzmir Ticaret Odası, İzmir 2003.
6. 4562 Sayılı Organize Sanayi Bölgeleri Kanunu - R.G.Tarihi 15.04.2000
7. Oral, M. Yıldırım - İzmir’de Sanayi Alanları Planlaması - Ege Mimarlık, Sayı 33, Sayfa 27. İzmir 1999.
8. 1164 Sayılı Arsa Üretimi ve Değerlendirilmesi Hakkında Kanun - 1969
9. Ruşen KELEŞ, Kentleşme Politikası. 8. Baskı - İMGE Kitabevi, Ankara 2004.
10. Oral, M. Yıldırım - Kentleşme Sorunu, Kentleşme Arsa Üretimi Paneli - Harita ve Kadastro Mühendisleri Odası İzmir Şubesi. İzmir/1995
11. Kepenek, Y.,Yentürk N. - Türkiye Ekonomisi - Remzi Kitabevi, İstanbul 2001.
12. Sanayi ve Ticaret Bakanlığı - <http://www.sanayi.gov.tr>
13. Yerleşme - Şehirleşme Özel İhtisas Komisyonu Raporu, Dokuzuncu Kalkınma Planı 2007 - 2013, DPT. Ankara 2007.
14. Sanayileşme Politikaları Özel İhtisas Komisyonu Raporu, Dokuzuncu Kalkınma Planı 2007 - 2013, DPT. Ankara 2007.

uygarlık için çalışıyoruz...

ASO Gündem Toplantılarının 10.'suna Devlet Bakanı Zafer Çağlayan Katıldı

Ankara Sanayi Odası'nın düzenlediği Gündem Toplantıları'nın 10.'su 9 Nisan tarihinde, Dış Ticaretten Sorumlu Devlet Bakanı Zafer Çağlayan'ın katılımıyla gerçekleştirildi.

9 Nisan 2010

Toplantıda bir konuşma yapan Ankara Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Nurettin Özdebir, sanayicilerin sorunlarına değinerek istihdam üzerindeki yükler, kıdem tazminatı, KOBİ'lerin finansmana erişiminde karşılaşılan güçlükler, TL'nin aşırı değerlenmesi ve gümrük müşavirlik tarife bedelleriyle ilgili sıkıntıları dile getirdi. Özdebir, kıdem tazminatı için bir fon kurulmasını istediklerini belirterek bunun kendileri için taşınamayacak kadar ağır bir yük haline geldiğini ifade etti.

KOBİ'ler için kredi kanalları açılmaz ve maliye politikalarıyla desteklenmezse işletmelerin sorunlarının giderek büyüyeceğini kaydeden Özdebir, TL'nin aşırı değerlenmesinden kaynaklanan sıkıntılar nedeni ile de bazı işlerin sonuçlandırılmadığını dile getirdi.

Gümrük müşavirlik tarife bedellerinin ihracatta rekabet güçlerini olumsuz etkilediği konusuna değinen Özdebir, bu konuda çalışma yapılması ve bununla beraber ihracatçı birliklerinin nispi aidatlarının gözden geçirilmesi gerektiğini

belirterek bu aidatların yurtdışına fiyat vermelerini engellediğini sözlerine ekledi.

Devlet Bakanı Zafer Çağlayan ise 1-8 Nisan tarihleri arasında, ihracatın geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 36,9 oranında artarak 2,4 milyar dolar olarak gerçekleştiğini söyledi. Mart ayında ihracatın bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 34,4 artışla 9,6 milyar dolar olarak gerçekleştiğine işaret eden Zafer Çağlayan "İnanıyorum ki bu yılsonu itibarıyla ihracatta 115 milyar doları yakalayacağız." dedi.

Türkiye'nin küresel krize rağmen 2009'un son çeyreğinde yüzde 6 büyüdüğünü, yılın tamamında ise yüzde 4,7 küçüldüğünü dile getiren Çağlayan, yılbaşından itibaren verilerde yeniden pozitif gelişmeler kaydedildiğini belirtti. İhracatın Türkiye için "olmazsa olmaz" olduğunu vurgulayan Bakan Çağlayan, ihracatın büyüme ve istihdam için oldukça önemli olduğunu aktardı.

Çağlayan, küresel krizle birlikte dünya mal ticaretindeki daralmayla Türkiye'nin mal ihracatının da daraldığını kaydederek dünya hizmet ihracatının 2009 yılında 3,7 trilyon dolara gerilediğini, Türkiye'nin bu ihracattan yüzde 1 pay elde ederek 32,7 milyar dolarlık hizmet ihracatı gerçekleştirdiğini dile getirdi.

Türkiye'nin ihracatını arttırmaya yönelik olarak yürütülen çalışmaların sonucunda "İhracat Odaklı Üretim Stratejisi" adını verdikleri bir ihracat stratejisi belirlediklerini aktaran Çağlayan sözlerini şöyle sürdürdü;

"Türkiye'nin yüksek katma değerli teknolojik ürünlere yönelmesi gerekiyor. Yüksek teknoloji, katma değeri yüksek ürünlere geçişi sağlamak zorundayız. Bu ana stratejinin arkasından "Girdi Tedarik Stratejisi" oluşturulması geliyor. Türkiye'nin ara malı ithalatına baktığınızda bu ürünlerin yüzde 90'ının Türkiye'de üretilebileceğini görüyorsunuz yeter ki buna uygun ortam sağlansın."

2011 yılında yeni teşvik sisteminin uygulanmaya başlayacağını hatırlatan Çağlayan, bu sistemin ihracat odaklı bir teşvik sistemi haline getirileceğini, Girdi Tedarik Stratejisi'nin de bu teşvik sistemiyle birlikte planlanacağını söyledi.

Bütün gayretlerinin Türkiye'nin 2023 yılında 500 milyar dolar ihracat yapan, dünyanın en büyük 10 ekonomisi arasında yer alan ve en az 10 büyük markası olan bir ülke konumuna gelmesi olduğunu belirten Çağlayan, dünya mal

ihracatının 2023'te 33-34 trilyon dolar olmasının beklendiğini ve 500 milyar dolarlık ihracat yapmanın bu rakamdan yüzde 1,6 pay almak anlamına geldiğini kaydetti.

Bu amaçla Ar-Ge'ye ve teknolojiye verilen desteklerin artırılacağını aktaran Çağlayan, "Neden biz dünya ihracatından yüzde 1'e yakın bir pay alırken dünyanın en büyük ithalatçısı olan ve 1,6 trilyon dolar ithalat gerçekleştirmiş ABD'ye sadece 3,2 milyar dolar ihracat yapıyoruz? 1,6 trilyon dolar nere 3,2 milyar dolar ihracat nere? 50 yıllık stratejik ortaklıktan söz ediyoruz." dedi.

Hangi ülkede hangi sektörlerin başarılı olacağından yola çıkarak "ülke masaları" kurduklarını dile getiren Çağlayan, politikaların bu yönde gerçekleştirileceğini ifade etti ve sayıları 34'ten 49'a çıkarılan ülke masaları sistemini bilgisayar üzerinden sanayicilere anlattı.

Konuşmasında Merkez Bankası'nın faiz politikasına da değinen Çağlayan, doların 2002 yılında da şimdi de 1,5 lira olduğunu hatırlattı. Merkez Bankası'nda gerçekleşen iyi şeylerin ödülünün Merkez Bankası'na verildiğini, kötü şeylerin ise Hükümet'e fatura edildiğini ifade eden Bakan Çağlayan, Merkez Bankası'nın görevinin tek başına fiyat istikrarı olmadığını, aynı zamanda ekonominin tamamını görüp buna göre politika belirlemek zorunda olduğunu belirtti. Merkez Bankası'nın Türkiye'nin resmi kuruluşu olduğunu kaydeden Çağlayan, "Başkanı fevkalade bir insan. Şahsiyle ilgili en ufak bir eleştirim söz konusu olmaz fakat Merkez Bankası Para Politikası Kurulu maalesef

faiz politikasında yıllardır yanlış yapmıştır ve bu yanlış faturasını da Türkiye, ihracat kaybı ve ara malında ithalat cennetine dönüştürerek ödemiştir.” dedi.

2007 yılında ABD Merkez Bankası'nın faizleri düşürmeye başladığını, Türkiye'de ise faizlerin yüzde 16,75'e çıkarıldığını anımsatan Çağlayan, Türk sanayicisinin rekabet edemez hale geldiğini ve bunun nedeninin de faizin kur üzerindeki baskısı olduğunu dile getirdi.

İhracatçı birliklerinin aldıkları aidatlarla ilgili olarak da konuşan Çağlayan, Kanun'da bu aidatların tavanının binde bir olduğunu kaydederek “Eğer sizden 1,1 alan varsa gelin beraber girtlağına çökelim.” dedi.

Finans sektörüne ilişkin değerlendirmelerde de bulunan Çağlayan, bankaların iyi günde işadamlarının yanında olduğunu ancak havada ufak bir rutubet gördüklerinde hemen kendi kabuklarına çekildiklerini ifade etti. Bankaların 2009 krizinde bu tavırlarını ortaya koyduklarını kaydeden Çağlayan, bankacılık sektörünün küresel krizden zarar görmeden çıktığını, bunun Türkiye için övünç kaynağı olduğunu ancak bankaların frene basması ile sanayicilerin bu durumdan zarar gördüğünü dile getirdi. Çağlayan sözlerini şöyle sürdürdü;

“Bankacılık kesiminin iyi günde de kötü günde de beraber olmak zorunda olduğu reel sektörle diyalog içinde olması lazım. 2002 yılı öncesinde bankalar topladıkları mevduatın sadece yüzde 30-32'sini krediye çevirirlerdi. 2009 krizi öncesinde bu rakam yüzde 92'ye kadar çıktı. 2009 krizinin

Konuşmasına kıdem tazminatının işadamları üzerinde ciddi bir yük oluşturduğunu belirterek devam eden Zafer Çağlayan, kendisinden önceki ASO başkanlarının ve yönetim kurulu üyelerinin bu konuyu sayısız kez dile getirdiğini, bu yükün ciddi bir yük olduğunu ve çalışma hayatı üzerindeki olumsuz etkisinin herkes tarafından bilindiğini ifade etti. Çağlayan şöyle konuştu;

“Türkiye bu meseleyi çözmek zorundadır. Bu sadece işverenin değil, işçinin de üzerinde. Bir firmanın kapanması, batması sonucunda çalışanın alacağını tamamen kaybetmesini önleyecek olan bir mekanizmadır. Buna işçi sendikalarının sizden daha fazla sahip çıkması lazım.”

başlamasıyla beraber hemen ani bir fren, tekrar mevduatın krediye dönüşme oranı azalmaya başladı. Bu tabii küresel krizi öngörmeyen, küresel krizi bilmeden yatırım yapmış, belli bir ödeme riskine girmiş işletmeler açısından ciddi zorluklar getirdi.”

Çağlayan, reel sektörle bankacılık kesiminin aynı geminin içerisinde olduklarını ancak birinin yukarıda birinin ise aşağıda olduğunu belirterek “Hiç olmazsa ara sıra aşağıya inin, yakıtta siz destek verin.” dedi.

Bankacılık sektörünün reel sektörle birlikte olması gerektiğini hatırlamasını umduğunu kaydeden Zafer Çağlayan sözlerini “Bugün ihtiyaç duyan, yarın ihtiyaç duyulan hale gelecek.” diyerek noktaladı.

ASO IX. Gündem Toplantısı'na Prof. Dr. Yusuf Halaçoğlu Katıldı

25 Mart 2010

Ankara Sanayi Odası "ASO Gündem Toplantıları"nın dokuzuncusu 25 Mart tarihinde Türk Tarih Kurumu Eski Başkanı, Gazi Üniversitesi Stratejik Araştırmalar Merkezi Müdürü Prof. Dr. Yusuf Halaçoğlu'nun katılımıyla yapıldı.

Ankara Sanayi Odası Başkanı Nurettin Özdebir toplantının açılışında yaptığı konuşmada: Hepimizin bildiği gibi Nisan ayına yaklaşıldığı zaman tüm dünyada Ermeni meselesinin gündeme getirildiğini ve Türkiye üzerinden birtakım tavizler verilmeye çalışıldığını belirtti. Özdebir, "Ermenistan ile Türkiye'nin uzlaşacağı, aramızdaki sorunların yavaş yavaş çözüleceği bir dönemde, bir bakıyorsunuz ki müttefikimiz dediğimiz bir takım ülkeler adeta bu gelişmeyi sabote ederek kendi parlamentolarında Türkiye aleyhine birtakım kararlar çıkartıyorlar." dedi.

Türkiye'nin tekrar bir strateji değişikliğine gitmekte olduğunu belirten Özdebir, "Uluslararası mahkemelere gidip bu konular hakkında müracaat ederek kendi haklılığımızı ortaya çıkarmak zorundayız. Ancak bunlar oldukça kritik konular; iyi hazırlanmak, iyi belgeler sunmak gerekir. Bugüne kadar 20 ülke bazıları birkaç kere olmak üzere kendi parlamentolarından Ermeni yasasını geçirdiler. Biz ülke olarak asaletimize ve adil olduğumuza inanıyoruz ve burada mağdur olan taraf biziz" diye konuştu.

Prof. Dr. Yusuf Halaçoğlu ise yaptığı konuşmada, Ermenilerin 17 Nisan 1915 yılında Van'ın Çatak ilçesindeki isyanlarının ardından, 28 Nisan'da Van'ın Ermenilerin eline geçtiğini ve Ruslar ile Ermenilerin burada bir katliam yaptığını söyledi. Tehcir kararının öncesinde Anadolu'da 1914-1915 yılları arasında 23 Ermeni isyanı olduğunu anlatan Halaçoğlu, şöyle konuştu:

"Osmanlı İmparatorluğu ile savaştan Fransız ordusunun yarısına yakını gönüllü Ermenilerden oluşuyordu. Ayrıca 40 bin gönüllü Ermeni, Rusya ordusu ile Osmanlı İmparatorluğu

ile savaşmıştır. Savaşan taraf olduğunuz zaman artık orada soykırım olmaz. Savaşan tarafsız, soykırım bitmiştir. Savaşta insanlar karşılıklı olarak ölür. 'Savaşan tarafız' diye kendi belgelerinde söylüyorlar."

Osmanlı İmparatorluğu'nda yaklaşık 1 milyon 500 bin Ermeni'nin yaşadığının yabancı belgelerde de yer aldığını dile getiren Halaçoğlu, Osmanlı belgelerine göre tehcir edilen 516 bin 843 Ermeni'den 470 bin 643'ünün yerlerine vardığını söyledi. Fransız Dışişleri Bakanlığı'nın belgelerine göre yaklaşık 600-700 bin Ermeni'nin sürgün edildiğine işaret eden Halaçoğlu, tehcir edilen Ermeniler için gidecekleri güzergahlardaki illere para aktarıldığını, hastaneler ve fırınlar kurulduğunu kaydetti.

Tehcir sırasında kafilere saldırı yapıldığını ve Ermenilerin öldürüldüğünü anlatan Halaçoğlu, şöyle devam etti: "Bu dönemde 8-10 bin civarında katledilmiş insan var ama bunlar devletin inisiyatifi dışında. Yollarda Ermenilere saldıran, mallarını gasp eden ve katleden 1673 kişi Divan-ı Harbe veriliyor. Bunlardan 67'si idama mahkum ediliyor. 68 kişi hücre ve kürek cezasına çarptırılıyor. 524 kişi de hapis cezasına çarptırılıyor. Bazı devlet görevlileri de yeterli önlem almadıkları için Divan-ı Harbe verildi."

1915 olaylarına ilişkin iddialara önyargılı yaklaşmadıklarını ifade eden Halaçoğlu, "Üzüm yemek istiyor, bağcıyı dövmek istemiyorsanız, gelin bu araştırmaları yapalım. Ne olduğunu, ne olmadığını ortaya koyalım. 'Soykırım denecekse, gelin hep beraber diyelim, değilse de siz de bundan vazgeçin.' diyoruz. Biliyoruz, yolda giderken yardım kuruluşları yardımında bulunmuş. Onların yardımında bulunmasına bizzat merkezi Hükümet izin vermiş. Yolda gidenlere gündelik verilmiş. Gündelik verilmiş olması onların öldürülme düşüncesi ile sevk edilmedikleri anlamına geliyor." diye konuştu.

Sanayi ve Ticaret Bakanı Nihat Ergün ASO 1. OSB'yi Ziyaret Etti

10 Mayıs 2010

Sanayi ve Ticaret Bakanı Nihat Ergün, Ankara Sanayi Odası 1. Organize Sanayi Bölgesi'ni ziyaret etti. 10 Mayıs tarihinde gerçekleşen ziyarette ASO ve 1. OSB Yönetim Kurulu Başkanı Nurettin Özdebir, bölgeyle ilgili bilgi verdi. Özdebir, bölgenin genişletilmesiyle ilgili çalışmalarını da Bakan Ergün'e aktardı.

Bakan Ergün ise Cumhurbaşkanı Abdullah Gül'ün bölgeye yaptığı ziyarette ASO 1. OSB'yi yakından görme fırsatı bulduğunu ve çok etkilendiğini ifade etti. Ergün, ASO 1. OSB'nin alt ve üst yapısıyla Türkiye'nin örnek bir OSB'si olduğunu vurguladı. Ziyarete ASO Yönetim Kurulu Üyesi ve 1. OSB Başkan Yardımcısı Fahrettin Kürklü ile 1. OSB Yönetim Kurulu Üyesi Cahit Sırış da katıldı.

ASO Başkanı Özdebir'e "Yılın Sivil Toplum Lideri" Ödülü Verildi

1 Nisan 2010

Ankara Sanayi Odası Başkanı Nurettin Özdebir, Petkim'in 45. kuruluş yılı nedeniyle düzenlenen etkinlikte "Yılın Sivil Toplum Kuruluşu Başkanı" seçildi.

Yerli sanayinin korunması ve gelişmesine yaptığı katkılar nedeniyle ödüle layık görülen Özdebir, 1 Nisan tarihinde Petkim'in İzmir Aliaga'da bulunan tesislerinde yapılan törenle ödülünü Petkim CEO'su Kenan Yavuz'dan aldı.

Özdebir törende yaptığı konuşmada, Petkim'in ülkemizin petrokimya sanayinde bağımsızlığını güçlendiren bir kuruluş olduğunu belirterek, "Gerçek zenginlik ancak üretim ile olur. Birbirimizin saçını keserek zengin olamayız. Dünyada söz sahibi olmak da ancak üretimden geçer. Kronik hale gelmiş işsizlik

ancak üretim ile aşılabılır. İstahdamı destekleyecek yegane güç üretimdir." dedi.

Yerli üretime yönelik pozitif ayrımcılık yapılması gerektiğini de belirten Özdebir, "Batı hayranlığıyla kendi değerlerimizi unutmuş, başkalarına bakar hale gelmişiz. Bu düşünce kamu yöneticilerine de hakim olmuş. Başbakanımızın 2 ayı genelgesine rağmen, kamu alımlarında hala yabancı üreticiler tercih ediliyor. Bu küresel rekabette kendi işletmelerimizi korumalıyız. Biz Ankara Sanayi Odası olarak yerli üretimin önündeki engellerin kaldırılması için çalışıyoruz, çalışmaya devam edeceğiz." diye konuştu.

Ankara İş Dünyası Örgütleri, ASO'nun Öncülüğünde Güçbirliği Platformu Kurdu

23 Mart 2010

Ankara'da kurulmuş iş dünyası örgütleri, Ankara Sanayi Odası'nın öncülüğünde "Ankara İş Dünyası Platformu" adıyla ve Ankara Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Nurettin Özdebir başkanlığında bir "güçbirliği" platformu kurdular. 23 Mart tarihinde ilk toplantısını gerçekleştiren "Ankara İş Dünyası Platformu", Türk Sanayici ve İşadamları Vakfı (TÜSİAV), Ankara Giyim Sanayicileri Derneği (AGSD), Akyurt Sanayici ve İşadamları Derneği (AKSİAD), Ankara Kadın Girişimciler Kurulu, Ankara Genç Girişimciler Kurulu, Ankara Genç İşadamları Derneği (ANGİAD) Ankara Girişimci İş Kadınları ve Destekleme Derneği (ANGİKAD), Kazan Sanayici ve İşadamları Derneği (KASİAD), Ankaralı Sanayici ve İşadamları Derneği (ASAD), Genç Girişim ve Yönetişim Birliği (GGYB), Hasanoğlan Sanayici ve İşadamları Derneği (HASİAD), MÜSİAD Ankara Şubesi, Ostim Organize Sanayi Bölgesi Sanayici İşadamı ve Yöneticiler Derneği (ORSİAD), Ostim Sanayici ve İşadamları Derneği (OSİAD), Sincan Etmesgut Sanayici ve İşadamları Derneği (SİSİAD), TÜGİAD Ankara Şubesi'nden oluşmakta. Platformun Başkan Yardımcılığını ise TÜSİAV Başkanı Veli Sarıtoprak yürütecek.

ASO Başkanı Nurettin Özdebir, platformun kuruluşu nedeniyle yaptığı açıklamada sivil toplum örgütlerinin çağdaş demokrasilerin vazgeçilmez unsurları olduğunu ifade etti ve 21. yüzyılın sivil toplum örgütlerinin dönemi olacağını

kaydetti. "Ankara İş Dünyası Platformu" ile bir sinerji oluşturulacağına inandıklarını dile getiren Özdebir, "Bütün çabalarımız Cumhuriyetimizin 100. yılı olan 2023 yılında Ankara'yı dünyanın en önemli başkentleri arasına sokmak için olacaktır." dedi.

Özdebir, "İller Arası Rekabetçilik Endeksi"nde Ankara'nın İstanbul'dan sonra ikinci sırada yer aldığını aktararak beşeri sermaye ve yaşam kalitesi endeksine göre ise Ankara'nın birinci sırada geldiğini kaydetti. Erişilebilirlik endeksinde ise Ankara'nın beşinci sırada yer aldığına dikkat çeken Nurettin Özdebir "En olumsuz gözükten yanlarımızdan biri bu. Bu olumsuzluğu gidermek için iki önemli nokta var. Bunlardan birincisi mutlaka demiryolu taşımacılığını geliştirmeliyiz. İkincisi ise Ankara'dan yurtdışına yapılan direk uçuşların yetersizliği. Global dünyada direk uçulamayan yere köy gözüyle bakılıyor. Direk uçuş için verdiğimiz çabalar olumlu sonuç vermeye başladı ama yeterli değil, direk uçuş sayısının çok daha fazla artırılması gerekli." dedi.

Özdebir, Ankara İş Dünyası Platformu'nun bazı bankaların İstanbul'a gitme süreciyle başlayan Ankara'nın kayıplarını durduracak ve bunları telafi edecek çalışmalara imza atacağına inandığını ifade etti.

ASO'da DTM Bilgilendirme Toplantısı Düzenlendi

Dış ticarete yaşanan sorunlar ASO'da düzenlenen bir toplantıyla ele alındı. 14 Nisan tarihinde düzenlenen toplantıya ASO Başkanı Nurettin Özdebir, Dış Ticaret Müsteşarı Ahmet Yakıcı katıldı. Toplantıda ayrıca, Dış Ticaret Müsteşarlığı İhracat Genel Müdürü İbrahim Şenel, İthalat Genel Müdürü Mustafa Sever, Anlaşmalar Genel Müdürü Murat Yapıcı, Avrupa Birliği Genel Müdürü Hüsnü Dilemre, Serbest Bölgeler Genel Müdürü Armağan Vurdu, Ekonomik Araştırmalar ve Değerlendirme Genel Müdürü Ömür Demir Kızılaslan, Dış Ticarete Standardizasyon Genel Müdürü Yavuz Mollasalihoğlu da birimlerinin çalışmaları hakkında sanayicilere bilgi verdiler.

14 Nisan 2010

Toplantının açılış konuşmasını yapan ASO Yönetim Kurulu Başkanı Nurettin Özdebir, üretim ve rekabetin zor olduğunu, adeta ithalatı teşvik eden bir mevzuat olduğunu söyledi.

Kriz nedeniyle liberalizmi savunan birçok gelişmiş ülkenin korumacı politika izlediğini, Hollanda'da, İtalya'da Türk firmalarının ihale kazanmalarına karşın sözleşmelerin imzalanmadığını anlatan Özdebir, "Bizim de sanayicimizi belli ölçüde korumamız lazım. Gümrüklerde nitelikli denetim kaldırıldı. Ama etkin piyasa gözetimi ve denetimi yok. Beyan değerini karşılamayan, güvenliği olmayan ürünler ithal ediliyor. Bunlar haksız rekabete neden oluyor." dedi.

Üreticinin ithalat nedeniyle haksız rekabet ile karşı karşıya kaldığını, ithalatın teşvik edildiğini vurgulayan Özdebir, Türkiye'de ithalatta yapılan yanlış uygulamalara ilişkin şu örneği verdi:

"Diyelim ki savunma sanayine ya da teşvik belgeli birine KDV'den muaf bir üretimi satacaksınız. Bütün girdileri KDV'li alıyorsunuz, fatura keserken KDV'siz kesmek zorundasınız. Ama aynı ürünü bütün olarak ithal etseniz, KDV ödemiyorsunuz. Sanki üretim cezalandırılıyor, ithalat teşvik ediliyor.

Ama asıl sorun aşırı değerlenmiş TL politikası, Türkiye'yi ithalat cenneti haline getirdi. Şimdi piyasa azıcık hareketlenince eski politika yeniden gündeme geldi. Aşırı değerlenen TL yüzünden ihracatçı, üretici dünya ile rekabette zorlandı. Tekrar rekabet fırsatı verilmesini istiyoruz."

Dış Ticaret Müsteşarı Ahmet Yakıcı ise toplantıda yaptığı konuşmada, AB ile Gümrük Birliği'nden sonra Türk sanayisinin rekabete açıldığını, ancak "haksız rekabete açılmadığını" belirterek, sanayinin korunması için Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ) kurallarına uygun olarak her türlü imkanı kullandıklarını söyledi.

Gümrük Birliği'nden sonra sanayinin rekabete açılması ile üretim, kalite ve verimde önemli artışlar olduğunu anlatan Yakıcı, 3'üncü ülkelerden ithalatta gümrük vergilerinin Ortak Gümrük Tarifesi (OGT) seviyesine çekildiğini, ithalatta halen yüzde 2-3 düzeyinde olan vergiler ile sanayide korumaya sağlamanın mümkün olmadığını kaydetti.

Özellikle Avrupalı ve uluslararası şirketlerin, emek ve işgücünün ucuz olduğu Uzak Doğu ülkelerinden yatırım yaparak büyük çaplı üretimler gerçekleştirdiğini, Türk sanayisinin de bu ürünlerle rekabet etmek durumunda kaldığını anlatan Ahmet Yakıcı, korunma önlemleri mevzuatı çerç-

vesinde alınan önlemlerle yerli sanayinin haksız rekabete karşı korunduğunu ifade etti.

Korunma önlemlerinin uygulanması ve işleyebilmesi açısından sanayicinin işbirliğini istediklerini vurgulayan Ahmet Yakıcı, şöyle konuştu:

"2000'lerin başlarında, Çin'den battaniye ihracatına dumping vergisi koyduk. Çin yerine Malezya üzerinden battaniye gelmeye başladı. Oraya da dumping vergisi kondu bu sefer battaniye dikilmeden getirildi. Gerekli önlemleri aldık. Türkiye'de battaniye üretimi arttı. Tanesi 30-50 cente ayakkabı getiriliyordu. Fiyat ve maliyet konusunda bizi ikna edin, dedik. Ayakkabıya vergi koyduk, Türkiye'de üretimi haksız rekabete karşı koruduk. Çin'den klima ithalatına dumping vergisi koyduk, hiç üretim olmayan başka bir ülkeden ürün gelmeye başladı. Gidelim fabrikayı görelim dedik, fabrika yok. O ülkeden klima ithalatına bu sefer 90 gün geriye dönük olarak vergi koyduk. Türkiye'de klima üretimi gelişiyor.

İthalatı günlük olarak takip ediyoruz. Bu konuda sanayicilerin de bizimle işbirliği yapmasından memnun oluruz. Piyasadaki gelişmeler hakkında bilgi verilmeli. "Siz şöyle yaptınız ama şimdi şöyle oluyor" demeli. Türkiye'de sanayi rekabete açıldı ama haksız rekabete açılmadı. Haksız rekabete karşı, DTÖ kuralları ve mevzuat çerçevesinde elimizden geleni yapıyoruz. Sanayicinin işbirliğini bekliyoruz."

Kurallara uygun, düzgün ithalatın önlenmesinin söz konusu olmadığını vurgulayan Dış Ticaret Müsteşarı Ahmet Yakıcı, sanayinin rekabet gücünün artırılması için katma değeri yüksek ürünlere yönelmesi ve Ar-Ge'ye önem verilmesi gerektiğini söyledi. Yakıcı, "Ar-Ge'de ciddi atılım yapmazsak, Türkiye'nin geleceği konusunda emin olamayız." dedi.

Ticaret müşavirlerinin de her zaman ihracatçıya ve sanayiciye hizmet verdiğini belirten Yakıcı, "Ticaret müşavirlerimiz telefonunu 24 saat açık. Telefonunu kapatan ticaret

müşavirini kabul etmiyoruz. Klasik devlet memuru zihniyeti geçerli değil. Aklımıza, gücümüze ve zekamıza göre bu ülke daha fazla ve hızlı büyümeli. Türkiye'nin mevcut dış ticaret rakamları, potansiyelinin çok altında" diye konuştu.

Dış ticaret açığının azaltılması açısından ithalatı da sektör sektör incelediklerini anlatan Ahmet Yakıcı, petrol ürünlerinde 26 milyar dolar dış ticaret açığı verildiğine işaret ederek, Türkiye'nin enerji politikasının gözden geçirilmesi gerektiğini kaydetti.

Türkiye'nin makina, elektrik-elektronik sektörlerindeki dış ticaretinde açık verdiğini hatırlatan Dış Ticaret Müsteşarı Ahmet Yakıcı, "Makina, elektronik, plastik, eczacılık, kimya, enerji sektörlerinden kaynaklanan dış açığın önemli bölümünü tekstil, tarım ve otomotiv ihracatı ile kapattık." diye konuştu.

İhracat Genel Müdürü İbrahim Şenel de Türkiye'de 48 bin ihracatçı firma görünmesine karşın, 3 yıl üst üste ihracat yapan firma sayısının 14 bin olduğuna dikkat çekerek, amaçlarının firmaları sürekli ihracata teşvik etmek olduğunu vurguladı.

Dünyada rekabetin çok ilerlediğini, artık ihracat yapamayan firmanın yurtiçinde de ürün satmadığını anlatan Şenel, özellikle KOBİ'lerin rekabet gücünü artırmak için kümelenme projeleri uygulandığını, bu işletmelerin toplu alım ve Ar-Ge yapmaları sağlanarak maliyetlerinin düşürülmesinin öngörüldüğünü söyledi.

Şenel, dahilde işleme rejiminde yaşanan sorunları çözmek için yeni bir düzenlemenin bakanlar kuruluna sunulduğunu açıklarken, 2009'da ihracatta devlet yardımları için 575 milyon lira ödenek ayrılmasına karşın 588 milyon liralık tahsisat gerçekleştiğini, bu yıl da 603 milyon lira kaynak ayrıldığını anlattı.

Şenel, bu yıl genel alım heyeti programı yerine sektörel bazlı alım heyetlerine ağırlık verileceğini de kaydetti.

İthalat Genel Müdürü Mustafa Sever de uygulanan koruma önlemleri hakkında bilgi verirken, "ne pahasına olursun ithalatı önlemek değil, haksız rekabete neden olan ithalatı önlemeyi" amaçladıklarını söyledi.

Alınan koruma önlemleri ile DTM'nin 2009'da 20 milyar dolarlık ithalata müdahil olduğunu açıklayan Sever, 164 ürün grubunda 22 ülkedeki dämpinge karşı uygulama yapıldığını, sanayici ne kadar çok bilgi ve eksiksiz dosya ile DTM'ye başvurursa, haksız rekabete karşı ithalatta daha kısa sürede önlem alınabildiğinin altını çizdi.

Türkiye Odalar Borsalar Birliği Ankara Kadın Girişimciler Kurulu'ndan Dünya Kadınlar Günü'nde ASO'da Toplantı

8 Mart 2010

Türkiye Odalar Borsalar Birliği Ankara Kadın Girişimciler Kurulu 8 Mart Dünya Kadınlar Günü'nde ASO'da bir toplantı düzenledi. Toplantıya Ankara Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Nurettin Özdebir'in yanı sıra Ortadoğu Teknik Üniversitesi Öğretim Görevlisi Prof. Dr. Mehmet Ecevit ve TBMM Başkanvekili Merak Akşener de katıldı.

ASO Başkanı Nurettin Özdebir toplantıda yaptığı konuşmada, Türkiye'de kadınların ekonomik, sosyal ve siyasi hayata gerektiği kadar katılmadıklarını kaydetti ve küresel ekonomi şartlarında rekabet edebilir bir ekonomi için kadınların iş hayatına katılmasının oldukça önem taşıdığını ifade etti.

İstihdama katılım oranının bir önceki yıla göre erkeklerde 0,4 puan, kadınlarda ise 1,5 puan arttığına işaret eden Özdebir, kadınlarda erkeklere göre artış oranının daha yüksek olmasına rağmen bu oranın yetersiz kaldığını dile getirdi.

ABD'de kadınların toplam işgücünün yarısını oluşturduklarını belirten Nurettin Özdebir, kadınların işgücüne katılım oranının eğitim seviyeleriyle doğrudan ilgili olduğunu belirterek yapılan araştırmaların eğitim düzeyi yükseldikçe kadınların istihdama katılım oranının arttığını ortaya koyduğunu kaydetti. Özdebir, Türkiye'de karar alma mekanizmalarında yer alan kadın yönetici oranının yüzde 6, ABD'de yüzde 46, Rusya'da yüzde 39, Almanya'da yüzde 36, İngiltere'de yüzde 33, İtalya'da yüzde 29, Yunanistan'da ise yüzde 26 civarında olduğunu aktardı. Parlamento'ya katılım oranları hakkında da bilgi veren Özdebir, Türkiye'de bu oranın son seçimlerde yüzde 8'e çıktığını söyleyerek şöyle devam etti;

"Küresel düzeyde rekabet edebilir bir ekonomi için Türkiye'de nüfusun yarısını oluşturan kadınların iş hayatına katılması büyük önem taşımaktadır. Türkiye'de tarım istihdamındaki hızlı azalma, kadın istihdamının giderek düşmesine yol açmaktadır. Tarımda çalışan kadınlar, tarım dışına çıktıklarında veya şehre göç ettiklerinde iş gücüne katılamamaktadırlar."

İşsizliğin hala Türkiye'nin en büyük sorunlarının başında geldiğini belirten Nurettin Özdebir, işsizliğin en önemli nedeninin ise mesleksizlik olduğunu kaydetti ve tarım nüfusunda önemli rol oynayan kadınların tarım dışında istihdamı için gerekli eğitim ve altyapının sağlanmasıyla diğer sektörlere aktarılmasının sorunun çözümünde etkili olacağını dile getirdi.

Özdebir, konuşmasını kadınların her alanda katılım oranlarını arttırmanın, ekonomik, sosyal ve siyasal hayatı zenginleştireceğini, özellikle ekonomik gelişmeyi hızlandıracağını söyleyerek tamamladı.

Ortadoğu Teknik Üniversitesi Öğretim Görevlisi Prof. Dr. Mehmet Ecevit ise kadınların toplumun her noktasında eşitsiz konumda ve baskı altında bulunduğunu belirterek toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin ortadan kaldırılması için köklü ve kapsamlı toplumsal değişimlere ihtiyaç olduğunu kaydetti.

Özdebir, Çankaya Belediye Başkanı Bülent Tanık'ı Ziyaret Etti

2 Mart 2010

Ankara Sanayi Odası Başkanı Nurettin Özdebir, Çankaya Belediye Başkanı Bülent Tanık'ı 2 Mart tarihinde makamında ziyaret etti. Ankara Sanayi Odası Yönetim Kurulu Üyesi Mehmet Doğanlar'ın da katıldığı ziyarette Özdebir, Çankaya Belediyesi ile her zaman işbirliği içinde olacaklarını söyledi.

Bülent Tanık ise ziyaretten duyduğu memnuniyeti dile getirerek Çankaya Belediyesi'nin her zaman sanayicilere hizmet edeceğini belirtti.

CHP Ankara İl Başkanı Ali Yıldız ASO Başkanı Özdebir'i Ziyaret Etti

24 Mart 2010

CHP Ankara İl Başkanı Ali Yıldız ve Divan üyeleri 24 Mart tarihinde Ankara Sanayi Odası Başkanı Nurettin Özdebir'i ziyaret etti.

CHP İl Başkanı Yıldız, Ankara'nın ekonomik anlamda gelişmesi için neler yapabilecekleri hakkında fikir alışverişini

yapmak istediklerini belirterek ASO Başkanı Özdebir'e çalışmalarından dolayı teşekkür etti.

ASO Başkanı Özdebir ise Ankara'nın sanayi anlamında geldiği nokta hakkında bilgi verdi.

Sivas Ticaret ve Sanayi Odası'ndan ASO'ya Ziyaret

2 Nisan 2010

Sivas Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı Osman Yıldırım ve Yönetim Kurulu üyeleri 2 Nisan tarihinde ASO Başkanı Nurettin Özdebir'i makamında ziyaret etti.

Sivas Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı Osman Yıldırım ziyaret kapsamında yaptığı konuşmada, Atatürk Kültür

Merkezi'nde düzenledikleri "Sivas Tanıtım Günleri" etkinlikleri dolayısıyla Ankara'da bulduklarını belirtti ve etkinlikle ilgili bilgi verdi. ASO Başkanı Özdebir de ziyaretten duyduğu memnuniyeti dile getirerek Ankara Sanayi Odasıyla ilgili bilgi verdi. Özdebir, Sivas günü etkinliklerini en kısa zamanda ziyaret edeceği sözünü de verdi.

Niksar TSO Başkanı Şöhretoğlu Özdebir'i Ziyaret Etti

8 Nisan 2010

Niksar Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı Mehmet Şöhretoğlu 8 Nisan tarihinde Ankara Sanayi Odası Başkanı Nurettin Özdebir'i makamında ziyaret etti.

Niksar TSO Başkanı Şöhretoğlu, Oda çalışmalarını hakkın-

da bilgi vererek ziyaretten duyduğu memnuniyeti dile getirdi.

ASO Başkanı Özdebir ise ülke sanayisi için hep beraber uyum içinde çalışmalarını gerektiğini belirtti.

Ekonomi Basını Forumu ASO'da Yapıldı

12 Mart 2010

Ekonomi Muhabirleri Derneği tarafından düzenlenen Orta-doğu ve Doğu Akdeniz Ülkeleri Ekonomi Basını Forumu 12 Mart tarihinde Ankara Sanayi Odası Zafer Çağlayan Meclis Salonu'nda gerçekleştirildi. Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Ali Babacan'ın da katılarak bir konuşma yaptığı Forum'a, Azerbaycan, İran, Irak, KKTC, Suriye, Suudi Arabis-

tan, Bahreyn, Katar, Kuveyt, BAE, Yemen, Umman, Ürdün, Lübnan, Mısır, Libya, Fas, Sudan ve Tunus'tan gelen gazetelerin yönetici ve ekonomi editörleri katıldı. Ankara Sanayi Odası Başkanı Nurettin Özdebir, Forum'a katılan gazetecilere verdiği öğle yemeğinde Ankara ve Türk sanayiini anlatarak gazetecilerin çeşitli sorularını da yanıtladı.

Kamu İhale Kurulu Toplantısı ASO'da Yapıldı

22 Nisan 2010

Kamu İhale Kurulu tarafından, yapım işleri ve hizmet alımlarında düşük tekliflerin nasıl sorgulanacağına dair değerlendirme toplantısı 22 Nisan tarihinde ASO'da yapıldı. Toplantıya ASO Başkanı Nurettin Özdebir, Kamu İhale Kurulu Başkanı Hasan Gül ve TSE Başkanı Tahir Büyükhelvacıgil'in

yanı sıra, kamu kurum ve kuruluşlarının temsilcileri, meslek odaları ve birliklerinin temsilcileri katıldılar. Toplantıda, Kamu İhale Kurulu tarafından aşırı düşük tekliflere ilişkin hazırlanan tebliğ taslağı hakkında bilgi verildi ve konu tartışmaya açılarak katılan temsilcilerin görüşleri alındı.

ABD Büyükelçisi ASO 1. OSB'yi Ziyaret Etti

5 Mayıs 2010

ABD'nin Ankara Büyükelçisi James Jeffrey, Ankara Sanayi Odası Başkanı Nurettin Özdebir'in konuğu olarak 5 Mayıs tarihinde Ankara Sanayi Odası 1. Organize Sanayi Bölgesi'ni ziyaret etti.

Özdebir, ASO 1. Organize Sanayi Bölgesi'ni ziyaret eden ABD'nin Türkiye Büyükelçisi James Jeffrey'e önce Bölge Müdürlüğü Toplantı Salonu'nda Ankara sanayi ve 1. OSB ile ilgili brifing verdi. Özdebir, ASO 1. OSB'de yıllık 5 milyar dolarlık bir üretimin gerçekleştirildiğini, bölgenin yıllık ihracatının 1 milyar dolardan fazla olduğunu anlattı.

Nurettin Özdebir burada yaptığı konuşmada, ABD ile ticaretin arttırılarak Türkiye'nin ABD'nin dış ticaretinden daha çok pay alması gerektiğini belirtti ve ABD ile Türkiye arasındaki ticaretin, iki ülke arasında dostluk boyutunda gelişmesini istediklerini söyledi.

ABD Büyükelçisi James Jeffrey de iki ülke arasındaki ticaret hacminin daha da büyütülmesi gerektiğini belirterek, ticaret imkanlarını artırmayı amaçladıklarını ifade etti. Ankara'nın idari bir merkez olduğunu belirten Jeffrey, üretim odaklı bir merkez de olması gerektiğini kaydetti.

Büyükelçi Jeffrey, daha sonra İngilizce olarak hazırlanan, Ankara'nın ticaret ve yatırım imkanlarına ilişkin sunumun Türkçe yapılmasını istedi.

Sunumun ardından Özdebir, Büyükelçi Jeffrey'e Türk Lokumu ile birlikte kahve ve fincan seti hediye etti.

ABD Büyükelçisi daha sonra ASO Başkanı Nurettin Özdebir ile birlikte 1. Organize Sanayi Bölgesi'ndeki Arçelik, Mikropor ve Aydın Yazılım'ı ziyaret etti.

TÜSİAV Başkanı Veli Sarıtoprak, ASO Başkanı Nurettin Özdebir'i Ziyaret Etti

3 Mart 2010

Türk Sanayici ve İşadamları Vakfı Başkanı Veli Sarıtoprak, Ankara Sanayi Odası Başkanı Nurettin Özdebir'i 3 Mart tarihinde makamında ziyaret etti. Başkent'ten uluslararası uçak seferlerinin yapılması için lobi faaliyetine girişen Ankara Sanayi Odası ile Türk Sanayici ve İşadamları Vakfı'nın bir araya geldiği ziyarette Ankara Sanayi Odası Başkanı Özdebir, Ankara'nın global dünyada önemli bir başkent olduğunu ifade ederek "Başkentimize rekabet gücü kazandıracak önemli bir unsur Esenboğa'nın uluslararası uçuşlara açılmasıdır" dedi. Global dünyada direkt uçuşla ulaşılamayan her yerin köy gibi algılandığını belirten Özdebir, şunları söyledi: "THY'yi ve Ulaştırma Bakanlığı'nı göreve davet ediyoruz. Ankara hava trafiğini canlandıralım ve dünyaya açalım. Yurtdışında iş yapan büyük müteahhitlerimizin çoğu

Ankaralı. Firmalarımız Körfez'de ve Türk Cumhuriyetleri'nde büyük projelere imza atıyorlar. Bu projeleri de Ankara ve bölgemizden götürdükleri işçilerle gerçekleştiriyorlar. Dolayısıyla Ankara'dan ciddi bir hava trafiği oluşuyor. İstanbul'u hafifletiriz."

TÜSİAV Başkanı Veli Sarıtoprak da sadece işadamlarının değil, yurtdışına gitmek isteyen herkesin İstanbul bağlantılı uçtuklarını, bunun hem vakit hem de nakit kaybına yol açtığını dile getirerek, "Eskiden Esenboğa havalimanı yetersizdi. Şimdi uluslararası standartlarda hizmet verebilen bir havalimanına sahibiz. İstanbul'un yükünü de rahatlıkla paylaşabiliriz. Ankara'dan özellikle Türk Cumhuriyetlerine ve Avrupa Başkentlerine uluslararası direkt uçuş düzenlenmelidir." dedi.

Türk - Amerikan Derneği Başkanı'ndan Nurettin Özdebir'e Ziyaret

8 Nisan 2010

Türk - Amerikan Derneği Başkanı Ali Kemalöglü ve Genel Müdür Dilek Dengizek Ersanal 8 Nisan tarihinde Ankara Sanayi Odası Başkanı Nurettin Özdebir'i makamında ziyaret etti.

Başkan Kemalöglü ziyarette, Türkiye ile ABD'nin uzun yıllardır süren işbirliğinin daha da gelişmesi için çalışmalarının sürdürdüğünü belirtti. ASO Başkanı Özdebir ise özellikle dış ticaretle ABD ile işbirliğinin günden güne arttığını belirtti.

Bahreyn Büyükelçisi Al-Abdullah Özdebir'i Ziyaret Etti

8 Nisan 2010

Bahreyn'in Ankara Büyükelçisi Dr. İbrahim Yusuf Al-Abdullah 8 Nisan tarihinde Ankara Sanayi Odası Başkanı Nurettin Özdebir'i makamında ziyaret etti.

Büyükelçi Al-Abdullah, Türkiye ile Bahreyn arasında her alanda işbirliğini geliştirmeye büyük önem verdiklerini, sanayi alanındaki işbirliğinin gelişmesinde de Ankara Sanayi Odası'nın büyük rol oynayacağını söyledi.

ASO Başkanı Özdebir ise ilişkilerin geliştirilmesinde üzerlerine düşen görevi yerine getireceklerini belirtti.

Özdebir'den Türkmenistan'a İşbirliği Çağrısı

9 Mart 2010

Türkmenistan Büyükelçisi Maksat Dövletsahedov, Türk Sanayici ve İşadamları Vakfı Başkanı Veli Sarıtoprak ve beraberindeki heyet 9 Mart tarihinde Ankara Sanayi Odası 1. Organize Sanayi Bölgesi'ni ziyaret etti.

Ziyarete Ankara Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Nurettin Özdebir, Türkmenistan Büyükelçisi Dövletsahedov'a Ankara sanayisi hakkında bilgiler aktararak iki ülke arasındaki ticarete değindi. Türk işadamlarının Türkmenistan'a yaptıkları iş seyahatlerinde vize almakta zorluklarla karşı karşıya kaldıklarını ifade eden Özdebir, Türkiye ile Türkmenistan arasındaki ticaretin yetersiz olduğunu dile getirerek bu ilişkinin geliştirilmesi gerektiğini söyledi.

1. OSB'de bölge ile ilgili bir brifing veren Özdebir, Türkiye'nin son dönemde komşularıyla stratejik işbirliği anlaşmaları yaptığını ve Türkmenistan ile de geçen yıl stratejik ticaret işbirliği anlaşması imzaladıklarını belirtti. Ankara Sanayi Odası'nın 30'dan fazla üyesinin Türkmenistan'a ihracat yaptığını ifade eden Özdebir "Hem Ankara'nın hem de Türkiye'nin Türkmenistan ile ihracatı yetersiz. Bu iki kardeş ülkenin ticaretini geliştirmeliyiz." dedi.

Konuşmaların ardından ASO Başkanı Nurettin Özdebir, Dövletsahedov'a bir vazo hediye etti. Heyet daha sonra bölgede bulunan Hidromek, Arçelik, Ulusoy Elektrik ve Nurus fabrikalarını gezdi.

Saadet Partisi Ankara İl Başkanı'ndan Nurettin Özdebir'e Ziyaret

4 Mayıs 2010

Saadet Partisi Ankara İl Başkanı Mustafa Çetin, Başkan Yardımcıları Engin Toptaş ve Mehmet Esen 4 Mayıs tarihinde ASO Başkanı Nurettin Özdebir'i ziyaret etti.

Ankara'nın sorunlarının ve çözüm önerilerinin görüşüldüğü toplantıda Başkan Özdebir, kentin planlanmasında tüm kurum ve kuruluşların birlikte çalışması gerektiğinin önemini vurguladı.

İl Başkanı Çetin ise sivil toplum kuruluşlarının fikirlerinin önemine değindi.

KOSGEB Başkanı Mustafa Kaplan ASO Başkanı Nurettin Özdebir'i Ziyaret Etti

3 Mart 2010

KOSGEB Başkanı Mustafa Kaplan, Ankara Sanayi Odası Başkanı Nurettin Özdebir'i 3 Mart tarihinde makamında ziyaret etti.

ASO Başkanı Nurettin Özdebir ziyarette yaptığı konuşmada, KOSGEB'in değişen vizyonu ve yeni destekleri ile her zaman sanayicinin yanında olduğunu vurguladı.

ASİAD'dan ASO Başkanı Özdebir'e Ziyaret

2 Mart 2010

Avrasya Sanayici ve İşadamları Derneği (ASİAD) Ankara Şubesi Başkanı Serhat Esen ve Yönetim Kurulu üyeleri 2 Mart tarihinde ASO Başkanı Nurettin Özdebir'i makamında ziyaret etti.

Ziyarete Özdebir, sanayici ve işadamlarının birlikteliğinin ülke kalkınmasında etkisinin büyük olacağını vurgulayarak ASİAD ile işbirliği içinde olacaklarını söyledi.

Kent Konseyi Yürütme Kurulu Özdebir'i Ziyaret Etti

20 Nisan 2010

Ankara Kent Konseyi Başkanı Ahmet Arslan ve Yürütme Kurulu üyeleri ASO Başkanı Nurettin Özdebir'i 20 Nisan tarihinde ziyaret etti.

Ziyarete, konseyin çalışmaları hakkında bilgi vererek, Ankara kültür envanteri çıkarmak istediklerini belirten Arslan "Görevimiz sivil toplum kuruluşlarının görüşlerini belediye meclisine taşımak." dedi.

ASO başkanı Özdebir ise Ankara'nın Türkiye'nin en önemli sanayi merkezlerinden biri haline geldiğini hatırlattı. Başkent'in sanayiinden sanayiinin başkenti olma yolunda çok önemli mesafeler aldıklarını belirten Özdebir, bunun yanı sıra Ankara'nın kültür başkenti olması için çaba harcadıklarını vurguladı ve "Tüm dünya başkentlerinde olduğu gibi kenti planlarken kültür ve sanatı da düşünerek planlamalıyız." diye konuştu.

ASİAD Başkanı ATAÇ'tan Özdebir'e Ziyaret

27 Nisan 2010

Ankara Sanayici ve İş Adamları Derneği Başkanı Ufuk Ataç ve Yönetim Kurulu üyeleri, 27 Nisan tarihinde ASO Başkanı Nurettin Özdebir'i ziyaret etti. Ziyarete ASO Başkan Yardımcısı Önder Bülbüloğlu da hazır bulundu.

ASİAD olarak bir seçim dönemi geçirdiklerini ve yeni

yönetim olarak ziyarete geldiklerini belirten Ataç, Ankara Sanayi Odası'nın bilgi ve deneyimlerinden faydalanmak istediklerini belirtti. ASO Başkanı Özdebir ise ziyaretten duyduğu memnuniyeti dile getirdi ve yeni yönetime başarılar diledi.

Baba-Oğul Balaban'lar ASO'da Sergi Açtı

14 Nisan 2010

Ünlü ressam İbrahim Balaban, oğlu Nazım Balaban'la Ankara Sanayi Odası'nda karma resim sergisi açtı.

14 Nisan tarihinde ASO Başkanı Nurettin Özdebir tarafından açılan, ASO Başkan Yardımcısı Önder Bülbüloğlu'nun da katıldığı serginin açılışına, Bursa'da yaşayan İbrahim Balaban, oğlu Nazım Balaban'la birlikte geldi. Baba-oğul ressamlarla birlikte sergiyi gezen ASO Başkanı Nurettin

Özdebir, bir Balaban sergisine evsahipliği yapmaktan duyduğu memnuniyeti dile getirdi.

ASO Kültür Merkezi'nde 2 hafta açık kalan sergide, İbrahim Balaban'ın 12, oğlu Nazım Balaban'ın ise 13 eseri sergilen- di. Sergilenen eserler arasında İbrahim Balaban'ın koleksiyonunda yer alan 40 yıl önce yapılmış bazı resimler de bulunuyordu.

ASO'dan OSEP Öğrencilerine Stand-Up Gösterisi

26 Mart 2010

Ankara Sanayi Odası önderliğinde yürütülen OSEP projesi kapsamında, OSEP öğrencilerine ve velilerine yönelik stand-up gösterisi 26 Mart tarihinde düzenlendi. Stand-

Up'çı Atalay Demirci'nin sunduğu gösteriye ASO Başkanı Nurettin Özdebir, Sincan Kaymakamı Ufuk Seçilmiş ve çok sayıda OSEP öğrencileri ve velileri katıldı.

Genç Girişim ve Yönetişim Birliği ASO'da

14 Nisan 2010

Genç Girişim ve Yönetişim Birliği Başkanı Metin Özbek ve Yönetim Kurulu üyeleri 14 Nisan tarihinde Ankara Sanayi Odası Başkanı Nurettin Özdebir'i makamında ziyaret etti. Birliğin çalışmaları hakkında bilgi veren Özbek, desteklerinden dolayı Başkan Özdebir'e teşekkür etti ve plaket hediye etti.

Başkan Özdebir ise sivil toplum kuruluşlarının işbirliği halinde çalışmalarını için ellerinden gelen desteği vermeye devam edeceklerini belirterek ziyaretten duyduğu memnuniyeti dile getirdi.

Ankara Sanayi Odası Başkentte Faaliyet Gösteren Teknopark Yöneticileri ile Sanayicileri Bir Araya Getirdi

12 Mart 2010

Ankara Sanayi Odası Teknoparklar Bilgilendirme Toplantısı 12 Mart tarihinde ASO toplantı salonunda yapıldı. ASO Yönetim Kurulu Üyesi Yılmaz Kayaaslan'ın başkanlığında gerçekleşen toplantıya ODTÜ Teknokent Genel Müdürü Mustafa İhsan Kızıldaş, Gazi Teknopark Genel Müdürü Hanzade Sanççek, Hacettepe Üniversitesi Teknokenti Genel Müdürü İlyas Yılmazyıldız, Ankara Üniversitesi Teknoloji Geliştirme Bölgesi Yönetim Kurulu Üyesi Prof. Dr. Oktay Gürkan, Bilkent Cyber Park İş geliştirme Uzmanı Yasemin

Erdal ve çok sayıda Ankaralı sanayici katıldı.

Üniversite-sanayi işbirliğinin gelişmesi kapsamında düzenlenen toplantıda, bir süre önce Sanayi ve Ticaret Bakanı Nihat Ergün'den Teknopark Yasası'nın yenileneceği haberini alan yöneticiler, bölgelerde verilen teşviklerin sürelerinin 2013'ten 2023 yılına uzatılacak olmasından memnun olduklarını dile getirdiler. Toplantıda daha sonra teknopark yöneticileri birer sunum yaparak sanayicilerin sorularını yanıtladılar.

Odamız İnsan Kaynakları Müdürlüğü bünyesinde faaliyetlerine devam edecek olan Eğitim Atölyesi faaliyetleri bünyesinde 7 eğitim düzenlenmiştir. Bu eğitimler, Odamız üyelerinin genel katılımına açık, Odamız üyesi firmaların kendi personeline özel olarak talep ettikleri ve Odamız personeli için gerçekleştirilmiş hizmetiçi eğitimlerden oluşmuştur.

“Etkili İletişim ve Beden Dili Eğitimi”

26 Mart 2010

Odamızca üyelerimiz için düzenlenmiş olan, İzgören & Akın firması Genel Müdürü Umut SAV tarafından verilen “Etkili İletişim ve Beden Dili Eğitimi”ne 68 kişi katılmıştır.

Eğitimde Beden Dilinin kullanımının önemi vurgulanmış, hareketlerimizin ortaya koyduğu gizli anlamlar deşifre edilmiş ve katılımcılara öğretilmiştir.

“Satış ve Pazarlama Teknikleri Eğitimi”

1-2 Nisan 2010 - 10 Nisan 2010

Üyelerimiz, Odamızdan, kendi firma çalışanlarına özel eğitimler talep etmektedir. Talep edilen eğitim, Odamızca firma personelinin özelliklerine, sayısına ve öğrenilmek istenen alanlara özel olarak tasarlanmaktadır. Bu kapsamda Odamız üyelerinden Aytaş Alçı tarafından talep edilmiş olan **Satış ve Pazarlama Teknikleri** eğitimimiz, ilki 12-13 Mart 2010’da olmak üzere, toplamda 30 kişilik katılımcıya, Ankara ve İstanbul’da olmak üzere 3 kez düzenlenmiştir.

Eğitim, Satış-Pazarlama ve Marka Danışmanı Cem KÜÇÜKTEPEPINAR tarafından verilmiştir.

“Karar Alma ve İntegral Liderlik” 10 Nisan 2010

Değişimin değişmez bir kural olduğu günümüzde, işletme sahiplerinin gelişmeleri yakalayabilmelerine katkı sağlamak amacıyla, Odamızca “Değişen-Gelişen İşveren Eğitim Programı” düzenlenmektedir.

Programın ilk eğitimi, Sinan ERGİN tarafından, “Karar Alma ve İntegral Liderlik” konusunda verilmiştir. Sinan Ergin, Asemble Eğitim&Danışmanlık firmasının kurucusudur. Yönetim, liderlik,

motivasyon, kişisel gelişim, satış ve pazarlama üzerine seminerler vermektedir.

Hedef kitlesi işletme sahipleri ve üst düzey yöneticileri olan eğitimimize, başta Odamız Yönetim Kurulu Başkanı ve üyeleri olmak üzere, toplamda 33 firma sahibimiz iştirak etmiştir.

“Başarıya Giden Yol” 15 Nisan 2010

Odamız hizmetiçi eğitimleri kapsamında, personelimizin motivasyonuna ve kişisel gelişimine katkıda bulunmak amacıyla “Başarıya Giden Yol” adlı bir eğitim düzenlenmiştir.

Odamız Genel Sekreteri Vedat KAHYALAR tarafından verilen eğitimde; gerek iş hayatında gerekse özel hayatta başarılı olmaya yardımcı kurallar hakkında bilgi verilmiştir.

“Kriz Yönetimi” 17 Nisan 2010

“Değişen-Gelişen İşveren Eğitim Programı” bünyesinde düzenlenen eğitimlerimizin ikincisi, kişisel gelişim ve NLP uzmanı Oğuz SAYGIN tarafından “Kriz Yönetimi” konusunda verilmiştir.

20 kişinin katıldığı eğitimde; toplumsal ve kurumsal anlamda krizler; Kriz sistemi ve fırsat yönetimi, Krizi anlayabilmek, Kriz yönetim ekibi, Paradigma, Lider yönetici nedir?, Çatışmanın olumlu olumsuz sonuçları, Krizi yönetebilmenin sırları gibi konular işlenmiştir.

“Şirket Evlilikleri Eğitimi” 29 Nisan 2010

Odamız ve BCMS Corporate Türkiye işbirliği ile özel şirket hissedarları için “Şirket Evlilikleri Eğitimi” düzenlenmiştir.

Şirket evliliklerinde, şirketin değerini etkileyen faktörler, bilinmezlik perdesini ortadan kaldırarak şirket hisselerinin satılması, uygun alıcının bulunması için pratik yöntemler, gizliliğin sağlanması gibi konuların ele alındığı eğitime 21 kişi katılmıştır.

GÜNCELLENEN İLETİŞİM BİLGİLERİ (İNSAN KAYNAKLARI MÜDÜRLÜĞÜ - EĞİTİM ATÖLYESİ)

Tel: 0 312 417 12 00 / 1217 - 1323 - 1324

Faks: 0 312 417 52 05

E-mail: egitim@aso.org.tr

Hasan Nazım Balaban

Hasan Nazım Balaban

Usta ressam İbrahim Balaban'ın oğlu olan Hasan Nazım Balaban resim sanatı ile tanışmasını, Nazım Hikmet'in hayatındaki yerini ve Türkiye'de resim sanatına yönelik yaklaşımları paylaşırken sanatı yaşantının izdüşümü olarak değerlendiriyor.

Türkiye'nin en önemli ressamlarından İbrahim Balaban'ın oğlusunuz. Kariyeriniz nasıl başladı? 21 yıl özel sektörde çalıştınız; bu dönemi resim kariyeriniz için bir kayıp olarak mı değerlendiriyorsunuz yoksa bu süreç sizin için "olgunlaşma" dönemi miydi?

4-5 yaşlarından itibaren sürekli çizip boyuyorum. Babamı model aldım sanırım; onu taklit ederek başladım resim yapmaya. Gözlerimi dünyaya açtığım andan beri resim ve sanatla iç içe büyüdüm. Resmin ve sanatın ne olduğunu birebir yaşayarak öğrendim. Babadan genlerle geçen yetenek bir yana, benim ressam olmamı sağlayan en önemli şey buydu. Hiçbir akademi bu kadar uzun ve doğru bir eğitim veremez sanırım. Çocukluğum taşımakta zorlandığım büyük ve kalın, renkli resim kitaplarına bakarak geçti. Bu renkli dünyada Rönesans öncesi pirimitiflerden günümüze kadar

bütün ressamlar vardı. Cilt cilt bu kitaplara tekrar tekrar bakardım. Sonraları babamın boya ve fırçalarını kullanarak kopya resimler yapmaya başladım; ilk kopyalarım babamdaydı. İlkokul, ortaokul ve lise yıllarımda resim derslerinin hep en iyi öğrencisi oldum. Evimize gelen misafirlerin portresini yapardım habersiz. Köy kahvesinde isteyenlerin portrelerini yapardım; köylüler köy bakkalından kurşun kalem, silgi ve kağıt alıp gelirdi resimlerini yaptırmak için. Resim defterlerim vardı; sürekli bir şeyler çizip, çizgi romanlar yapardım. Kare kare sayfaları bölerek resimlerdim kovboy filmlerini. İyi ki televizyon, bilgisayar ve diğer benzeri oyuncaklarım yoktu da boya ve fırçalarla oynuyordum, bunun benim için bir şans olduğunu düşünüyorum. Resim yaparak oynanan bu oyunlar benim bugünkü resimlerimin altyapısını oluşturdu. 15 yıl çeşitli özel şirketlerde çalıştıktan sonra iki arkadaşım ile beraber makine ve otomasyon üzerine çalışan

bir şirket kurup bu işi 6 yıl süre ile yürüttüm. 1997 yılında ticari ve mekanik işlerin, benim hassas ve sanatçı yapıma uygun olmadığına karar verip ortaklıktan ayrıldım. Amacım resim yapmaktı; eşim ve babam bu zor kararı almamda bana destek oldular. Ücretli olarak çalıştığım dönemde resim yapma fırsatını az da olsa bulabiliyordum fakat kendi işimi kurup yürüttüğüm dönemde iş yoğunluğu nedeniyle hiç resim çalışmadım. Bu uzun dönem, bende resim yapma istek ve arzusunu sürekli besledi. Bu özlemlerle 12 yıldır aralıksız resim çalışıyorum. Bu sürede 80'den fazla tablo ve bunun iki katı desen ürettim. Şimdi düşündüğümde bu 21 yıl kayıp mıdır yoksa kazanç mıdır cevaplamak zor. O sürede yapılamayan eser sayısı bakımından kayıp sayılır ama benim dağarcığımı beslemesi, zenginleştiğime bakımdan da kazançtır. Sanat "yaşantının izdüşümü" olduğuna göre buralarda edindiğim yaşam tecrübeleri ve deneyimler zamanı geldiğinde resim olarak ortaya çıkacaklardır.

Nazım Hikmet'in hayatınızdaki yerinden bahsedebilir misiniz? Babanız İbrahim Balaban Nazım Hikmet'in desteği ile resim yeteneğini geliştirdiğini ifade ediyor. Bu destek babanızın ve sizin eserlerinizde nasıl bir etkiye sahip?

Babam, Nazım Hikmet'in çırağıydı; ben de babamın çırağı olarak ressam oldum. Balaban'ın oğlu olarak resim yapmak ve ortaya ressam olarak çıkmak zor bir işti. Birçok avantajı olmakla birlikte dezavantajlarını da yanında taşıyordu; bir o kadar da sorumluluk ve cesaret gerektiriyordu. Balaban adıyla birlikte büyük şair Nazım Hikmet'ten gelen Nazım ismini de taşıyordum. Bu sorumluluk ve bilinçle çok çalışıyorum ve onlara layık olabilmek için ne yaptığımı bilerek resimler üretiyorum. Babasından etkilenmiş diyenler olacaktır; bence etkilenmek çok doğal bir olgudur. Sanatçılar birbirini etkilerler, taklit etmeye varmadığı sürece olumsuzluk getirmez. Nazım Hikmet dünyanın en büyük şairlerinden biri ve ben bunu çocukluğumdan beri biliyorum; şiir denilince ilk onun şiirleri gelir aklıma sonra başkaları. Ülkemizde şiirleri yasaklanmışken, Nazım ismini anmak bile cesaret isterken, onun şiirleriyle büyüdük biz. Babamdan dinlediğim birlikte yaşanmış hatıralar ve anılardan, onun insan olarak da ne kadar müthiş biri olduğunu öğrendim. "Şair Baba ve Damdakiler" kitabında babam, Nazım Hikmet'le geliştirdiği dostluğu ve ona çirak durmasını anlatır; o kitabı "Şair

"BABAM, NAZİM HİKMET'İN ÇIRAĞIYDI; BEN DE BABAMIN ÇIRAĞI OLARAK RESSAM OLDUM. BALABAN'IN OĞLU OLARAK RESİM YAPMAK VE ORTAYA RESSAM OLARAK ÇIKMAK ZOR BİR İŞTİ. BALABAN ADIYLA BİRLİKTE BÜYÜK ŞAİR NAZİM HİKMET'TEN GELEN NAZİM İSMİNİ DE TAŞIYORDUM. BU SORUMLULUK VE BİLİNÇLE ÇOK ÇALIŞIYOR VE ONLARA LAYIK OLABİLMEK İÇİN NE YAPTIĞIMI BİLEREK RESİMLER ÜRETİYORUM."

Baba'sına ithaf eder. Bu kitabın iç kapağında ki ithaf yazısında "Şair babamla ikimiz buluşmadan önce el yordamı ile arıyordum kendi kendimi karanlıkta. İlk onu buldu ellerim. O da alıp koydu beni kendi yerime." diye yazmıştır. Bundan daha güzel anlatılamaz Nazım'la Balaban'ın ilişkisi. Nazım Hikmet, Türk şairiydi ve bu ülke halkının şiirini yazdı. "Ben şiirlerimde insan manzaralarını yazıyorum, sen de resmini yapacaksın." demiştir babama. Biz de baba-oğul "insan manzaraları"ni resmediyoruz Nazım'ın dediği gibi.

Eserlerinizde toplumcu ve somut bir içerik görülüyor. Bunun nedeni toplumsal kaygılar mı büyüdüğünüz toprakların dokusu mu?

"Sanat yaşantının izdüşümü" dür dendiğinde her ikisini de kapsar sanırım.

"NAZIM HİKMET, TÜRK ŞAİRİYDİ VE BU ÜLKE HALKININ ŞİİRİNİ YAZDI. "BEN ŞİİRLERİMDE İNSAN MANZARALARINI YAZIYORUM, SEN DE RESMİNİ YAPACAKSIN." DEMİŞTİR BABAMA. BİZ DE BABA-OĞUL "İNSAN MANZARALARI"NI RESMEDİYORUZ NAZIM'IN DEDIĞİ GİBİ."

"Sanat yaşantının izdüşümüdür." kuramından yola çıkarsak toplumda "olan" ve "olması gereken" tanımlarını sanatla ifade edebilir miyiz?

Sanatçıyı içinde bulunduğu ortam, yaşantısı yani toplum yaratır. Üstünde yaşadığı, beslendiği topraklardan kopmaz, kopmamalıdır. Böyle olunca, sanatçıyı "olan" ilgilendirir; "olması gereken" politikacıların, toplum liderlerinin işidir; belki bir anlamda bilimin işi de olabilir. Ancak sanatla bunu yapmaya kalkarsanız bu bilim-kurgu gibi toplum-kurgu olur. Aslında toplumlar kendi kültür ve dinamikleri içinde kendi gelişimlerini oluştururlar ve "olması gereken" de böylece gerçekleşmiş olur. Topluma liderlik eden politikacılar ise sadece bu dinamiklerin harekete geçmesini hızlandırabilirler veya yavaşlatabilirler ama hiçbir zaman engelleyemezler. İşte böyle zamanlarda, tabii ki sanatçılar da bu devrimci toplumsal hareketlere destek olacaklardır ve eserlerine bunlar yansiyacaktır. Böylece bu eserler de o toplumun kültürel zenginliğine katkı yapmış olacaktır.

Türkiye'de koleksiyonerlerin resim sanatına yönelik algısını nasıl değerlendiriyorsunuz?

Ülkemizde resim sanatına halkın ilgisi oldukça iyi; öncelikle bu resimleri yapan insana karşı büyük bir saygı ve sevgi gösteriyorlar. Fakat iş satın almaya gelince orada iş değişiyor, çok beğenip sevdiği bir resmi alıp duvarına asmıyorlar. Ben bunun ekonomik kaynaklı olduğunu düşünmüyorum; her fiyata resim var. Temel sorun, böyle bir kültürümüzün olmaması. Bizim toplumumuz henüz şehrili olmadı; hala kırsal köklerinden gelen alışkanlıklarla yaşıyor. Resim alan insanlara yani koleksiyonerlere gelecek olursak, bunları iki-

ye ayırabiliriz. Birinci grup amatör alıcılar ki bunlar samimi duygularıyla sevdikleri resimleri alıyorlar; bundan ne kazanırım, ileride kaç para eder diye bir kaygıları yok. Bence gerçek resim severler onlar. Türk resminin bir yerlere gelmesi, bu insanların sayıca artmasına bağlı diye düşünüyorum. İkinci grup gerçek koleksiyonerler ki bunları da büyük ve küçük olarak ikiye ayırabiliriz. İster büyük, ister küçük koleksiyoner olsun bunlardaki temel sanat kriteri şu anda aldığı resmi yarın kaçta satacakları. Bugün bunu ediyorsa yarın ne eder düşüncesi belirleyici oluyor. Durum böyle olunca bu işin pazarını oluşturan galeri ve müzayedeler, koleksiyonerlere kimi kaçta satarım yarışı ve koşturmacası içinde tavsiye, kayırma, reklam, manipülasyon gibi her yolu kullanarak fiyatları belirliyorlar. Herkes böyledir demiyorum, bunların dışında bu işi düzgün yapanları tenzih ediyorum; samimi duygularla sevdiği resimleri alan koleksiyonerlere bir ressam olarak teşekkürlerimi sunuyorum. Fakat henüz Türkiye’de oturmuş sağlıklı bir sanat pazarı yok çünkü bizde bu iş çok yeni, zamanla düzeleceğini umarım. Ayrıca bu işi düzenleyecek hukukta da eksiklikler var; özellikle müzayedeler çok denetimsiz ve bazıları hiçbir etik ve kuralı tanımadan bu işi yürütüyor.

Teknoloji bir anlamda sanatın tüm dallarını törpülüyor ve tüketime dayalı bir yaşam kurguluyor. Resim sanatı teknolojiden etkileniyor mu? Eski dönemlerle bir karşılaştırma yaptığınızda nasıl bir sonuca çıkıyorsunuz?

Teknoloji insanların refahı ve yararına birçok olumlu katkıyı beraberinde getirdi. Toplumlar da bu gelişmelerden tabii ki etkilendiler ve sanatta da bu gelişmelerin yansımaları görüldü. Teknoloji devrimini tamamlamış gelişmiş ülkelerde başlayan, kolay üretilip kolay tüketilen, popüler

sanat denen bu yeni sanat anlayışı küreselleşmenin de etkisiyle sanat dünyasını kuşattı. Bizde ise geçerli ve moda olana yönelim kolaylığı ve batı hayranlığının da etkisiyle bu yeni sanat anlayışı bazı kesimler tarafından benimse-nip parlatılarak ülkemizde pazarlanmaya başlandı. Tamamen batı hayranlığı ve aşağılık kompleksi içinde, bizden olmayan, kültürümüzü yansıtmayan, kökleri burada değil de dışarıda olan, halktan kopuk tamamen elitlere yönelik bir resim sanatı geliştirilip yerleştirildi. 1950’lerden 60’lara kadar akademik ve aydın sanat çevrelerinde oluşturulmaya çalışılan ulusal Türk resmi çabaları da son dönemlerde birkaç kişisel çabanın dışında yok edilerek tamamen batının güdümünde, onların taklitlerini üreten bir hale getirildi. Babam “Batılı ressamın ne yaptığını bilerek, kimseye özenmeden, onlardan ibret alarak yüzümü Anadolu’ya döndüm.” der. Evet yapılması gereken budur ve ben de aynen öyle yaptım.

Babanız İbrahim Balaban ile aynı sanat galerisinde, aynı zamanda farklı salonlarda sergi açtınız ve bu dünyada örneği görülen bir durum değil. Bu size nasıl hissettirdi? Yurtdışında da böyle bir çalışmanız söz konusu mu?

“ SANATÇIYI “OLAN” İLGİLENDİRİR; “OLMASI GEREKEN” POLİTİKACILARIN, TOPLUM LİDERLERİNİN İŞİDİR; BELKİ BİR ANLAMDA BİLİMİN İŞİ DE OLABİLİR. ANCAK SANATLA BUNU YAPMAYA KALKARSANIZ BU BİLİM-KURGU GİBİ TOPLUM-KURGU OLUR. ”

Resim yapmak benim için bir tutkuydu, sergi açmaksa hayalim ve ben bunu gerçekleştirdim. Hem de dünya çapında bir ressamla yan yana, çok mutlu ve keyifliyim; babam da bununla gururlanıyordur herhalde. Babama layık, denk işler ortaya koydum ki olumsuz bir eleştiri de gelmedi hiçbir zaman. Baba - oğul birlikte sergi açmak dünyada bir ilkti sanıyorum; bu da bize nasip oldu. Bu zamana kadar yapamadık ama şartlar oluştuğunda yurtdışında da böyle bir sergiyi açmak isteriz.

Son zamanlarda kurum ve kuruluşların sanata verdiği destek dikkat çekiyor. Bu konuda toplumun tümüne yönelik ortak bir algı yerleştirilmeye çalışılıyor. Ancak diğer taraftan da resim eğitimi sektöre uğruyor. Bu durum nasıl aşılabılır?

Kültür ve sanat, bir ulusun ulus olmasını sağlayan değerlerin başında gelir. Atatürk'ün "Sanatsız kalan bir ulusun can damarlarından biri kurumuş demektir." deyişi çok önemlidir. Cumhuriyet'in kuruluşunda Atatürk'ün başlatmış olduğu ulusal kültür devriminde sanata verdiği değer boşuna değildir. Kurum ve kuruluşların sanata verdiği destek bu bağlamda gerçekten değerlidir. Sanata verdiği destek için Ankara Sanayi Odası'na teşekkür ederiz. Eğitim denen şey bir bütündür; sadece ders kitaplarındaki bilgilerin öğre-

"ÜLKEMİZDE RESİM SANATINA HALKIN İLGİSİ OLDUKÇA İYİ; ÖNCELİKLE BU RESİMLERİ YAPAN İNSANA KARŞI BÜYÜK BİR SAYGI VE SEVGİ GÖSTERİYORLAR. FAKAT İŞ SATIN ALMAYA GELİNCE ORADA İŞ DEĞİŞİYOR; BUNUN EKONOMİK KAYNAKLI OLDUĞUNU DÜŞÜNMÜYORUM; HER FİYATA RESİM VAR. TEMEL SORUN, BÖYLE BİR KÜLTÜRÜMÜZÜN OLMAMASI."

nilmesinden ve sınavları geçmekten ibaret değildir. İnsanoğlu sosyal bir varlıksa kültürel değerlerinin farkına varıp sosyal yönünü geliştirmek için sanatın bir veya birkaçıyla ister seyirci isterse katılımcı olarak ilgilenmesi gerekir. Bu eğitim önce ailede sonra da eğitim kurumlarında verilmelidir. Bu sanat eğitiminin toplumda yaygınlaşması için devlet kurumlarına da görevler düşmektedir. Benim önerim resim sanatı konusunda olacak; işim dolayısıyla gittiğim devlet kurumlarında duvarların boş olduğunu gördüm. Hiç değilse bu boş duvarlar müzelerdeki resimlerin reproduksiyonları ile donatılabilir. Bu da toplumun resim sanatı konusunda eğitilmesini sağlar, "Duvarlara resim asılır." mesajını verir. Ayrıca Cumhurbaşkanı, Başbakan, bakanlar, belediye başkanları, valiler, kaymakamlar, parti başkanları ve politikacılar gibi toplumun gözü önünde olan insanların sanat olaylarını takip etmeleri gerekir; sanatın önemi ve sanatçının değeri topluma böylece anlatılmış olur. Önce Atatürk'ün daha sonra da İnönü'nün o dönem ressamlarına portrelerini yaptırmaları resim sanatına verdikleri desteğin göstergesidir. Mesele sanatın önemini kavrayıp görmektir aslında, sonrası halledilir; bugün eksik olan budur galiba. Sanatçılara başka işleri olmadığı için bu işlerle uğraşan garip insanlar, sanata da boş işler diye bakılmadığı zaman her şey düzelecektir. Burada büyük Atatürk'ün şu sözünü herkese bir daha hatırlatmak istiyorum; "Efendiler, Bakan, Başbakan hatta Cumhurbaşkanı bile olabilirsiniz ama sanatçı olamazsınız." Evet tarih sanatçıları zindanlara atan vezirleri, sultanları değil o zindanlara atılan sanatçıları hatırlıyor çünkü onların ortaya koydukları eserler kalıyor geleceğe.

ÇUHADAROĞLU

Alüminyum Sistemleri

İsmimiz Referansımızdır...

ÇUHADAROĞLU 56 yılın tecrübesiyle; Alüminyum Doğrama, Cephe Kaplama Sistemleri, Özel Sistem Serileri, Kompoze Cephe Kaplama Sistemleri, Otomatik Kapılar, Alüminyum Aksesuarları, Kapı Pompa ve Mekanizmaları, Alüminyum, Yangına ve Patlamaya Dayanıklı Güvenlik Ürünleri, Isı ve Ses Yalıtımı Kapı-Pencere Sistemleri, Alüminyum Korkuluk Sistemleri alanlarında hizmet vermektedir.

Merkez: Hürriyet Mah. Cemil Bengü Cad. No:41 34403 Kağıthane / İstanbul / Türkiye Tel: 0212 224 20 20 (pbx) Faks: 0212 224 20 40

Fabrika: Yakuplu Köyü Yolu 34900 Büyükçekmece / İstanbul / Türkiye Tel: 0212 875 35 80 (pbx) Faks: 0212 875 11 08

www.cuhadaroglu.com • metal@cuhadaroglu.com

...bir **ÇUHADAROĞLU** Holding kuruluşudur

ASO BÜLTEN

ASO MART - NİSAN 2010 FAALİYETLERİ

• İstanbul Maden ve Metaller İhracatçıları Birliği'nce (IMMB) düzenlenen, Dış Ticaret Müsteşarlığı, Çevre ve Orman Bakanlığı, TOBB, sanayi odaları ve çeşitli demeklerin temsilcilerinin katılımıyla "REACH ve CLP Tüzükleri Hakkında Türk Kimya Sanayinin Bilgilendirilmesi ve Bölgesel Sanayi Yardım Masalarının Kurulması Projesi'nin (MATRA Projesi) Açılış Semineri'ne iştirak edildi.

• Yönetim Kurulu Başkanımız Nurettin ÖZDEBİR, Almanya Federal Cumhuriyet Başbakanı Angela MERKEL ve Başbakanımız Recep Tayyip ERDOĞAN'ın katılımıyla gerçekleşen Türk-Alman İş Forumu ve Resepsiyon'una iştirak etti.

• Odamızda Otomasyon Teknolojileri Meslek Standardı hakkında Teknolojik Eğitimi Geliştirme Vakfı (TEGEV) eğitim danışmanı Dr. Hayrettin KARCI ile bir toplantı gerçekleştirildi. Toplantıda, meslek standartlarının hazırlanması hususunda meslek okulu öğretmenlerinin eğitimi, değişen teknolojiye göre eğitimin güncellenmesi, yapılacak tespitlerde sanayicinin talebine göre hareket edilmesi, bilgi-beceri-yetkinliğin artırılması için eğitimler, eğitim standartlarının hazırlanması ve sertifikalandırma gibi konularda karşılıklı görüş alışverişinde bulunuldu. 1 Nisan 2010 tarihinde, üç ayrı grupta toplam 78 kişiye verilen eğitimde her bir eğitim 36 saat sürdü.

• Odamız Genel Sekreteri Vedat KAHYALAR, Fransa Büyükelçiliği 2. Müsteşarı Stephane PAILLER'i makamında ziyaret etti. Ziyarette, Odamızla Fransa Büyükelçiliği arasında 2007 yılında vize hususunda yapılan anlaşmanın güncellenerek, tekrar yürürlüğe konulması amaçlandı.

• TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesinde gerçekleştirilen ICC VIII. Milletlerarası Tahkim Semineri'ne iştirak edildi. Adalet Bakanı Sadullah ERGİN, ICC Türkiye Milli Komitesi Başkan Vekili A. Rona YIRCALI, TOBB Muhasip Üyesi Hüseyin ÜZÜLMEZ'in açılış konuşmalarını gerçekleştirdiği seminerde "Kararın Tensizinde Hakemin Rolü", "Milletlerarası Tahkimde Bilirkişi", "Milletlerarası Tahkimde Tanık", "Alternatif Çözüm Yollarının Tahkime Etkisi", "Milletlerarası Tahkimde Yazılı Deliller" konularında Türk ve yabancı uzmanlar tarafından bilgiler verildi. Hükümet, iş dünyası ve sivil toplum kuruluşları ve üniversite temsilcileri ile hukukçuların katılımı ile gerçekleştirilen toplantıda, alternatif uyuşmazlık çözüm mekanizmalarından biri olan tahkim kuralları ve işleyişi hakkında bilgiler verildi.

• Yönetim Kurulu Başkanımız Nurettin ÖZDEBİR, Cumhuriyetçi Eğitim ve Kültür Merkezi tarafından yapılan 2. "Birlik, Beraberlik ve Dayanışma" yemeği etkinliğine iştirak etti.

• Yönetim Kurulu Başkanımız Nurettin ÖZDEBİR, Kalkınma Ajansı ve Fuar A.Ş kurulması için gereken girişimlerin yapılacağı, Ankara Valisi Kemal ÖNAL başkanlığındaki toplantıya iştirak etti.

• Gazi Üniversitesi Teknoloji Fakültesi Otomotiv Anabilim Dalı Dekan Yardımcısı Doç. Dr. Yakup İÇİNGÜR ve beraberindeki heyet, Genel Sekreterimiz Vedat KAHYALAR'ı ziyaret etti. Toplantıda; Teknik Eğitim Fakültesinin Güneş Enerjili Araç Projesi hakkında görüşüldü.

• Genel Sekreterimiz Vedat KAHYALAR, Temelli'de bulunan ASO 2. ve 3. OSB, Başkent OSB ve Anadolu OSB'lere araştırma ve inceleme gezisinde bulundu.

• Ankara Vali Yardımcısı Mustafa TAPSIZ'ın Başkanlığı yaptı ve II Milli Eğitim Müdürlüğü yetkilileri ile Meslek Liselerinin Müdürlerinin katıldığı, Milli Eğitim Bakanlığı'na her yıl düzenlenen ve bu yıl 13 - 18 Nisan 2010 tarihlerinde düzenlenecek olan Mesleki ve Teknik Eğitim Fuarı (METEF) Yürütme Kurulu Toplantısı'na iştirak edildi.

• Almanya Büyükelçiliği Ekonomik İşbirliği, Çevre, Araştırma ve Teknoloji Bölüm Başkanı Dirk TRÖNDLE makamında ziyaret edildi. Odamız öncülüğünde sektörel talep odaklı entegre mesleki ve teknik eğitim kompleksi kurulması planlandığı ve kendilerinden görüş almak üzere bu ziyaretin gerçekleştirildiği ifade edildi. TRÖNDLE, kendilerinin elçilik olarak moderatör görevini üstlendiklerini, Almanya ile her türlü bağlantıyı sağlama hususunda destekte bulunabileceklerini, Alman GTZ firmasının kendileri için fizibilite çalışması yaptıklarını belirtti.

• Yönetim Kurulu Başkanımız Nurettin ÖZDEBİR, Uluslararası Yöneticiler Derneği Yemekli Söyleşisine iştirak etti.

• Odamız Genel Sekreter Yardımcısı Oya GÖRKMEN, Hacettepe Eğitim Araştırma ve Hizmet Vakfı Eğitim ve Halkla İlişkiler Koordinatörü Gözde KOSA ile bir görüşme gerçekleştirdi. Görüşmede, Odamız üyeleri ve personeli için düzenlenebilecek eğitim programları hakkında görüş alışverişinde bulunuldu.

• Grup Ofis Marka & Patent Ajanlığı Müşavirlik ve Tic. Ltd. Şti. Basın ve Halkla İlişkiler Müdürü Belma CANBAY ile Odamızda bir toplantı gerçekleştirildi. Toplan-

tıda, firma isimlerinin, faydalı modellerinin, tasarımlarının ve buluşlarının patentleşmesi ve markalaştırılması alanında düzenlenebilecek eğitim ve seminer programları hakkında görüş alışverişinde bulunuldu.

• Odamız Yönetim Kurulu Üyesi Şerafettin CECELİ, ODTÜ Teknopark A.Ş. Genel Kurul toplantısına iştirak etti.

• Odamız Genel Sekreter Yardımcısı Oya GÖRKMEN, Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı Koruma Kurulu Nisan ayı toplantısına iştirak etti. Toplantıda; eski hükümlülerin iş, aynı yardım ve kredi talepleri değerlendirilmiş ve koruma kuruluna başvuran eski hükümlülerin %100 iş garantili kurslara yönlendirilmesi ve bu çerçevede İşkur ile odaların ortak çalışmaları gereği üzerinde durulmuştur. Ayrıca, Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı Denetimli Serbestlik Şubesinin faaliyetleri hakkında yapılan açıklamalardan bilgi alınmıştır.

• TOBB-ETÜ'de gerçekleştirilen "Pan Avrupa Akdeniz Menşe Kümülyasyon Sistemi ve Tercihli Ticarete Menşe Kuralları, Finansal Piyasalar" konulu eğitime iştirak edildi. Eğitimde, Gümrük Müsteşarlığı uzmanları Ahmet Şevket DAYIOĞLU ve Bülent TÜREL Gümrük Birliği'nin Uygulanmasına İlişkin Esaslar ve Pan Avrupa Akdeniz Menşe Kümülyasyon Sistemi ve Tercihli Ticarete Menşe Kuralları hakkında, TOBB Finansman Müdürü Numan ŞAKAR Finansal Piyasalar hakkında bilgiler verdi.

• Yönetim Kurulu Başkanımız Nurettin ÖZDEBİR, Türk Serbest Mimarlar Derneği'nce düzenlenen İspanya Büyükelçisi 1997-2006 yılları arasında Barselona Belediye Başkanlığı yapan Joan Clos i MATHEU'nun verdiği "Barselona Deneyimi Üzerinden Kent Yönetimi, Kamusal Alan ve Mekan Kalitesi" konulu konferansa iştirak etti.

• Odamız Genel Sekreter Yardımcısı Oya GÖRKMEN, Asemble Eğitim ve Danışmanlık firması yetkilisi Tuğba YAPICI ile işbirliği yapılabilecek eğitim alanları hakkında bir görüşme gerçekleştirdi.

• İstihdam ve ekonomideki gelişmelerin değerlendirildiği, Oda Borsa Yönetim Kurulu ve Meclis Başkanlarının iştirakiyle yapılan "TOBB İstisare Toplantısı"na Yönetim Kurulu Başkanımız Nurettin ÖZDEBİR ve Meclis Başkanımız Tarık ARTUKMAÇ iştirak etti.

• İran Büyükelçiliği Ticaret Ateşesi Muhammed Kazım MALIKI makamında ziyaret edildi. Kazım MALIKI, 22 Mayıs'ta Şiraz'da düzenlenecek ve 2 gün sürecek

yatırım sempozyumu hakkında bilgiler verdi, İran'da yatırım yapmak isteyen üyelerimizden katılım olması durumunda yol ve konaklama masraflarının karşılanabileceğini belirtti. Ayrıca, Odamız üyeleri ile İranlı sanayi firmaların işbirliği ve ticaret imkanlarını

arttırmak amacıyla, ilerleyen günlerde Odamız tarafından İran'a düzenlenmesi planlanan ticaret heyeti hakkında MALUKI'ye bilgiler verildi, bu konuda ortak neler yapılabileceği tartışıldı.

• Yönetim Kurulu Başkanımız Nurettin ÖZDEBİR ve Genel Sekreterimiz Vedat KAHYALAR, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'nca Kızılcahamam'da düzenlenen "OSB Çalıştayı"na iştirak etti.

RESMİ GAZETE ÖZETLERİ (01.04.2010-28.04.2010)

01.04.2010-27539

- Binalarda Enerji Performansı Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Petrol Piyasasında Uygulanacak Teknik Kriterler Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Yapı, Tesis ve Onarım İşleri İhalelerinde Kullanılan Müteahhitlik Karneleri ve İş Bitirme Belgelerinin 2010 Yılına Ait Değerlendirme Katsayıları Hakkında Tebliğ
- Mimarlık ve Mühendislik Hizmet Bedellerinin Hesabında Kullanılacak 2010 Yılı Yapı Yaklaşık Birim Maliyetleri Hakkında Tebliğ
- Mecburi Standard Tebliği (No: ÖSG-2010/5)

02.04.2010-27540

- Yapım İşleri İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- 2006/12 Sayılı Dahilde İşleme Rejimi Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (İhracat: 2010/4)

03.04.2010-27541

- Payların Kurul Kaydına Alınmasına ve Satışına İlişkin Esaslar Tebliği (Seri: I, No: 40)
- Sermaye Piyasası Araçlarının Halka Arzında Satış Yöntemlerine İlişkin Esaslar Tebliği (Seri: VIII, No: 66)

04.04.2010-27541

- Yurtdışında Gerçekleştirilen Fuar Katılımlarının Desteklenmesine İlişkin 2009/5 Sayılı Tebliğde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (No: 2010/4)

06.04.2010- 27544

- Petrol Piyasası Lisans Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Yönetmelik

07.04.2010-27545

- 2010/247 Milletlerarası Mal Satımına İlişkin Sözleşmeler Hakkında Birleşmiş Milletler Antlaşmasına Katılmamız Hakkında Karar

09.04.2010-27547

- Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karar ile Başbakanlık Hazine Müsteşarlığı'nın 2008-32/34 Sayılı Tebliğine İlişkin I-M Sayılı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Genelgesinde Değişiklik Yapılmasına Dair Genelge (Sayı: 2010/4)

10.04.2010-27548

- Yurtiçinde İşe Yerleştirme Hizmetleri Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- İthal ve İhraç Edilecek Gıdaların Giriş ve Çıkış Kapılarının Tespit ve İlanına Dair Tebliğ'de Değişiklik Yapılması Hakkında Tebliğ (No: 14)
- Araçlar ve Bunların Aksam, Sistem ve Ayrı Teknik Üniteleri ile İlgili Tip Onayı Yönetmelikleri ve Teknik Düzenlemelerin Uygulama Usul ve Esasları Hakkında Tebliğ (No: SGM-2010/1)

- Mecburi Standardın Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Tebliğ (No: ÖSG-2010/9)

11.04.2010-27549

- İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ (No: 2010/8)

13.04.2010-27551

- Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu Kamu Kurumları Araştırma ve Geliştirme Projelerini Destekleme Programına İlişkin Yönetmelik

14.04.2010-27552

- DÜZELTME (Sanayi Kaynaklı Hava Kirliliğinin Kontrolü Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik ile İlgili)

15.04.2010-27553

- Tarımsal Ürünlerde İhracat İadesi Yardımlarına İlişkin Para-Kredi ve Koordinasyon Kurulu Tebliği (No: 2010/5)

16.04.2010-27554

- Merkezi Tüzel Kişilik Bilgi Sisteminin Ticaret Sicili Memurluklarında Uygulanması Hakkında Tebliğ (İç Ticaret 2010/1)

18.04.2010-27556

- Dosyaya Giriş Hakkının Düzenlenmesine ve Ticari Sırların Korunmasına İlişkin Tebliğ (No: 2010/3)

21.04.2010-27559

- 5510 Sayılı Kanun'un 8'inci Maddesinin Yedinci Fıkrasının Uygulanması Hakkında Tebliğin Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ

22.04.2010-27560

- Serbest Bölgeler Uygulama Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

24.04.2010-27561

- Sıvılaştırılmış Petrol Gazları (LPG) Piyasası Lisans Yönetmeliği'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Yapı Malzemelerinin Tabi Olacağı Kriterler Hakkında Yönetmelik Kapsamında Türkiye Çimento Müstahsilleri Birliği-Kalite Çevre Kurulu İktisadi İşletmesinin Uygunluk Değerlendirme Kuruluşu Olarak Görevlendirilmesine Dair Tebliğ (No: YIG/2010-06)
- Alberk Qa Uluslararası Teknik Kontrol ve Belgelendirme Limited Şirketi'nin Onaylanmış Kuruluş Olarak Görevlendirilmesine Dair Tebliğde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (SGM-2010/3)
- SGS Supervise Gözetme Etüd Kontrol Servisleri Anonim Şirketi'nin Onaylanmış Kuruluş Olarak Görevlendirilmesine Dair Tebliğ (SGM-2010/4)
- Szutest Teknik Kontrol ve Belgelendirme Hizmetleri

Ticaret Limited Şirketi'nin Onaylanmış Kuruluş Olarak Görevlendirilmesine Dair Tebliğde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (SGM-2010/5)

25.04.2010-27562

- Çevre Kanunu'nca Alınması Gereken İzin ve Lisanslar Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

28.04.2010-27565

- 2010/260 5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 89'uncu Maddesinin İkinci Fıkrasına Göre Uygulanan Gecikme Cezası Oranının Yeniden Belirlenmesine İlişkin Karar

DUYURULAR

YURTDIŞI YATIRIM BİLGİ SAYFALARI

Son yıllarda ülkemiz girişimcilerince yurtdışında yapılan doğrudan yabancı sermaye yatırımlarında gözlenen artışla birlikte, girişimcilerimizin yatırımları ile ilgili konularda ev sahibi ülkelerde karşılaştıkları çeşitli sorunlarda da geçmiş yıllara göre artış yaşanmaya başlandığı gözlemlenmektedir. Bu bağlamda, yurtdışında yatırım yapan girişimcilerimizin bulunduğu ülkelerde mümkün olan azami ölçülerde eşit, adil ve öngörülebilir yasal ve idari muamele görmeleri hedefine yönelik olarak bugüne kadar 81 ülke ile imzalamış olduğumuz Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması (YTKK) Anlaşmaları konusunda farkındalığın artırılması da öncelik kazandı. Aynı şekilde, yatırımcılarımız ile yatırım yaptıkları ev sahibi ülke devletleri arasında "yatırımlar" ile ilgili olarak ortaya çıkan uyuşmazlıkların çözümü ve bu kapsamda alınabilecek tedbirler konusunda da giderek artan oranda sağlıklı bilgiye ulaşma ihtiyacı gözlenmektedir.

Bu temel hedefler doğrultusunda, müzakereleri Başbakanlık Hazine Müsteşarlığı tarafından yürütülen YTKK Anlaşmaları ve bu Anlaşmalar kapsamında sağlanan hukuki koruma imkanları hakkında yurtdışında yatırım yapan yatırımcılarımıza yönelik bilgilendirme hizmeti sağlamak üzere internet ortamında "Yurt Dışında Yatırım" ismi altında www.ydy.gov.tr adresi üzerinden ulaşılan bilgi sayfaları oluşturuldu.

Yurtdışında Yatırım bilgi sayfalarında; YTKK Anlaşmaları, Uluslararası Tahkim, Siyasi Risk Sigortaları, Yatırım Garanti Kuruluşları konularında kapsamlı bilgiler yer almaktadır. (8519-1400)

ATOMEXPO 2010 FORUMU

07-09 Haziran 2010 tarihlerinde, Moskova'da, ATO-MEXPO 2010 Uluslararası Forumu düzenlenecektir. Forum atom enerjisinin barışçı kullanımı konusunda uluslararası işbirliğini geliştirmeyi ve nükleer teknoloji alanında yaratıcı potansiyelin keşfedilmesini

amaçlamaktadır. Forumla ilgili ayrıntılı bilgiye www.atomexpo.com adresinden erişilebilmektedir. (0129-1509)

EXPO GATEWAY TO MIDDLE EAST FUARI

24-27 Haziran 2010 tarihleri arasında "Expo Gateway to Middle East" 5. Irak ve Komşu Ülkeler Uluslararası Ticaret ve Sanayi Ürünleri Fuarı, Gaziantep Ortadoğu Fuar Merkezi'nde düzenlenecektir.

ÜLKE BİLGİLERİ

ABD ANKARA BÜYÜKELÇİLİĞİ'NİN YENİ VİZE FORMLARI

1- ABD Dışişleri Bakanlığı Konsolosluk İşleri Bürosu, mevcut "göçmen olmayan vize" başvuru formlarının yerine geçecek olan web tabanlı DS-160 on-line vize başvuru formu uygulamasına geçti. Söz konusu form göçmen olmayan vize başvurularında daha önce kullanılan DS-156, DS-157 ve DS-158 elektronik vize başvuru formlarının yerini aldı. Bu çerçevede, Türkiye'deki ABD Temsilciliklerine yapılacak tüm göçmen olmayan vize müracaatları bundan sonra internet üzerinden DS-160 formu doldurulmak suretiyle yapılacaktır ve söz konusu formun mülakat tarihinden en az iki gün önce hazırlanması gerekmektedir.

2- Yeni başvuru formu uygulamasına geçilmesiyle birlikte, tüm başvuru sahiplerinin mülakat tarihinden iki gün önce fotoğraflarını internet üzerinden yüklemeleri, online başvuru formunu doldurmaları ve sadece fotoğraf/barkodlu teyit sayfasından çıktı almaları gerekmektedir. Aynı şekilde, resmi pasaport (diplomatik, hizmet, hususi) hamillerinin de vize başvuru evraklarını sunmadan en az iki gün önce yeni DS-160 formunu doldurarak benzer şekilde müracaatta bulunmaları gerekmektedir. (0411/5921)

3- DS-160 on-line başvuru formu, http://turkey.usembassy.gov/step_4.html adresinde mevcuttur. (0103-1056)

TÜRKİYE - LÜBNAN VİZE MUAFİYETİ ANLAŞMASI

Ankara'da 11 Ocak 2010 tarihinde imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Lübnan Cumhuriyeti Hükümeti arasında "Vizelerin Karşılıklı Olarak Kaldırılmasına Dair Anlaşma" 05.02.2010 tarih ve 2010/84 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile onaylanarak, 10.02.2010 tarih ve 27489 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır. Ayrıca, Amman'da 1 Aralık 2009 tarihinde imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Haşim Ürdün Kralığı Hükümeti Arasında Vizenin Karşılıklı Olarak Kaldırılmasına Dair Anlaşması"nda öngörülen vize muafiyeti düzenlemeleri sınır kapılarımızda 12 Şubat 2010 tarihi itibarı ile uygulanmaya başlamıştır.

Her iki ülke ile yapılan anlaşmalarda öngörülen vize düzenlemelerine ilişkin esaslar aşağıda verilmektedir:

- Resmi (diplomatik, hizmet ve hususi) ve umuma mahsus pasaport hamili iki ülke vatandaşları, birbirlerinin ülkelerine yapacakları seyahatlerinde veya transit geçişlerinde toplam ikamet süresi, ilk giriş tarihinden itibaren, altı ay içerisinde 90 günü aşmamak kaydı ile vizeden muafırlar.
- Ticari mahiyette otobüs, kamyon ve benzeri bir ağır vasıta gibi araçların sürücülere ve yardımcıları, uluslararası sefer yapan tren ve lokomotif mürettebatı, sivil uçak ile gemi mürettebatı gibi uluslararası yolcu ve mal nakliyesi yapan her iki ülkenin vatandaşları yukarıda belirtilen süreyle vizeden muaf kılınmışlardır.
- Her iki ülkenin vatandaşlarının, çalışma, uzun süreli

ikamet (90 günü aşan sürelerle), aile birleşimi, öğrenim, eğitim, ilmi araştırma ve montaj-bakım-onarım gibi özel amaçlı seyahatleri akit tarafların diplomatik ve konsolosluk temsilciliklerinden alınacak "özel meşruhatlı vize"ye tabidir.

• Her iki ülkenin akredite diplomatik, konsolosluk veya uluslararası örgütler nezdindeki temsilciliklere atanan diplomatik, hizmet ve hususi pasaport hamili vatandaşları, görevleri müddetince, birbirlerinin ülkelerine yapacakları giriş-çıkışlar ve transit geçişlerde vize almaktan muafırlar. Bahse konu vize muafiyeti düzenlemesi, geçerli diplomatik, hizmet, hususi ve umuma mahsus pasaport hamillerinin aile fertlerini de kapsamaktadır. (0103-1058)

DANİMARKA YENİ VİZE KOLAYLIĞI

Danimarka'nın Ankara'daki Büyükelçiliği'nden alınan bilgiye göre, Ankara ve İstanbul'da "Vize Kabul Merkezleri" açıldığı ve aşağıda adresleri verilen VFS firması tarafından hizmet sunulacak olan söz konusu merkezlerin 22 Şubat 2010 tarihi itibarıyla faaliyete başladığı bildirilmektedir.

Ankara: Cinnah Cad. No:64/9 Çankaya 06690 Ankara
İstanbul: Halaskargazi Cad. No:169 Şişli 34360 İstanbul
(0103-1054)

RUSYA FEDERASYONU SVERDLOSK BÖLGESİ YATIRIM İMKANLARI

Rusya Federasyonu Sverdlosk Bölgesi Uluslararası ve Dış İlişkiler Bakanı Sayın Alexander Kharlov tarafından Dış Ticaret Müsteşarlığı'na iletilen Sverdlosk bölgesindeki kimyevi madde, tıbbi malzeme ve otomotiv parçası üretim imkanlarına ilişkin yazı, Odamız Araştırma ve Yönlendirme Müdürlüğü'nden (Tel: 417 12 00 - 1211) temin edilebilmektedir. (0103-1512)

TELEKOM SERBİA'NIN ÖZELLEŞTİRİLMESİ

Sırbistan Hükümeti'nin, Sırbistan'ın en büyük şirketlerinden olan sabit telefon işletmecisi Telekom Serbia'da bulunan % 80 hissesinin yarısını satma karar aldığı belirtilmektedir. % 20 hissesi de, Alman Deutsche Telecom'un iştiraki Yunan OTE Grubu'na ait olan Telekom Serbia'nın, diğer % 40 hissesinin ise Sırbistan vatandaşlarına dağıtılmasının öngörüldüğü, Şirketin küçük ortağı OTE Grubu'nun ön alım hakkının bulunmadığı ifade edilmektedir.

Telekom Serbia'nın iştirakleri arasında Sırbistan'daki "Telekom Sırska" ve Karadağ'daki "Mitel" firmaları da yer almaktadır.

Anılan ihalenin, 2010 yılı Haziran ve Eylül aylarında gerçekleştirilmesinin planlandığı ve özelleştirmeden 1 ila 1,5 milyar Avro kaynak sağlanmasının beklendiği belirtilmektedir. (1776)

KDC/MANIEMA EYALETİNDEN İŞBİRLİĞİ ÇAĞIRISI

Kongo Demokratik Cumhuriyeti (KDC) Maniema eyaletinin başkenti Kindu'da bulunan Maniema-Libertes isimli sivil toplum kuruluşunun (STK) Sayın Cumhurbaşkanımıza bir mektup gönderdiği ve mektupta; yer altı kaynakları açısından Maniema'nın KDC'nin en zengin dördüncü eyaleti olduğunun ve altın, elmas, kalay, kotalan, boksit, volframit, bakır ve kobalt olmak üzere 27 çeşit madene sahip bulunduğu, ormanlık alan açısından ise Maniema'nın yine KDC'nin en büyük dördüncü eyaleti olduğundan, ancak soyutlama ve enerji kaynaklarının eksikliği nedeniyle anılan potansiyelin kullanılmadığını belirtmektedir.

Sayın Cumhurbaşkanımızın ziyaretlerindeki çeşitli toplantılarda da gündeme geldiği gibi işadamlarımı-

zın KDC'ye yönelik ilgilerinin yalnızca başkent Kinşasa ile sınırlı kalmamasının yararlı olacağı, bu çerçevede yatırım için Maniema'nın da düşünülebileceği değerlendirildiği belirtilmektedir. (0129-1902)

BOSNA-HERSEK'TE ENERJİ ÜRETİM PROJESİ

Bosna-Hersek Federasyonu Enerji, Madencilik ve Sanayi Bakanlığının internet sitesinden alınan, entitede uzun vadeli enerji üretim planlamaları çerçevesinde yapımı öngörülen küçük çaplı termo-elektrik ve hidro-elektrik üretim tesislerine ilişkin liste internet sitesinde Boşnak dilinde yer aldığı ve örnek teşkil edeceği düşüncesiyle, bir termo-elektrik ve bir hidro-elektrik tesisine ilişkin sayfalardan, Saraybosna Büyükelçiliğimizce İngilizceye çevrildiği ifade edilmektedir.

Bahse konu liste ile İngilizce çeviriler, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Dış Ekonomik İlişkiler web sitesinde yer almaktadır.

(<http://www.tobb.org.tr/deid/duyurular.php>) (1604)

AFGANİSTAN'DAKİ ÇAK BARAJI PROJESİ

Afganistan'ın Vardak İli Çak ilçesindeki barajın rehabilitasyon projesine ilişkin yazı, Odamız Araştırma ve Yönlendirme Müdürlüğü'nden (Tel: 417 12 00 - 1211) temin edilebilmektedir. (0103-1060)

POLONYA 2010 YILI ÖZELLEŞTİRME PLANI

Polonya'da 2008-2011 dönemini kapsayan özelleştirme programı çerçevesinde 600 devlet işletmesinin yatırımcılara arzının planlandığının belirtildiği, söz konusu program çerçevesinde 2010 yılında yatırımcılara sunulması öngörülen projelere ilişkin bilgi verildiği, Polonya'nın kriz dönemini artı büyüme rakamları ile tamamladığı ve muhtelif faktörlerin etkisiyle yatırımcılar için çapal bir ülke haline geldiği vurgulanmakta olup, anılan özelleştirme programının sunduğu yatırım fırsatının değerlendirilmesi konusunda işbirliği çağrısı yapıldığı ifade edilmektedir. (0103-1401)

FUARLAR

• CHIBIDUE www.chibidue.biz
Uluslararası Takı ve Aksesuar Fuarı
21-24 Mayıs 2010
Milano- İtalya
Detaylı Bilgi: İtalyan Ticaret Odası Derneği
Tel: 0 212 244 22 68
Faks: 0 212 252 58 85
e-mail: cciist@cciist.com
www.cciist.com

• CHIBIMART SUMMER BUSINESS - CASH & CARRY
www.chibimart.it
Uluslararası Takı, Yan Değerli Taşlardan Yapılmış Aksesuar ve El Sanatları Fuarı
21-24 Mayıs 2010
Milano- İtalya
Detaylı Bilgi: İtalyan Ticaret Odası Derneği
Tel: 0 212 244 22 68
Faks: 0 212 252 58 85
e-mail: cciist@cciist.com
www.cciist.com

• SIAB www.siabweb.com
Uluslararası Unlu Mamuller Hammaddesi ve Teknolojileri Fuarı
22-26 Mayıs 2010
Verona- İtalya
Detaylı Bilgi: İtalyan Ticaret Odası Derneği
Tel: 0 212 244 22 68
Faks: 0 212 252 58 85
e-mail: cciist@cciist.com
www.cciist.com